

H.E.S. Beheer N.V.

Jaarverslag 2009

Concept en realisatie
C&F Report Amsterdam B.V.

Fotografie
Picture Report
David Lee Photography Ltd.
Huib Nederlof

Inhoudsopgave

Kernpunten uit het verslag van de directie en de jaarrekening	2
Kerngegevens	4
Voorwoord van de directie	6
Verslag van de Raad van Commissarissen	8
Verslag van de directie	11
Algemene beschouwing	11
Invloed economische crisis	11
Strategie en doelstellingen	14
Markontwikkelingen	15
Investerings	22
Risico's	23
Financiële gang van zaken	28
Gang van zaken bij groepsmaatschappijen en deelnemingen	36
Maatschappelijk verantwoord ondernemen	47
Personeel	49
Toekomst	52
Jaarrekening 2009	53
Geconsolideerde winst- en verliesrekening	54
Geconsolideerde balans	56
Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen	58
Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2009	60
Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening	61
Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening	72
Toelichting op de geconsolideerde balans	82
Enkelvoudige balans	104
Enkelvoudige winst- en verliesrekening	106
Toelichting op de enkelvoudige balans en winst- en verliesrekening	107
Overige gegevens	114
Uittreksel uit de statuten inzake winstbestemming	114
Bestemming van het resultaat	114
Accountantsverklaring	114
Organisatie	116
Personalia Raad van Commissarissen	116
Personalia Directie	117
Personalia Managementteam	117
Directeuren belangrijkste deelnemingen	118
Organisatieschema	118
Belangrijkste groepsmaatschappijen en deelnemingen	119
Vennootschappelijke informatie	120
Aandeelhoudersinformatie	120
Corporate Governance	122
Bestuursverklaring	126
Rapport van de Stichting Preferente Aandelen H.E.S. Beheer N.V.	127

Kernpunten uit het verslag van de directie en de jaarrekening

KERNPUNTEN 2009

2008

- > Genormaliseerd nettoresultaat **€ 16,7 miljoen** > record € 13,5 miljoen
- > Nettoresultaat **€ 16,7 miljoen** > record € 14,4 miljoen
- > Proportionele aanvoer gedaald naar 23,8 miljoen ton 35,5 miljoen ton
- > Omzet **€ 66,5 miljoen**; omzetzakking beperkt door sterke bezetting opslagfaciliteiten € 78,3 miljoen
- > ROFA* gestegen van 8,3% naar **8,7%**
- > Genormaliseerd nettoresultaat per aandeel **€ 1,91** € 1,54
- > Nettoresultaat per aandeel **€ 1,91** € 1,65
- > Dividendvoorstel van **€ 0,95** per aandeel (waarvan € 0,34 reeds als interim-dividend is uitgekeerd) € 0,75
- > Slotkoers **€ 22,85** € 16,20
- > Beurswaarde ultimo 2009 **€ 200,0 miljoen** € 141,8 miljoen
- > Rendement op eigen vermogen (per 1 januari) **20,7%** 20,3%
- > Solvabiliteit **72,4%** 68,2%
- > **€ 70,5 miljoen** fiscaal compensabel verlies 'verjongd'
- > FD Gazelle Award 2009 voor HES Beheer en Ovet Holding
- > Start sloop faciliteiten Botlek Tank Terminal om in 2010 te kunnen starten met ombouw naar nattebulkterminal
- > Volledige revisie grootste drijfkranen en brugkraan EBS
- > Start bouw nieuwe 60 tons brugkraan OBA, ingebruikname nieuwe scheepsbelader en laadkade, 1 hectare extra opslagterrein en revisie drijfkraan
- > Ingebruikname zesde vlakloods NHBS
- > EMO: bouw twee kolen-/biomassacentrales op en naast EMO-terrein vordert gestaag. Additionele kolentreinbelader besteld
- > Multipurpose vlakloods en 5 hectare extra opslagterrein Ovet Vlissingen in gebruik genomen
- > Overname havenloods, silo's en een weegbrug door RBT

* ROFA is een interne ratio van HES om het rendement op investeringen te meten, zowel op holding- als deelnemingsniveau. ROFA = Return On Fixed Assets (rendement op vaste activa) = genormaliseerde EBITDA / (aanschafwaarde van de materiële en immateriële activa + balanswaarde financiële vaste activa)

KERNPUNTEN VAN HET BELEID

- > Verbreding activiteiten door grootschalige op- en overslag van natte bulk
- > Investeren in de droge bulk in Nederland en het Verenigd Koninkrijk via onze huidige deelnemingen
- > Actieve rol als aandeelhouder en commissaris bij de deelnemingen
- > Stimuleren van synergie

FINANCIËLE DOELSTELLINGEN

- > Financieel gezond en stabiel groeiend bedrijf dat langetermijnaandeelhouderswaarde creëert
- > Groei van de proportionele omzet
- > Jaarlijkse groei van het totaalresultaat en resultaat per aandeel
- > Groei lange termijn ROFA naar 10%
- > Rendement op eigen vermogen van minimaal 15%
- > Solvabiliteit van minimaal 35%
- > Dividenduitkeringen van 50% van het genormaliseerde resultaat

VERWACHTING 2010 EN LANGERE TERMIJN

De aanvoer van bulkgoederen zal zich naar verwachting enigszins herstellen in vergelijking met 2009. De vraag naar opslag, die in 2009 uitzonderlijk hoog was, blijft weliswaar sterk, maar zal zich naar verwachting meer rond het niveau van 2008 bewegen.

Voor 2010 vinden wij het in dit stadium te vroeg om een uitspraak te doen over de verwachte winstgevendheid.

De vooruitzichten voor de langere termijn blijven onverminderd goed. Deze verwachting is vooral gestoeld op de verwachte groei van de kolenaanvoer en de geplande uitbreiding in de natte bulk.

Kerngegevens

Bedragen in € 1.000, tenzij anders vermeld

	2009	2008	2007	2006	2005
Omzet	66.478	78.292	69.901	63.212	63.419
Bijzondere resultaten*	0	881	2.252	0	3.065
Financieringskosten	313	471	444	411	1.112
Genormaliseerd nettoresultaat	16.725	13.519	12.124	8.845	7.980
Nettoresultaat	16.725	14.400	14.376	8.845	11.045
Investerings materiële vaste activa	13.167	5.789	9.188	7.172	3.476
Afschrijvingen en amortisaties	5.917	6.066	5.583	4.660	4.633
Eigen vermogen	80.756	70.227	66.610	57.318	51.712
Schulden aan kredietinstellingen	6.278	7.417	8.191	7.177	5.658
Balanstotaal	111.488	102.927	97.793	84.931	79.023
ROFA (%)	8,7	8,3	7,4	6,0	6,1
Genormaliseerd nettoresultaat/omzet (%)	25,2	17,3	17,3	14,0	12,6
Nettoresultaat/omzet (%)	25,2	18,4	20,6	14,0	17,4
Genormaliseerd nettoresultaat/ eigen vermogen** (%)	20,7	20,3	21,2	17,1	18,1
Nettoresultaat/eigen vermogen** (%)	20,7	21,6	25,1	17,1	25,1
Eigen vermogen/totaal vermogen (%)	72,4	68,2	68,1	67,5	65,4

GEGEVENS PER AANDEEL VAN € 1,00

Aantal geplaatste aandelen per 31 december	8.752.136	8.752.136	8.752.136	8.752.136	8.752.136
Eigen vermogen	9,23	8,03	7,61	6,55	5,91
Genormaliseerd nettoresultaat	1,91	1,54	1,39	1,01	0,91
Nettoresultaat	1,91	1,65	1,64	1,01	1,26
Koers-winstverhouding	10,2	11,7	11,2	12,5	7,2
Slotkoers van het jaar	22,85	16,20	22,50	14,12	11

Dividend (2009: voorstel)	0,95	0,75	0,70	0,5	0,35
---------------------------	------	------	------	-----	------

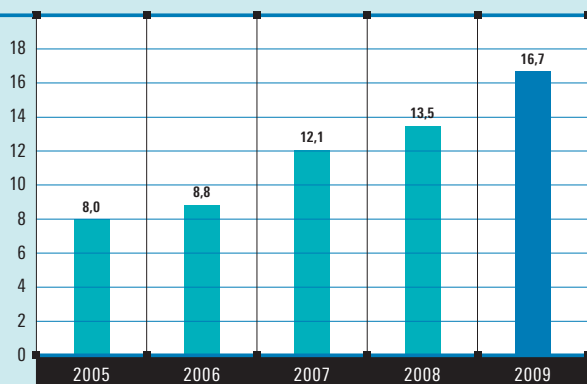
Pay-out	49,7%	48,6%	50,5%	49,5%	38,4%
---------	-------	-------	-------	-------	-------

AANTAL MEDEWERKERS PER 31 DECEMBER	283	300	312	297	295
---	-----	-----	-----	-----	-----

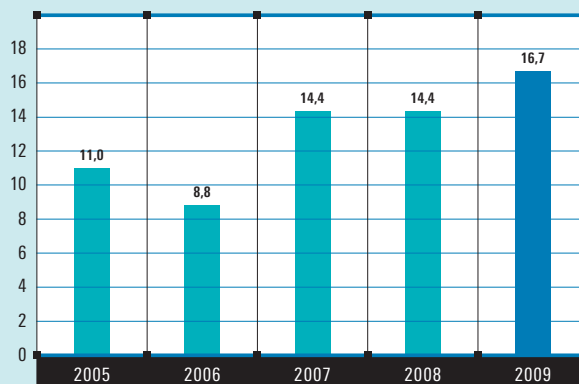
* Materiële posten die een bijzonder karakter hebben.

** Eigen vermogen per 1 januari.

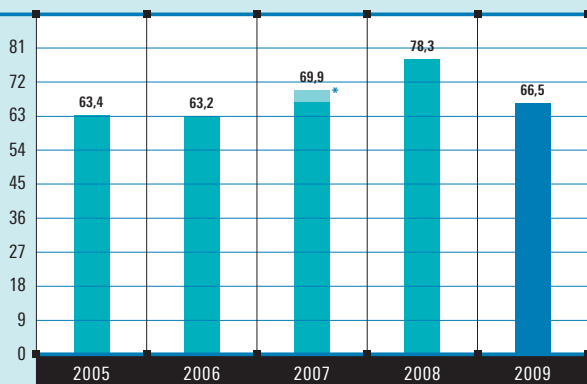
Genormaliseerd nettoresultaat [in miljoenen euro's]

Nettoresultaat [in miljoenen euro's]

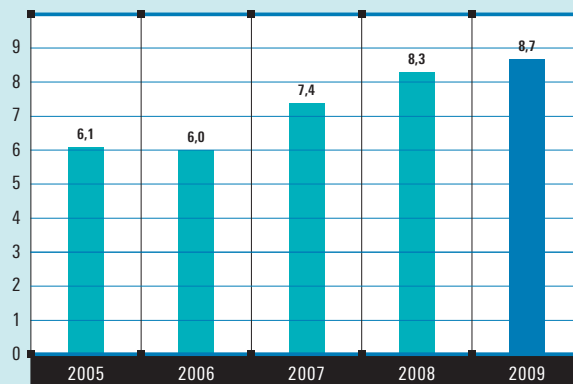

Omzet [in miljoenen euro's]

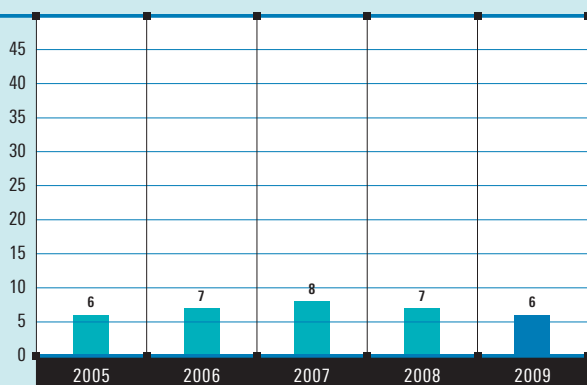

* Effect 50% consolidatie RBT

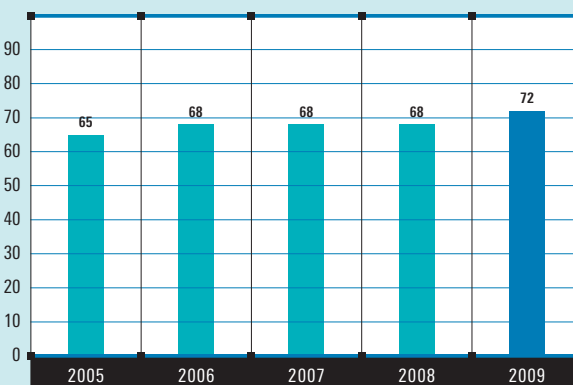
ROFA [in procenten]

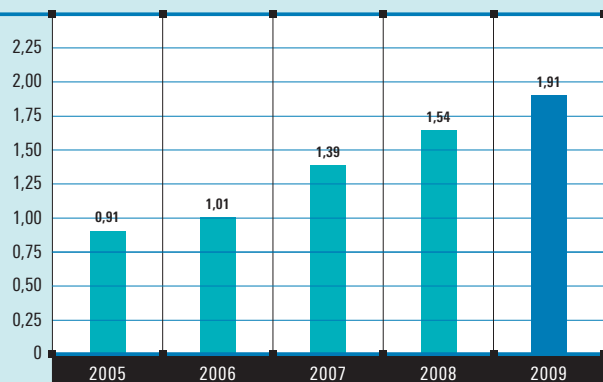
Schulden aan kredietinstellingen [in miljoenen euro's]

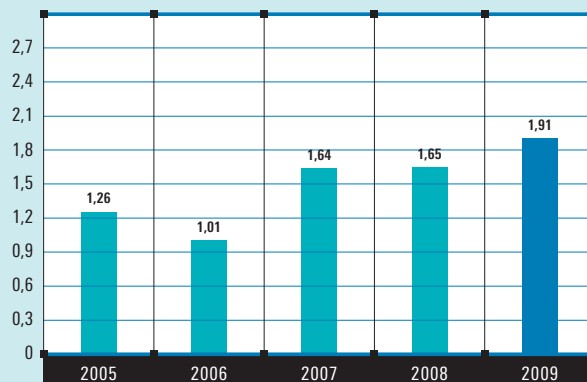
Solvabiliteit [in procenten]

Genormaliseerd nettoresultaat per aandeel [in euro's]

Nettoresultaat per aandeel [in euro's]

Voorwoord van de directie

Harmen Sliep,
Directeur

Geachte aandeelhouders,

Ondanks de forse teruggang in de economie in het voor ons belangrijke achterland zijn we er ook dit jaar in geslaagd om de in 2001 ingezette stijgende winstlijn ononderbroken door te trekken. Het operationele resultaat verbeterde met bijna 24% tot € 16,7 miljoen, een nieuw record in de geschiedenis van HES. In lijn met de verbetering van de winst wordt voorgesteld om het dividend te verhogen tot € 0,95 per aandeel (2008 € 0,75).

Prioriteiten 2009

Het jaar 2009 werd voor ons gekenmerkt door het trotseren van de recessie bij de verschillende bedrijven, investeringen in onze drogebulkbedrijven en het verder concretiseren van onze ambities in de natte bulk op- en overslag.

Strategie en acties

Stuwadoren in zeehavens in Nederland (en havens in het Verenigd Koninkrijk) is (en blijft) onze kernactiviteit.

De activiteiten in de droge bulk zullen verder worden ontwikkeld, voornamelijk via investeringen bij de bestaande deelnemingen in de Nederlandse zeehavens en onze vestiging in het Verenigd Koninkrijk. Om onze marktpositie binnen onze kernactiviteiten verder te verstevigen, is het strategische besluit genomen om de productrange – en hiermee ook onze potentiële markt – belangrijk uit te breiden. Het is de bedoeling om onze huidige bescheiden positie in eetbare oliën fors te verbreden, via het actief ontwikkelen van en het investeren in nieuwe bedrijven die actief zijn op het gebied van de op- en overslag van een brede range van nattebulkproducten. Het uiteindelijke doel voor de middellange termijn is om een onderneming te worden in de op- en overslag van droge- en nattebulkproducten voor een gediversifieerde groep van uiteindelijke eindgebruikers in Nederland en (beperkt) het Verenigd Koninkrijk.

Analoog hieraan werd in 2009 geïnvesteerd in de ontwikkeling van een nattebulkterminal in Rotterdam. De uitbreidingsplannen bij Botlek Tank Terminal zijn inmiddels ver gevorderd. Zo werd eind 2009 gestart met de sloop van de huidige faciliteiten om plaats te maken voor nieuwbouw. Volgens de huidige planning kan in de eerste helft van 2010 worden gestart met de bouw van de eerste fase, ruim 200.000 m³ tankcapaciteit voor de opslag van onder andere minerale oliën, ethanol, plantaardige oliën en (bio)diesel. Deze fase, waarvan reeds meer dan 50% is afgedekt door meerjarige contracten, moet volgens de huidige planning in het vierde kwartaal 2011 zijn afgerond.

Markt en crisis

Nederlandse zeehavens zijn belangrijke logistieke knooppunten voor de internationale goederenhandel. Het was dan ook onvermijdelijk dat de overslag van drogebulkgoederen, die voor een belangrijk deel afhankelijk is van conjunctuurgevoelige markten, diep werd geraakt door de economische crisis, in sommige sectoren zelfs harder dan wij aanvankelijk hadden verwacht. De gemiddelde aanvoer kromp met 33%, waarbij de ijzerertsaanvoer zelfs met meer dan 60% terugliep.

De opslag van bulkproducten ontwikkelde zich daarentegen zeer sterk in 2009, zeker wanneer deze wordt afgezet tegen de daling van de aanvoer. Onze deelnemingen hebben de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in dit onderdeel van onze activiteiten. Wij signaleren al langere tijd een trendmatige stijging van de opslagbehoefte. In 2009 was de vraag naar opslag in bepaalde sectoren uitzonderlijk groot. Mede hierdoor is de omzet in het verslagjaar veel minder hard gedaald dan de aanvoer.

De afgelopen jaren is er constant gewerkt aan een grotere elasticiteit van de kosten.

Samen met de investeringen in opslag, efficiencyverbetering en productiviteitsverhoging, hebben de getroffen maatregelen in de kostensfeer zeker in het verslagjaar hun nut bewezen.

De HES-bedrijven hebben nu veel meer dan voorheen de flexibiliteit om snel op veranderende marktomstandigheden in te spelen.

De behoefte aan opslagcapaciteit voor natte bulk is in 2009 sterk gebleven. Deze behoefte zal naar verwachting de komende jaren verder groeien.

Personeel en kwaliteit

Het kan niet genoeg benadrukt worden dat kwaliteit van personeel bepalend is voor het succes van nu en in de toekomst. De resultaten van het afgelopen jaar zijn dan ook in belangrijke mate te danken aan onze medewerkers, die goed hebben meegewerkt aan de acties om de kosten te beteugelen en de klanten goed te bedienen. Mede hierdoor konden de gevolgen van een kleiner ladingaanbod belangrijk worden gemitigeerd en konden de vaste medewerkers in dienst blijven. Complimenten aan de directieleden, managementteams en medewerkers van onze bedrijven, die hebben bewezen zich snel te kunnen aanpassen aan een krimpende markt. Jammer genoeg moest wel afscheid worden genomen van een aantal tijdelijke arbeidskrachten en werd het aannemen van nieuw personeel in de meeste gevallen uitgesteld.

Verwachte investeringen

De eerstvolgende jaren zijn er forse investeringen gepland voor de ontwikkeling van de nattebulk-poot. Daarnaast blijven de deelnemingen in de droge bulk investeren in kranen, transportbanden, opslag e.d.

Door de sterke focus op de Nederlandse havens en de financiële slagkracht van onze bedrijven is er voldoende financiële ruimte binnen deze bedrijven zelf en binnen HES om deze investeringen parallel aan elkaar ten uitvoer te brengen. Het spreekt voor zich dat investeringen onderworpen blijven aan een kritische toets, waarbij een aanvaardbaar risico een van de belangrijke criteria is.

Financiële effecten

Voor u als aandeelhouder is het goed om te constateren dat een recordresultaat werd geboekt en dat de meeste doelstellingen opnieuw ruim werden gehaald. Tegen de verwachting aan het begin van het jaar in, werd 2009 afgesloten met een nettoresultaat van € 16,7 miljoen, ten opzichte van € 14,4 miljoen in 2008.

De koers van het aandeel HES steeg met 41% naar € 22,85 (slotkoers 2008 € 16,20), terwijl de AEX met 36% klom. De slotkoers lag hiermee weer iets boven de slotkoers van 2007 (€ 22,50), voordat de malaise op de aandelenbeurzen begon.

De gunstige resultaatontwikkeling rechtvaardigt ons inziens een hoger dividend. Aan aandeelhouders wordt voorgesteld om een dividend van € 0,95 per aandeel uit te keren (over het boekjaar 2008 € 0,75). Dit komt neer op een pay-out van 49,7% van het genormaliseerde resultaat. Hiermee wordt het consistente dividendbeleid, waarbij in principe 50% van het genormaliseerde resultaat wordt uitgekeerd, voortgezet.

Toekomstperspectieven

De langetermijnvooruitzichten van HES blijven ronduit goed.

Wij verwachten verdere groei van onze activiteiten in zowel de droge als de natte bulk.

In de droge bulk zal deze groei zich vooral manifesteren in de energiemarkt, vanwege sluiting van mijnen in Duitsland en de bouw van nieuwe kolencentrales in Nederland en Duitsland. In de natte bulk zal deze groei voornamelijk gerealiseerd worden via de bouw van nieuwe opslagcapaciteit en nieuwe productstromen.

In dit stadium is het te vroeg om een uitspraak te doen over de winstgevendheid in 2010.

Drs. Harmen Sliep
Algemeen directeur

Verslag van de Raad van Commissarissen

Mr. J.P. Peterson,
Voorzitter

Aan de aandeelhouders

Bij het verschijnen van het jaarverslag 2008 leek verbetering van de winstgevendheid in 2009 een schier onmogelijke opgave, gegeven de economische crisis. Het is echter toch gelukt om het winstniveau verder te verbeteren.

De grotere Nederlandse havens waarin de HES-bedrijven zijn vertegenwoordigd, vormen belangrijke draaischijven in het internationale goederenvervoer. De wereldwijde vraag naar grondstoffen nam af. Vooral de problemen in de staalindustrie en andere basisindustrieën lieten diepe sporen achter in de overslagcijfers van de groep. Desondanks bleek de veerkracht groot. De in de voorgaande jaren genomen acties en gepleegde investeringen hebben de HES-bedrijven een goede marktpositie en een solide financiële basis gegeven. Hogere huuropbrengsten uit opslag, kostenbesparingen en de flexibiliteit van de medewerkers hebben de vennootschap door een mondiaal moeilijk jaar heen geloodst. Een jaar dat met een goed resultaat kon worden afgesloten.

Het afgelopen boekjaar kwam de raad van commissarissen vijfmaal bijeen. Alle vergaderingen werden gehouden in aanwezigheid van de directie, met uitzondering van de laatste, die deels buiten aanwezigheid van de directie plaatsvond; daarbij hebben wij gesproken over het functioneren van de raad als geheel en de individuele leden, het gewenste profiel, de samenstelling en de competentie van de raad, het optiebeleid alsmede het functioneren van de directie. Bij vier vergaderingen was ons college compleet. Eén commissaris moest eenmaal verstek laten gaan omdat de datum van de desbetreffende vergadering was vervroegd om de halfjaarcijfers eerder te kunnen publiceren dan volgens het oorspronkelijke vergaderrooster.

Wij hebben getracht de directie met raad en daad bij te staan, waarbij gebruik is gemaakt van de binnen de raad aanwezige kennis en ervaring. Naast de reguliere agendapunten, de gang van zaken bij de verschillende deelnemingen, de financiële maand-, kwartaal- en jaarrapportage, de financiële positie en de strategie van HES Beheer hebben wij onder meer aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:

- > corporate governance
- > reserverings- en dividendbeleid
- > optiebeleid
- > pensioenen
- > fiscaal compensabele verliezen
- > investeringen
- > projecten
- > invloed economische crisis op HES
- > mogelijke uitbreiding terreinen
- > samenstelling raad van commissarissen

De meeste aandacht is uitgegaan naar de invloed van de economische crisis op de HES-bedrijven, de ambitieuze uitbreidingsplannen bij Botlek Tank Terminal en hoe deze passen binnen de groepsstrategie.

In het verslag van de directie en/of de jaarrekening wordt nader ingegaan op de meeste van voornoemde onderwerpen. Op de samenstelling van de raad van commissarissen wordt later in dit verslag nader ingegaan.

Kernpunten van de strategie voor de komende jaren zijn het verbreden van de productrange, een verdere verbetering van de winstgevendheid, het nog meer ontwikkelen van de inherente mogelijkheden bij de deelnemingen en het optimaal benutten van de strategische positie van de bedrijfslocaties.

Tijdens de op 20 mei 2009 gehouden algemene vergadering van aanhouders werd de algemene vergadering verzocht zich over het corporate-governancebeleid van de vennootschap uit te spreken. Het corporate-governancebeleid bleek de instemming van aandeelhouders te hebben. De herziene Code, zoals d.d. 10 december 2008 gepubliceerd door de Monitoringcommissie, is meerdere malen onderwerp van bespreking geweest tijdens onze vergaderingen. Dit heeft geleid tot een nieuw document met de integrale tekst van de Code, waarbij per best-practicebepaling is aangegeven of HES Beheer deze bepaling wel of niet toepast dan wel zal toepassen. De hoofdlijnen van het corporate-governancebeleid worden in een apart hoofdstuk van het directieverslag uiteengezet. De hoofdlijnen van de corporate-governancestructuur en de naleving van de aangepaste Code zullen aan de algemene vergadering van 2010 worden voorgelegd als onderdeel van de bespreking van het jaarverslag.

Hoofdstuk III van de Code heeft betrekking op de raad van commissarissen. De meeste principes en best-practicebepalingen van dit hoofdstuk worden door ons onderschreven c.q. (zullen worden) toegepast. Mocht de algemene vergadering ons voorstel overnemen met betrekking tot de benoeming van commissarissen, dan wijkt ons College af van het principe III.3.5 rond de maximale zittingstermijn (zie verderop in dit verslag).

Met betrekking tot de remuneratie van de statutair directeur hanteert de raad van commissarissen een stelsel met drie componenten, te weten een vaste component (salaris en overige primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden), een variabele component en een component bestaande uit een optieregeling. De gekozen prestatiecriteria worden in dit verslag niet nader beschreven, omdat deze gevoelige informatie bevatten. Sinds de aanstelling van de huidige statutair directeur worden jaarlijks bepaalde doelstellingen vastgesteld die de hoogte van de variabele beloning bepalen. Deze worden na afloop van het jaar geëvalueerd. Daarnaast wordt de totale prestatie van de statutair directeur meegewogen. De hoofdlijnen van de jaarlijkse toepassing van het remuneratiebeleid worden in een vergadering van de raad buiten aanwezigheid van de directie besproken, waarna twee commissarissen alle componenten definitief ter bespreking met de statutair directeur vaststellen. In de jaarrekening 2009 is op pagina 81 onder het kopje 'Bezoldiging bestuurder' een uitsplitsing gegeven van de bedragen die in verband met de bezoldiging van de bestuurder ten laste van het resultaat zijn gekomen. Voor het lopende boekjaar en de daaropvolgende jaren wordt op dit moment geen materiële wijziging in het bezoldigingsbeleid verwacht.

D.d. 8 augustus 2008 is het Besluit van 26 juli 2008 tot uitvoering van artikel 41 van de Richtlijn betreffende de wettelijke controles van jaarrekeningen in werking getreden. Dit artikel bepaalt dat organisaties van openbaar belang in beginsel een Auditcommissie moeten hebben en geeft regels voor de samenstelling van deze commissie.

In het geval de raad van commissarissen uit maximaal vier personen bestaat, zoals bij HES Beheer, is het toegestaan om een ander orgaan van de vennootschap aan te wijzen dat soortgelijke taken kan uitoefenen als een Auditcommissie. De vennootschap heeft de volledige raad van commissarissen, bestaande uit de heren Drs. W. Cordia, Mr. S.W.A. Lak, Mr. J.P. Peterson en F. Tielrooij daartoe aangewezen, temeer omdat het, gegeven de beperkte omvang van de vennootschap, niet zinvol wordt geacht om een aparte Auditcommissie in te stellen. Alle commissarissen zijn onafhankelijk in de zin van de Code. Ten minste één lid beschikt over de nodige deskundigheid op het gebied van boekhouding en controle.

De bezoldiging van commissarissen is opgenomen in de jaarrekening, op pagina 81. Deze bezoldiging werd d.d. 24 mei 2006 vastgesteld door de algemene vergadering van aandeelhouders. Aan commissarissen zijn geen opties op aandelen HES Beheer toegekend. Evenmin zijn leningen, voorschotten of garanties verstrekt aan commissarissen. Alle commissarissen genieten een vaste jaarlijkse honorering die niet afhankelijk is van de resultaten van HES Beheer in enig jaar. Tijdens de algemene vergadering van 3 mei 2010 zal geen voorstel tot wijziging van de honoraria of het bezoldigingsbeleid van commissarissen worden gedaan.

SAMENSTELLING RAAD VAN COMMISSARISSEN

Conform onze voordracht heeft de algemene vergadering van aandeelhouders d.d. 20 mei 2009 de heer Mr. J.P. Peterson herbenoemd als commissaris voor een periode van vier jaar. Tijdens de op 3 mei 2010 te houden jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders is de heer Drs. W. Cordia volgens rooster aftredend als commissaris. Ofschoon de maximale zittings-termijn conform de Code alsdan is bereikt, wil ons college in dit geval afwijken van best-practice-bepaling III.3.5 en voorstellen om de heer Cordia te herbenoemen, gegeven diens maritieme statuut en ervaring op logistiek gebied. Na de voorgestelde herbenoeming blijft de raad naar onze mening evenwichtig samengesteld qua kennis en ervaring. Bij een volgende voordracht willen wij invulling geven aan ons streven naar meer diversiteit binnen de raad. Conform de structuurregeling worden commissarissen benoemd door de algemene vergadering, op voordracht van de raad van commissarissen.

JAARREKENING

De raad van commissarissen biedt u hierbij de door de directie opgestelde jaarrekening over het boekjaar 2009 aan. Deze jaarrekening is door PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. gecontroleerd en door de raad van commissarissen met de externe accountant besproken. Commissarissen hebben deze jaarrekening ondertekend om te voldoen aan hun wettelijke verplichting op grond van artikel 2:101 lid 2 BW. De accountantsverklaring is weergegeven op pagina 114. Wij adviseren u de jaarrekening vast te stellen en voorts decharge te verlenen aan de directie voor het gevoerde beleid en aan de raad van commissarissen voor het gehouden toezicht op dit beleid gedurende het boekjaar 2009. Tevens stellen wij u voor het voorstel van de directie met betrekking tot de bestemming van het resultaat, zoals opgenomen op pagina 114, over te nemen. Hierin is vervat een voorstel aan aandeelhouders om een dividend van € 0,95 (over boekjaar 2008 € 0,75) per aandeel van € 1,00 nominaal uit te keren. Aangezien er d.d. 20 augustus 2009 reeds een interim-dividend van € 0,34 per aandeel is gedistribueerd, betekent dit een slotdividend van € 0,61 per aandeel.

[Europoort/Rotterdam, 17 maart 2010](#)

Namens de raad van commissarissen:
Mr. J.P. Peterson – Voorzitter

Verslag van de directie

ALGEMENE BESCHOUWING

Ondanks de economische crisis en de aanzienlijk lagere overslagcijfers kon ook in het verslagjaar de in 2001 ingezette opgaande lijn van het genormaliseerde resultaat (exclusief bijzondere resultaten en boekwinsten) verder worden doorgetrokken. Dit groeide van € 13,5 miljoen in 2008 naar € 16,7 miljoen in 2009, een toename van 23,7% en het beste genormaliseerde resultaat sinds de oprichting in 1908. Het nettoresultaat klom van € 14,4 miljoen in 2008 naar € 16,7 miljoen in 2009, eveneens een record.

Deze groei is te danken aan hogere resultaten bij EMO, OBA, NHBS en Ovet. Ook de bijdrage van EBS bleef goed, terwijl RBT en BTT rond breakeven presteerden.

INVLOED ECONOMISCHE CRISIS

De overslag van drogebulkproducten heeft in 2009 een gevoelige tik gekregen. De havens waarin de HES-bedrijven zijn gevestigd, zijn belangrijke draaipunten van de wereldhandel. Neemt die handel af, dan heeft dit vanzelfsprekend effect op de overslag.

Over het gehele jaar genomen is de aanvoer met gemiddeld 33% afgenomen.

De crisis heeft niet alle bedrijven even hard geraakt. Per deelneming waren de variaties groot, omdat de afhankelijkheid van de relevante markten sterk verschilt.

Bij alle deelnemingen was de bezetting van de opslagterreinen en gesloten opslagfaciliteiten zeer goed, terwijl de gemiddelde opslagduur langer was dan voorgaande jaren. De huuropbrengsten hebben de omzetsdaling als gevolg van de krimp in de aanvoer dan ook gemitigeerd. Daarnaast zijn de kosten waar nodig fors gereduceerd, zonder dat er vaste banen hoefden te worden geschrapt. Onze medewerkers hebben een groot aanpassingsvermogen tentoongespreid.

Het energieverbruik in zowel Nederland als Duitsland is gedaald. Er werden vooral minder aardolie en energiekolen verbruikt. Het aardgasgebruik daalde slechts fractioneel. De afname van het energieverbruik was het sterkst in de ijzer- en staalindustrie en het wegtransport.

Een dalend energieverbruik wil overigens niet op voorhand zeggen dat er minder kolen worden gebruikt, omdat kolen meestal relatief goedkoper zijn dan andere energiedragers en omdat de variatie in energievraag in Nederland in de regel vooral effect heeft op de import van stroom uit andere landen en het gasverbruik. Daarnaast worden er in Duitsland meer energiekolen geïmporteerd vanwege de voortgaande sluiting van kolenmijnen in dit land.

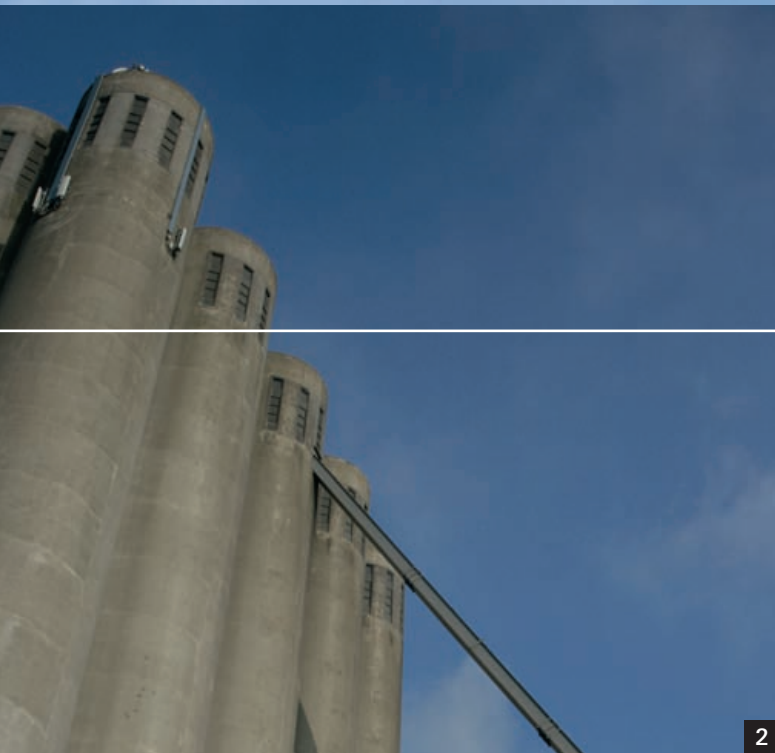
De wereldwijde staalproductie is in 2009 met 8% ingezakt. Vooral in westerse landen en het voormalige Oostblok sloeg de economische crisis hard toe. In de Europese Unie zakte de productie met bijna 30% tot 139,1 miljoen ton.

De overslag van erts, metallurgische kolen en schroot onderging een dramatische teruggang door de wegvallende vraag naar staal, die tot tijdelijke sluiting van diverse hoogovens in ons achterland leidde. Een belangrijke reden hiervoor was de productiebeperking in de auto-industrie en de bouw. Inmiddels zijn de meeste hoogovens weer in gebruik, maar draaien nog onder hun capaciteit.

Ook andere basisindustrieën zochten onder de economische crisis, waardoor de overslag van andere industriële mineralen fors terugliep.

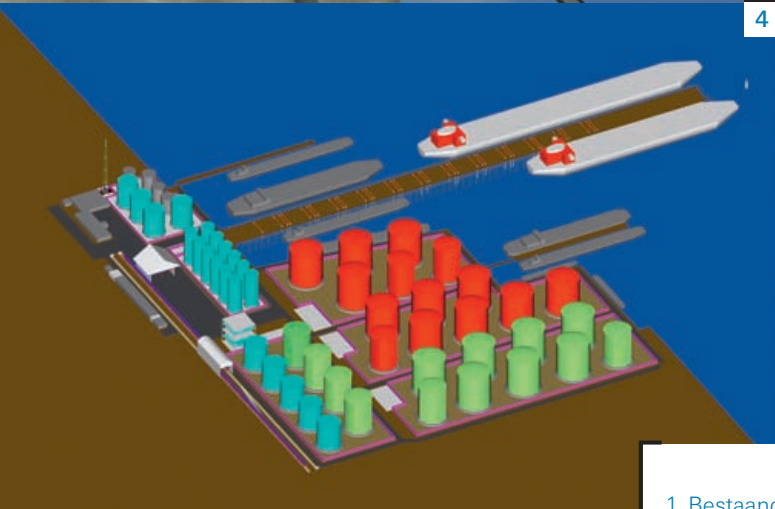
Verbreiding product range

2 3

4

Tot halverwege de jaren tachtig van de vorige eeuw was HES nagenoeg volledig afhankelijk van agribulkproducten. Om de risico's te spreiden, werd gekozen voor verbreding van het draagvlak door te participeren in bedrijven die zich bezighouden met de overslag en opslag van industriële mineralen en kolen. In 2008 werden initiatieven genomen om de bestaande, zeer bescheiden activiteiten in de natte bulk fors uit te breiden. In de eerste helft van 2010 werd de vlakloods gesloopt en gestart met de sloop van de graansilo. De natte bulk moet een tweede belangrijke pijler onder HES worden.

- 1 Bestaande opslagtanks voor eetbare oliën.
- 2 De graansilo voor de sloop.
- 3 Na 44 jaar trouwe dienst wordt de silo gesloopt.
- 4 Artist's impression. Met de bouw van de eerste fase (200.000 m³) wordt in de eerste helft van 2010 gestart.

Vooral in deze financieel-economisch moeilijke tijd is het goed om vast te stellen dat HES Beheer en de meeste van haar deelnemingen over een gezonde balanspositie beschikken, met beperkte bankleningen. Voor bestaande financieringen verwachten wij dan ook geen problemen. De financiering van nieuwe projecten of investeringen van behoorlijke omvang zal naar verwachting wel haalbaar blijven, maar onder strengere voorwaarden.

Op dit moment lijkt de economie langzaam uit het dal te klimmen. Voor zowel de Duitse als de Nederlandse economie geldt echter dat de gevolgen van de recessie de komende jaren nog voelbaar zullen zijn. Ofschoon de aanvoer van bulkgoederen in 2010 naar verwachting langzaam zal aantrekken, zal het nog meerdere jaren duren voordat deze terug is op het niveau van 2008. Flexibiliteit en kostenbewustzijn zullen dan ook uitermate belangrijke sturingselementen blijven. De HES-bedrijven hebben in 2009 bewezen uitstekend in staat te zijn om een forse dip in de aanvoer te pareren.

STRATEGIE EN DOELSTELLINGEN

Het beleid van HES Beheer is gericht op behoud en uitbreiding van een belangrijke positie als stuwadoord van bulkproducten. De dienstverlening bestaat uit de overslag, opslag en bewerking van droge- en nattebulkproducten in de belangrijkste Nederlandse zeehavens. Daarnaast heeft HES een kleiner op- en overslagbedrijf voor droge bulk in het Verenigd Koninkrijk. De huidige werkzaamheden zijn sterk gefocust op de droge bulk, met de energiemarkt (vooral kolen) als belangrijkste marktsegment. In de natte bulk is HES nog slechts een bescheiden speler. Ofschoon de energiemarkt de komende jaren duidelijk zal groeien, wil HES haar activiteiten verbreden om minder afhankelijk te zijn van bepaalde productstromen en kansen te benutten om in de toekomst sneller te groeien. HES wil sterker vertegenwoordigd zijn in de natte bulk in Nederland, een marktsegment dat goed aansluit bij de kernactiviteit sinds haar oprichting in 1908.

HES participeert in de belangrijkste onafhankelijke Nederlandse stuwadoorsbedrijven op het gebied van droge bulk. Daarnaast heeft zij een Engels dochterbedrijf. Deze bedrijven moeten toonaangevend blijven dan wel worden qua efficiency, snelheid en kwaliteit. Met behulp van investeringen in overslag- en opslagapparatuur kunnen zij hun operationele prestaties continueren verbeteren en hun activiteiten verder uitbreiden.

HES wil haar sterke positie in de drogebulkmarkt, die kansrijk is en interessant blijft, waar mogelijk verder verstevigen door acquisities in Nederland en het Verenigd Koninkrijk. Dit kan zelfstandig en/of met partners worden gerealiseerd. Waar mogelijk worden de deelnemingspercentages in de huidige deelnemingen vergroot. Er zal worden ingespeeld op nieuwe goederenstromen. Mochten zich mogelijkheden voordoen, dan is HES geïnteresseerd in het ontwikkelen van nieuwe terreinen.

In de natte bulk is HES op dit moment een marginale speler. Door een toenemend verbruik van eetbare oliën, minerale oliën en biobrandstoffen biedt deze markt interessante perspectieven. HES heeft aspiraties om een belangrijke speler te worden in deze markt, die in de toekomst een substantieel deel van de groei en winstgevendheid zal moeten genereren.

De nattebulkmarkt moet de tweede belangrijke pijler onder HES worden. De forse uitbreiding van BTT dient als eerste stap in deze richting te worden gezien. De ambities moeten verder worden verwezenlijkt door het ontwikkelen van nieuwe terminals en de acquisitie van nieuwe terreinen en bedrijven in Nederland, al dan niet samen met partners.

Andere belangrijke beleidspunten zijn:

- > het bevorderen van de synergie tussen de deelnemingen;
- > optimalisering van het gebruik van bestaande terreinen;
- > investeren in mensen en middelen om de kwaliteit verder te verbeteren.

Voor alle potentieel interessante investeringen geldt dat deze aan bepaalde eisen moeten voldoen. Strategische overwegingen, risico's, rentabiliteit en synergie zijn hierbij maatgevend.

Via aandeelhouderschap en commissariaten wordt invloed uitgeoefend op het beleid van de onderliggende vennootschappen, met als doel toegevoegde waarde te creëren voor het desbetreffende bedrijf.

In het verslagjaar werd gefocust op kostenbeheersing, beperking van de omzetsdaling, verbetering van de operationele prestaties, vergroting van de efficiency en projecten, vooral op het gebied van natte bulk.

De financiële doelstellingen zijn een rendement op het eigen vermogen van minimaal 15%, een solvabiliteit van ten minste 35% en jaarlijkse groei van het totaalresultaat en het resultaat per aandeel. Behoudens bijzondere omstandigheden is de vennootschap voornemens om een dividend uit te keren van 50% van het genormaliseerde nettoresultaat. Daarmee moet het mogelijk zijn om een financieel gezond en stabiel groeiend bedrijf te behouden dat langetermijnaandeelhouderswaarde creëert.

MARKTONTWIKKELINGEN

Algemeen

In november 2008 was er voor het eerst sprake van een recessie in de eurozone. In het derde kwartaal van 2009 kwam de negatieve groei tot stilstand en kroop het eurogebied uit de recessie. Hiermee kwam een einde aan de diepste recessie in Europa sinds de Tweede Wereldoorlog. Op jaarbasis daalde het bruto binnenlands product (bbp) van de eurolanden met 4,1%. Vooral de nieuwe lidstaten hadden zwaar te lijden onder de negatieve ontwikkelingen in de wereldeconomie. Ook de werkloosheid binnen de Europese Unie nam gestaag toe.

Duitsland en Nederland zijn de belangrijkste afzetgebieden van de HES-bedrijven. De Duitse economie kromp over geheel 2009 met 5%, de sterkste terugval sinds de Tweede Wereldoorlog. De grootste klappen vielen in de auto-industrie, waar de export van vrachtwagens met maar liefst 75% afnam. Dankzij een ruimhartige slooppremieregeling, een van de belangrijkste stimuli van de Duitse overheid, bereikten de binnenlandse autoverkopen een hoog niveau en bleven auto-producenten nog redelijk op de been. Duitsland kwam in het tweede kwartaal van 2009 uit de recessie. De verwachting is dat de groei die in het laatste kwartaal van 2009 voorzichtig begon, in 2010 doorzet.

De Nederlandse economie liet in 2009 een krimp zien van 4%. Met een groei van 0,3% kwam er in het derde kwartaal een einde aan vijf kwartalen krimp. Voor 2010 wordt een traag herstel voorzien.

Het Verenigd Koninkrijk, waar HES twee kleine vestigingen heeft, werd relatief zwaar getroffen door de wereldwijde crisis. Na een periode van zes achtereenvolgende kwartalen van economische krimp, ontworstelde Groot-Brittannië zich pas in het laatste kwartaal uit de recessie, de langste die ooit in dit land werd gemeten. Op jaarbasis kromp de Britse economie met 4,8%, de sterkste krimp sinds het begin van de metingen in 1949. Voor 2010 wordt uitgegaan van een bescheiden groei.

Na een sterke terugval is het economische beeld voor de geïndustrialiseerde wereld na de zomer van 2009 verbeterd. Het einde van de recessie betekent echter nog geen terugkeer naar normale economische omstandigheden. Het herstel is nog broos en het zal nog wel enkele jaren duren voordat de mondiale economie volledig hersteld is. De financiële crisis heeft diepe sporen achtergelaten. De belangrijkste geïndustrialiseerde regio's zijn qua bbp-niveau meerdere jaren in de tijd teruggezet. Het verwachte herstel drijft mede op het ingrijpen van de overheid. Het is wachten tot bedrijven en consumenten het stokje weer overnemen.

In de meeste opkomende economieën dreunt de financiële crisis veel minder hard door, waardoor zij gemakkelijker op hun oude groeipad kunnen terugkeren en hun aandeel in de wereld-economie zal toenemen. Het krachtige herstel in de opkomende regio's heeft de groei in de rest van de wereld aangezwengeld. Zo is de huidige opleving in Duitsland mede terug te voeren op een hogere exportvraag uit opkomende Aziatische landen naar duurzame consumptiegoederen en kapitaalgoederen.

Het lichte herstel lijkt in het eerste kwartaal van 2010 door te zetten. Voor 2010 verwachten wij dat de aanvoer van grondstoffen voor de diverse basisindustrieën zal aantrekken. De mate waarin is echter nog onzeker, gegeven de fragiliteit van het herstel.

De bedrijven waarin HES participeert, zijn actief in de volgende marktsegmenten:

- > kolen;
- > industriële mineralen en ijzererts;
- > agribulk en droge biomassa;
- > natte bulk.

In 2009 is de aanvoer in alle drogebulkmarktsegmenten afgenomen. Ten opzichte van het voorafgaande jaar is de proportionele aanvoer met 33% gedaald tot 23,8 miljoen ton (2008 35,5 miljoen ton).

Kolen

Naar evenredigheid van haar participatie in de verschillende deelnemingen, was HES Beheer qua aangevoerde tonnen in 2009 voor 65,5% afhankelijk van deze markt (2008 52%).

De kolenmarkt kan ruwweg worden opgesplitst in twee hoofdstromen, te weten energiekolen voor elektriciteitscentrales en metallurgische kolen (inclusief cokes) voor de staalindustrie.

Het merendeel van de in de Nederlandse havens behandelde kolen is bestemd voor de elektriciteitscentrales. De aanvoer van kolen, cokes e.d. nam in het verslagjaar af.

De eerste maanden van het jaar bleef de import van kolen nog redelijk op peil vanwege de koude winter, doorlopende contracten en handelseffecten. Vanaf april daalde het energieverbruik in zowel Nederland als Duitsland – voor de eerste keer na de Tweede Wereldoorlog – en nam het aandeel van steenkolen sterker af dan dat van andere energiedragers. In Duitsland draaiden de kernenergie- en bruinkoolcentrales door.

De overslag van metallurgische kolen bewoog mee met de kelderende staalproductie.

Het kolenverbruik in Duitsland is met 18% afgenomen tot 50,3 miljoen ton. Elektriciteitscentrales verstookten 13% minder, de staalindustrie verbruikte 30% minder.

De import van zowel energie- als metallurgische kolen wordt sterk beïnvloed door de al jaren geleden ingezette stapsgewijze sluiting van Duitse kolenmijnen, waardoor de binnenlandse productie verder afneemt en de staalindustrie en de energiecentrales meer kolen moeten importeren. Reeds eerder had de Duitse overheid besloten om de binnenlandse productie te verminderen van 26 miljoen ton in 2006 naar 16 miljoen ton in 2012. Eind januari 2007 hebben de Duitse regeringspartijen een belangrijk besluit genomen over de sluiting van de nog resterende acht kolenmijnen en de afbouw van subsidies voor het winnen van steenkool; men wil uiterlijk in 2018 de subsidiëring van de steenkoolmijnbouw staken, onder voorbehoud dat de Bondsdag in 2012 nogmaals moet beoordelen of het beëindigen van de eigen steenkoolwinning uit oogpunt van energievoorziening nog steeds te rechtvaardigen is.

Samen met de plannen voor nieuwbouw van kolencentrales in Duitsland en Nederland zal dit mogelijk leiden tot een groei van de aanvoer van kolen via de havens binnen de Amsterdam-Rotterdam-Antwerpenrange.

Behalve de aangekondigde sluiting van kolenmijnen in Duitsland en de verminderde productie van kolen in Polen, zijn voor de toekomstige import van kolen via de Nederlandse havens mede van belang de algehele economische ontwikkelingen, de effecten van de verdere liberalisering van de energiemarkt in Europa, fusies van energiebedrijven, (politieke) discussies over de toekomstige kolenproductie en -consumptie in de Europese Unie en het plan van de EU om de uitstoot van broeikasgassen (vooral CO₂, dat vrijkomt bij de verbranding van fossiele brandstoffen) door de Europese industrie aan banden te leggen. Daarnaast speelt de concurrentie van andere energiedragers, zoals aardgas, kernenergie en alternatieve energiebronnen een rol. Verwacht wordt dat het gebruik van biomassa door bijmenging in kolengestookte elektriciteitscentrales zal groeien. In welke mate dit effect heeft op de geïmporteerde tonnages biomassa is verder mede afhankelijk van het subsidiebeleid en de beschikbaarheid van biomassa. Ook zal het percentage duurzame energie naar verwachting toenemen (zie ook de paragraaf 'agribulk en droge biomassa'). Dit neemt niet weg dat kolen onontbeerlijk blijven om de energievoorziening in Europa veilig te stellen.

De wereldvoorraad kolen is nog voor ten minste tweehonderd jaar van verbruik toereikend. De prijs van dit product is nog steeds relatief laag, terwijl kolen een belangrijk wapen zijn in het streven naar brandstofdiversificatie, om de afhankelijkheid van olieproducerende landen en gasleveringen vanuit een klein aantal exporterende landen te verkleinen. Duurzame alternatieve opwekkingsmethoden kunnen de komende decennia nog niet tegemoet komen aan de vraag naar energie. Kolencentrales blijven dan ook nog hard nodig om aan de groeiende vraag naar elektriciteit te kunnen voldoen. De kolengestookte elektriciteitsproductiebedrijven nemen hun kapitaalintensieve investeringsbesluiten op basis van rationele inschattingen van toekomstige marktontwikkelingen. Belangrijk daarbij zijn de inschatting van verkrijgbaarheid van brandstof op lange termijn en het prijsniveau. De investeringsbeslissingen hangen daarnaast af van de mogelijkheden om het rendement van de omzetting van brandstof in elektriciteit zo hoog mogelijk op te voeren.

Kolen kunnen vanuit vele vindplaatsen op de wereld eenvoudig worden aangevoerd. Nederland heeft een bevoorrechte positie voor de afhandeling van deze aanvoer. Er zijn zelfs mogelijkheden om op termijn stroom te exporteren, terwijl Nederland nu een netto-importeur is. Kolen zijn eenvoudig te koop op de wereldmarkt en de prijsstelling is meestal lager dan de prijs van gas.

Er zijn in Europa meerdere nieuwe kolencentrales in aanbouw die deels oudere centrales, met een slecht rendement en een hoge CO₂-uitstoot, vervangen. Elektriciteitsproductiebedrijven zijn zich sterk bewust van de noodzaak om de uitstoot van broeikasgas te beperken en nemen dan ook stringente maatregelen om tot een schoner productieproces, CO₂-reductie en CO₂-afvang te komen. Op vele plaatsen wordt dan ook technologie ontwikkeld om de CO₂ af te vangen en ondergronds op te slaan, de zogenaamde Carbon Capture and Storage (CCS). Dit is echter niet uitsluitend een technische exercitie. Omdat CCS een breed scala aan wetten raakt, moet hiervoor ook nog een wettelijk kader worden geschapen. Het is wel de vraag wanneer deze CCS daadwerkelijk gerealiseerd gaat worden. De huidige technologie heeft een belangrijk nadeel in relatie tot de schaarste van grondstoffen. De efficiencywinst die de afgelopen dertig jaar is gerealiseerd, wordt met CO₂-afvang tenietgedaan omdat er met de huidige technologie circa 25% meer kolen benodigd is om dezelfde energieopbrengst te bewerkstelligen.

Grote energiebedrijven bouwen (deels) kolengestookte elektriciteitscentrales op de Rotterdamse Maasvlakte. Volgens de huidige planning zouden deze nieuwe centrales in 2012/2013 operationeel moeten zijn. In het verslag over de gang van zaken bij EMO wordt nader hierop ingegaan.

2

Klanten hebben vaak behoefte aan operationele en/of strategische tussenopslag van hun goederen in havens, voordat deze goederen hun weg vervolgen naar hun eindbestemming. De HES-bedrijven bieden ruime en gevarieerde opslagmogelijkheden. In het verslagjaar was de bezetting van de opslagterreinen zeer goed. Ook de gemiddelde opslagduur was langer dan in voorgaande jaren.

- 1 Het opslagterrein van OBA werd in 2009 met een hectare uitgebreid.
- 2 Het immense opslagterrein van EMO. In het eerste kwartaal van 2009 lag hier bijna 7 miljoen ton in opslag.
- 3 OVET in Vlissingen heeft in 2009 vijf hectare extra terrein in gebruik genomen.
- 4 Open opslag bij EBS Laurens haven.

3

4

Door de sluiting van mijnen in Duitsland en de verminderde kolenproductie in Polen zal de doorvoer van kolen via Nederlandse havens toenemen. In Duitsland zijn momenteel zes nieuwe centrales in aanbouw. Oudere centrales zijn en worden aangepast voor verwerking van importkolen, die kwalitatief minder goed zijn dan de in Duitsland gedolven kolen (lagere calorische waarde), zodat er een grotere hoeveelheid product nodig is. Daarnaast zal het kolenverbruik door energiecentrales en de staalindustrie in 2010 stijgen als gevolg van de licht aantrekkende economie. Wel wordt ermee gerekend dat de groei in dit marktsegment in eerste instantie zal worden gedempt door afbouw van bestaande voorraden.

Gegeven de bovengeschetste ontwikkelingen verwachten wij voor 2010 een bescheiden groei van de kolenoverslag. Hierna zal de kolenaanvoer verder groeien, vanaf 2012/2013 zelfs fors. HES Beheer is actief in deze markt via EMO, OBA, EBS, OVET, RBT en NHBS.

Industriële mineralen en ijzererts

Volumematisch is HES Beheer pro rata voor 23,3% afhankelijk van deze markt (2008 37,5%), die wordt gedomineerd door de ferro- en non-ferro-industrie. Daarnaast gaat het om grondstoffen bestemd voor een groot aantal andere basisindustrieën, zoals de bouw en de papier- en coating-industrie.

De aanvoer van ijzererts wordt bepaald door de ontwikkelingen in de West-Europese – vooral Duitse – staalindustrie en concurrentie vanuit vooral Azië en Oost-Europa.

Alle voor de Europese staalindustrie belangrijke afnemersgroepen – bouw, auto-industrie, consumentengoederen en metaalindustrie – werden in 2009 door de economische crisis met fors krimpende omzetten geconfronteerd, waardoor staalproducenten gedwongen werden hun productie radicaal terug te schroeven. De wegvallende vraag naar staal leidde tot tijdelijke sluiting van vele Noordwest-Europese hoogovens en een dramatische teruggang van de ertsoverslag. Inmiddels zijn de meeste hoogovens weer in gebruik, maar draaien nog onder hun normale capaciteit. In 2010 kan de benuttingsgraad oplopen tot 70 à 80%. Hierdoor zal de ertsaanvoer aantrekken.

De aanvoer van industriële minerale bulkproducten is eveneens fors teruggefallen door de sterk verminderde vraag vanuit verschillende basisindustrieën. De ontwikkelingen in de komende jaren zijn afhankelijk van de economische ontwikkelingen en de positionering van de betrokken industrieën. Vooral dit laatste heeft de afgelopen jaren geleid tot een daling van de aanvoer via Nederlandse havens; massaproductie werd geconcentreerd, en steeds vaker in landen buiten West-Europa. Tegelijkertijd neemt de hoogwaardigheid van diverse via de havens aangevoerde bulkproducten voor industriële eindverbruikers toe, doordat deze in het land van herkomst al een eerste bewerking hebben ondergaan. Dit leidt tot kleinere volumes en hogere eisen aan de kwaliteit van de dienstverlening.

In 2010 zal de aanvoer van ijzererts naar verwachting toenemen vanwege een hogere bezettingsgraad van de Europese staalfabrieken. Met uitzondering van een fabriek in Luik zal de staalindustrie in het voor HES relevante achterland in 2010 naar verwachting weer op 70-80% van haar capaciteit gaan draaien. Ook gaan wij uit van een sterkere vraag naar grondstoffen voor diverse basisindustrieën, zodat de aanvoer van industriële mineralen eveneens op een hoger niveau kan uitkomen.

HES Beheer is via EBS, EMO, OVET, NHBS, RBT en OBA actief in het marktsegment ijzererts en industriële mineralen.

Agribulk en droge biomassa

Pro rata is HES Beheer – in aangevoerde tonnen uitgedrukt – voor 11,2% afhankelijk van deze markt (2008 10,5%). De aanvoer in dit marktsegment is in het verslagjaar gedaald.

De agribulkmarkt kan worden opgesplitst in producten voor de oliezadenverwerkende industrie – de zogenaamde crush markt –, de veevoederindustrie en de export.

De aanvoer van agribulkproducten is afhankelijk van vele factoren, zoals oogsten, de ontwikkeling van de veestapel, het gebruik van biobrandstoffen, de prijzen op de wereldmarkt en het EU-landbouwbeleid.

De aanvoer van agribulk is in 2009 sterk teruggelopen vanwege goede oogsten binnen Europa, waardoor er minder overzeese importen nodig waren. Daarnaast werd de import negatief beïnvloed door een verbod op genetisch gemanipuleerde mais en een verminderde melkproductie. Door de lage melkprijzen gebruikten boeren meer gras en hooi en minder geïmporteerde oliezaden.

De omvang van de exportmarkt is onder meer afhankelijk van het EU-beleid, oogsten en valutaverhoudingen. Dit marktsegment heeft de afgelopen jaren een sterk wisselend beeld laten zien. Het afgelopen jaar is de export fors achtergebleven bij 2008. De komende jaren zou de export van granen kunnen groeien door toetreding van nieuwe EU-landen. Daar staat tegenover dat de exportkansen negatief beïnvloed kunnen worden door een toenemend gebruik van Europese granen voor de productie van biobrandstoffen.

De bioethanolproductiecapaciteit in de EU zal in 2010 verder uitbreiden. Naar het zich laat aanzien zullen de nieuwe fabrieken veelal graan als grondstof gaan gebruiken. Het hoogwaardige bijproduct dat op de markt komt als veevoedergrondstof kan een deel van de ingevoerde veevoedergrondstoffen verdringen.

Twee derde van de duurzame energie in Europa komt uit biomassa. Het aandeel duurzame energie is echter nog steeds veel minder dan de EU-doelstelling van 12% voor het jaar 2010. Deze doelstelling is overigens niet bindend. In Nederland nam de productie van duurzame elektriciteit toe tot 9% van het binnenlands elektriciteitsverbruik (7,5% in 2008).

Nederlandse consumenten en bedrijven verbruikten 5% minder stroom. Groene stroom wordt gerelateerd aan het totale energieverbruik. Door deze methodiek steeg het aandeel groene stroom al naar 8%. De verdere stijging wordt verklaard door extra windturbines en meer biomassa in energiecentrales.

Voor de havens in de ARA-range en ook in het Verenigd Koninkrijk zien wij goede mogelijkheden om een sterke positie te verwerven in de grootschalige verwerking van biomassa, waarbij biomassa meervoudig gebruikt kan worden. De plannen van elektriciteitsproductiebedrijven om kolencentrales te bouwen die fors biomassa bijmengen, kunnen hierbij een belangrijke voortrekkersrol vervullen.

De HES-bedrijven zijn goed uitgerust voor de behandeling van biomassa. Zij hebben veelal reeds jarenlange ervaring met de overslag en opslag van deze producten. De behandeling van biomassa dient met grote nauwkeurigheid te geschieden. De aanvoer van biomassa is in het verslagjaar afgenomen.

Per saldo verwachten wij dat de agribulkmarkt in 2010 ongeveer gelijk zal blijven aan 2009. Vanwege de ambitieuze doelstellingen van de EU en Nederland lijkt de markt voor droge biomassa goede mogelijkheden te bieden. De afhankelijkheid van subsidies vormt echter een onzekere factor. Op grond van de bovengeschetste ontwikkelingen verwachten wij dat deze markt de komende jaren zal groeien, zij het vooralsnog bescheiden.

Via EBS, NHBS, OBA, OVET, RBT en BTT (t/m november 2009) is HES Beheer actief in deze markt.

Natte bulk

Op dit moment is HES Beheer, via haar deelneming in Botlek Tank Terminal (BTT), een beschikbare speler in deze markt. BTT is actief in de opslag van plantaardige en eetbare oliën. Zij beschikt over stalen en roestvrijstalen geïsoleerde en verwarmde opslagtanks met een totale capaciteit van 11.000 m³.

De overslag van natte bulk in de Rotterdamse haven vertoonde in 2009 een geringe stijging. De aanvoer van ruwe olie zakte met 4% terug, terwijl de aanvoer van olieproducten met 16,5% toenam en een recordhoogte bereikte. Deze groei was vooral te danken aan veel opslag van gasolie en diesel vanwege contango-effecten. De overslag van plantaardige oliën nam toe door meer import van ruwe palmolie voor raffinaderijen. De overslag van soja-, zonnebloem- en rapeseedolie liep daarentegen behoorlijk terug. Biobrandstoffen zaten eveneens in de min. De matige suikeroogst drukte de Braziliaanse export van ethanol. Dit werd gedeeltelijk gecompenseerd door import van ethanol uit Spanje en Frankrijk. Door de Europese maatregelen tegen de Amerikaanse B99-mix (99% biodiesel en 1% gewone diesel) vanwege oneerlijke concurrentie, werd er meer biodiesel uit Argentinië geïmporteerd. Per saldo nam de aanvoer van biodiesel echter af.

Door een toenemende onbalans in bepaalde producten neemt de vraag naar tankopslag toe. In Europa is er een tekort aan diesel en kerosine, terwijl er een overschot is aan benzine. Diesel en kerosine moeten worden geïmporteerd uit het Midden-Oosten, terwijl benzine wordt geëxporteerd naar de Verenigde Staten en Afrika. Er is een toenemende vraag naar nieuwe producten zoals bioethanol en biodiesel. Rotterdam, met zijn vele raffinaderijen, is een ideaal draaipunt voor brandstoffen en is belangrijk voor de handel en prijsvorming.

Wij signaleren een stijgende marktvraag naar brandstoffen en zogenaamde ongeclassificeerde producten. Het is onze bedoeling om ons aandeel in deze markt fors te vergroten.

INVESTERINGEN

Investerings-
deelnemingen 2009
(x € 1 miljoen)

EBS	4,3
NHBS	2,6
OBA	9,1
BTT	2,2
RBT	1,2
EMO	6,0
OVET	5,3

In het verslagjaar werd door de deelnemingen voor € 30,7 miljoen geïnvesteerd. Het ging vooral om uitbreidingsinvesteringen ter vergroting van de overslag-, opslag- en doorvoercapaciteit, en om investeringen die de operationele en commerciële slagkracht verbeteren, zodat de betrokken bedrijven sterk concurrerend kunnen blijven opereren. Daarnaast werd geïnvesteerd in de ontwikkeling van de nattebulksector.

- > EBS: revisies drijfkranen en brugkraan, vrachtautobeladers
- > NHBS: nieuwe vlakloods, hulpapparatuur, milieu en IT
- > OBA: revisie drijvende kraan, nieuwe brugkraan, nieuwe laadkade en lichterbelader, extra opslagterrein
- > BTT: ontwikkelingskosten ombouw naar natte bulk terminal.
- > RBT: overname opslagfaciliteiten en weegbrug
- > EMO: verplaatsingskosten en bestrating in verband met het Electrabel project, renovatie losbruggen, grippers en milieu
- > Ovet: vlakloods en verharding extra terrein

In het hoofdstuk 'Gang van zaken bij groepsmaatschappijen en deelnemingen' wordt nader ingegaan op de investeringen per bedrijf.

Wij verwachten dat de huidige deelnemingen ook de komende jaren een groot deel van hun financiële middelen zullen aanwenden voor klantgerichte uitbreidingen en zaken die de operationele prestaties verhogen. Prioriteit wordt gegeven aan investeringen die leiden tot een hogere efficiency en minder onderhoud alsmede investeringen met een korte terugverdientijd en die aan bepaalde rendementseisen voldoen.

RISICO'S

Belangrijkste risicofactoren

Financiële en economische crisis

In november 2008 was er voor het eerst sprake van recessie in de eurozone. Ook in Europa kwam een aantal grote banken zwaar in de problemen. Door angst op de internationale kapitaalmarkt hielden banken wereldwijd de hand op de knip. Banken verstrekten geen leningen meer, niet aan consumenten en ook niet aan elkaar. Grote banken leden recordverliezen en moesten met overheidssteun overeind gehouden worden of zelfs genationaliseerd worden. Al met al veroorzaakte de financiële crisis een kaalslag in het mondiale bankenlandschap.

Europese en nationale reacties konden niet uitblijven. Om het vastgelopen financiële verkeer tussen banken te stimuleren, hebben vijftien landen van de eurozone steunmaatregelen getroffen. De Europese Commissie lanceerde een economisch herstelprogramma, waarmee de kwakkelende economie een positieve impuls moest krijgen.

Met dit plan moesten onder meer wegen worden aangelegd. Ook de bouwsector en de auto-industrie ontvingen miljardensteun. Alle economische stimuleringsmaatregelen ten spijt, hield de recessie in de eurozone lang aan. Pas in het derde kwartaal van 2009 klom de eurozone uit de recessie. Het bruto binnenlands product (bbp), de waarde van alle goederen en diensten, steeg met 0,4% ten opzichte van het tweede kwartaal. Over geheel 2009 was er sprake van een negatieve groei van 4,1%.

Nederland en Duitsland vormen het belangrijkste achterland voor de HES-bedrijven.

Ofschoon de geografische spreiding relatief klein is, gaat het wel om belangrijke industrielanden. Duitsland is de grootste economie van de EU, terwijl Nederland tot de economisch sterke lidstaten van de EU behoort. Beide landen zijn eveneens in een recessie terechtgekomen. Onder invloed van de economische neergang en de steunmaatregelen is de Nederlandse en Duitse staatsschuld fors opgelopen.

In Duitsland liet de economie in het tweede kwartaal van 2009 weer positieve groeicijfers zien. Nederland kwam in het derde kwartaal van 2009 uit de recessie. Ofschoon de Nederlandse en Duitse industrie hun weg naar boven weer gevonden hebben, kan het nog wel een paar jaar duren voordat de industriële productie weer terug is op het niveau 2007.

Vertrouwen in de politiek en de stabiliteit van de euro zijn belangrijke determinanten voor het herstel van het consumentenvertrouwen.

Markt

De drogebulkmarkt is sterk afhankelijk van voornamelijk de ontwikkelingen in de energiesector, de staalindustrie en – tegenwoordig in veel mindere mate – de landbouw, waarover in een vorig hoofdstuk al het nodige is geschreven.

De economische teruggang heeft invloed op een aantal belangrijke productstromen. Het gaat dan vooral om ijzererts, metallurgische kolen en cokes ten behoeve van de conjunctuurgevoelige staalindustrie – die in Europa in 2009 een ongekende terugval ondervond vanwege de fors verminderde vraag naar staal in de automobielenindustrie en de bouw – en mineralen ten behoeve van diverse industriële eindgebruikers.

1 miljoen m³
gesloten opslag

- 1 De multi-purpose loods van OVET in Vlissingen werd in oktober 2009 in gebruik genomen. Deze loods heeft zes compartimenten van elk 28 x 36 meter. Opslagcapaciteit 25.000 ton.
- 2 In december 2009 werd de zesde vlakloods van NHBS in North Lincolnshire in gebruik genomen, 127 x 60 meter. Opslagcapaciteit 15.000 ton.
- 3 RBT heeft medio 2009 een havenloods, silo's en een weegbrug overgenomen van een voormalige klant en het Havenbedrijf Rotterdam.
- 4 De silo van EBS Europoort heeft een opslagcapaciteit van 90.000 ton.
- 5 Het aantal opslagtanks van Botlek Tank Terminal wordt fors uitgebreid.

De HES-bedrijven bieden een grote verscheidenheid aan gesloten opslagfaciliteiten, variërend van opslagtanks tot vlakloodsen en silo's.

Bij OVET en NHBS zijn in oktober respectievelijk december 2009 nieuwe multi-purpose vlakloodsen in gebruik genomen. RBT heeft een havenloods en silo's overgenomen.

2

4

5

Voor de groep is het besluit van de Duitse regeringspartijen over de afbouw van subsidies op het winnen van eigen steenkool en uiteindelijke sluiting van alle nog resterende Duitse kolenmijnen van groot belang. Dit besluit betekent een belangrijke impuls voor de doorvoer van kolen via Nederlandse zeehavens.

Door de aangekondigde verdere concentratie van Europese energieconcerns is het niet ondenkbaar dat uiteindelijk slechts een zeer beperkt aantal energiereuzen de Europese energiemarkt gaat domineren. De consequenties hiervan kunnen wij nog niet goed inschatten. Hetzelfde geldt voor de (politieke) besluitvorming over de bouw en sluiting van kolencentrales en kerncentrales.

Met het oog op de welvaart in de wereld, die sterk afhankelijk is van de continuïteit in energiestromen, staat het belang van een geleidelijke transitie, met oog voor milieu en welvaart, naar een duurzame energiehuishouding buiten kijf. Zoals al eerder in dit verslag is vermeld, neemt de druk op verduurzaming van de energievoorziening en grondstoffengebruik toe. Er is al veel technologie ontwikkeld voor energieconversie uit hernieuwbare bronnen, maar de economische haalbaarheid daarvan is vaak nog beperkt.

De Nederlandse overheid heeft plannen om producenten van duurzame energie, zoals wind- en zonne-energie, voorrang te geven op het elektriciteitsnet als het transportnetwerk overbelast raakt. Implementatie van deze plannen zou betekenen dat producenten van grijze stroom (opgewekt met fossiele brandstof) gaan betalen voor congestie op het elektriciteitsnet.

Zowel in Nederland als in Duitsland zijn nieuwe kolengestookte elektriciteitscentrales in aanbouw. Zou de bouw van (een groot deel van) deze centrales worden stopgezet, dan zou dit voor de langere termijn een negatief effect hebben op de groeimogelijkheden in de aanvoer van kolen en biomassa via diverse HES-bedrijven.

Ditzelfde zou gelden voor grootschalige toepassing van kernenergie. In verband met de tijd die benodigd is voor de goedkeuringsprocedures en de bouw van dergelijke centrales zou het effect hiervan zich pas na tien jaar doen gevoelen.

Discussies omtrent de uitstoot van broeikasgassen en (ondergrondse) opslag van CO₂ hebben een hoog politiek karakter.

Binnen de EU is de aandacht voor het belang van de eigen basisindustrieën, zoals de staal- en aluminiumindustrie, naar onze mening gering. Tegelijkertijd nemen de eisen die aan deze industrieën worden gesteld, vooral die van milieutechnische aard, toe. Industrieën worden hierdoor mogelijk gedwongen hun basis te verplaatsen naar landen buiten de EU, met een verdere afname van de toevoer van basisgrondstoffen tot gevolg.

Ook diverse andere macro-economische ontwikkelingen, vooral EU-regelgeving en andere overheidsmaatregelen, kunnen een belangrijke invloed hebben op het te behandelen volume. Voorbeelden zijn het energiebeleid, de landbouwpolitiek – zoals het intrekken/hervatten van exportsubsidies op granen –, subsidieregelingen en beschermingsmaatregelen.

De afhankelijkheid van HES spitst zich toe op een beperkt aantal types industriële eindgebruikers. Teneinde de risico's meer te spreiden, wordt gewerkt aan verbreding van de productrange door uitbreiding in de natte bulk.

Concurrentie

Stuwadoorsbedrijven worden gekarakteriseerd door hoge investeringen en hoge vaste kosten. De bezettingsgraad van de bedrijfsmiddelen voor overslag en opslag van bulkproducten vormt een belangrijk element voor het succes van deze ondernemingen.

Mogelijk nieuwe toetreders brengen het risico van overcapaciteit met zich mee. Dit risico wordt verkleind door een constante verbetering van de efficiency en dienstverlening.

HES-bedrijven onderscheiden zich door efficiency en een kwalitatief goede dienstverlening. Prijsconcurrentie wordt zo goed mogelijk het hoofd geboden door een juiste prijs-kwaliteit-verhouding.

Het nationale milieubeleid krijgt een steeds grotere invloed op de overslag van bulkgoederen en heeft hogere investeringen ten behoeve van het milieu tot gevolg. Regelgeving kan de keuzen die klanten met betrekking tot hun activiteiten maken, beïnvloeden, vooral indien de milieuwetgeving of de handhaving daarvan in de omliggende concurrerende havens soepeler is.

Financiële risicofactoren

Door hun activiteiten zijn de deelnemingen onderhevig aan verschillende financiële risico's: marktrisico (waaronder valutarisico, renterisico en prijsrisico), kredietrisico, liquiditeitsrisico, kasstroomrisico en risico ten aanzien van belastingen, waaronder kolenbelasting en BTW.

HES Beheer is werkzaam in Nederland en het Verenigd Koninkrijk. De groep loopt valutarisico op de netto-investering in het Verenigd Koninkrijk. Dit risico is relatief gering en wordt dan ook niet afgedekt. De groep heeft geen significante concentraties van kredietrisico. De groep maakt gebruik van kredietfaciliteiten bij de bank. Voor zover noodzakelijk, worden nadere zekerheden verstrekt aan de bank voor beschikbare kredietfaciliteiten. In verband met de dynamiek van de bedrijfsactiviteiten wordt gestreefd naar flexibiliteit in financiering door het beschikbaar houden van kredietfaciliteiten. Omdat de groep geen belangrijke rentedragende activa heeft, hebben fluctuaties in de marktrente geen belangrijke invloed op het resultaat en op de kasstromen uit operationele activiteiten. De groep loopt renterisico over de rentedragende vorderingen en rentedragende langlopende en kortlopende schulden. Voor vorderingen en schulden met variabele renteafspraken loopt de groep risico ten aanzien van toekomstige risico's over de marktwaarde.

Het aangaan van nieuwe leningen ten behoeve van substantiële uitbreidingen of grootschalige projecten is lastiger dan voorheen, omdat de voorwaarden van financiers veel stringenter zijn geworden. Dit kan leiden tot het benaderen van een groter aantal financiers en/of het spreiden of uitstellen van bepaalde investeringen. Voor het verlengen van bestaande financieringsarrangementen worden geen problemen verwacht.

Het grootste gedeelte van de afgesloten pensioenen ten behoeve van het personeel valt onder zogenaamde toegezegde-bijdrageregelingen (beschikbare-premiestelsel). Daarentegen zijn er tevens pensioenen afgesloten ten behoeve van een kleine groep medewerkers die, al dan niet gedeeltelijk, een eindloonkarakter hebben, de zogenaamde toegezegd-pensioenregelingen. Wat betreft de eerste categorie loopt de groep in beginsel geen financieel risico, aangezien deze pensioenen een vaste afdracht kennen, gebaseerd op een percentage van de loonsom. Ten aanzien van de laatste categorie loopt de groep wel een financieel risico met betrekking tot de in dienst zijnde werknemers, vanwege de afhankelijkheid van onder andere loonontwikkelingen, inflatie en rendement op beleggingen. Conform de richtlijnen is er een voorziening voor personeelsbeloningen in de balans opgenomen.

Voor het overige wordt verwezen naar hoofdstuk 4 van de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

Risicomanagement

HES Beheer streeft ernaar een goede balans te vinden tussen de beheersing van risico's die voortvloeien uit de normale bedrijfsuitoefening en professioneel en slagvaardig ondernemerschap.

Mede vanwege de bijzondere structuur van HES Beheer, met twee dochterondernemingen, drie 50/50 joint ventures en verder een aantal belangrijke geassocieerde deelnemingen waarover HES Beheer weliswaar invloed van betekenis maar geen beslissende zeggenschap kan uitoefenen, is het risicobeheersings- en controlesysteem van HES Beheer toegesneden op de praktische werkomgeving waarin de vennootschap opereert, met korte lijnen. Hierbij is een evenwicht gevonden tussen risicobeheersing, -controle en kosten. Dit systeem bestaat uit een kritische analyse van de maandrapportages van de deelnemingen en frequente directe contacten door de directie van de vennootschap met de directieleden en de controllers van de onderliggende bedrijven. HES Beheer heeft een zetel in de directie van twee van haar deelnemingen. Via een of meerdere commissaria(a)t(en) is HES Beheer naar rato vertegenwoordigd in de raad van commissarissen van al haar overige deelnemingen die een raad van commissarissen hebben ingesteld, waardoor er direct toezicht op deze deelnemingen wordt gehouden. Daarnaast is HES Beheer direct betrokken bij de financiële commissie van de belangrijkste geassocieerde deelneming, EMO/EKOM. Daarenboven worden er bij alle grotere, individuele deelnemingen aparte accountantscontroles uitgevoerd en is er direct contact tussen de accountants van de deelnemingen en HES Beheer.

In het verslagjaar zijn geen significante wijzigingen aangebracht in het risicomanagementsysteem.

FINANCIËLE GANG VAN ZAKEN

Grondslagen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals aanvaard binnen de Europese Unie.

Volledig geconsolideerd worden HES Beheer, EBS en NHBS. De bedrijven OBA Group, Rotterdam Bulk Terminal en Botlek Tank Terminal worden proportioneel, elk voor 50%, geconsolideerd. De winst of het verlies van de niet-geconsolideerde deelnemingen, waarvan EMO en OVET Holding de belangrijkste zijn, wordt in overeenstemming met het deelnemingspercentage in de winst- en verliesrekening vermeld onder 'aandeel in resultaat deelnemingen'. Voor een uitgebreide toelichting op de grondslagen voor de financiële verslaggeving wordt verwezen naar pagina 61 e.v. van de jaarrekening.

Om een beter inzicht te geven in de omzet- en resultaatontwikkeling zijn hieronder en in de paragraaf gesegmenteerde informatie in de jaarrekening voor het eerst een pro forma verkorte resultatenrekening opgenomen, waarin alle deelnemingen proportioneel zijn geconsolideerd (OBA voor het economisch belang van 66,67%).

2009	EBS	NHBS	OBA	OVET Holding	EMO/ EKOM	Overig	Totaal
Netto-omzet	33,9	5,1	31,9	9,4	36,9	2,4	119,7
Bedrijfslasten	29,6	3,7	25,1	7,3	27,4	4,1	97,2
Bedrijfsresultaat	4,3	1,4	6,8	2,1	9,5	- 1,7	22,5
Financieringskosten	- 0,1	-	- 0,1	- 0,1	- 0,5	- 0,1	- 0,9
Resultaat voor belastingen	4,2	1,4	6,7	2,0	9,0	- 1,8	21,6
Belastingen	-	- 0,4	- 1,7	- 0,4	- 2,3	-	- 4,8
Genormaliseerd nettoresultaat	4,2	1,0	5,0	1,6	6,7	- 1,8	16,7
Bijzondere resultaten	-	-	-	-	-	-	-
Nettoresultaat	4,2	1,0	5,0	1,6	6,7	- 1,8	16,7

2008	EBS	NHBS	OBA	OVET Holding	EMO/ EKOM	Overig	Totaal
Netto-omzet	45,5	5,6	30,8	9,2	37,0	1,2	129,3
Bedrijfslasten	41,1	4,5	25,1	7,6	30,6	1,9	110,7
Bedrijfsresultaat	4,4	1,1	5,7	1,6	6,4	- 0,7	18,6
Financieringskosten	- 0,1	-	- 0,4	-	- 0,8	-	- 1,4
Resultaat voor belastingen	4,3	1,1	5,3	1,6	5,6	- 0,7	17,2
Belastingen	-	- 0,5	- 1,3	- 0,4	- 1,4	-	- 3,6
Genormaliseerd nettoresultaat	4,3	0,6	3,9	1,2	4,2	- 0,7	13,5
Bijzondere resultaten	0,3	-	0,8	-	0,6	- 0,8	0,9
Nettoresultaat	4,6	0,6	4,7	1,2	4,8	- 1,5	14,4

Resultaten

Omzet

De geconsolideerde omzet daalde van € 78,3 miljoen naar € 66,5 miljoen (-/- 17,8%), door een fors lagere aanvoer bij EBS en RBT. De omzet van NHBS daalde licht (in Engelse ponden was er sprake van een lichte groei), terwijl de omzet van OBA een bescheiden stijging liet zien.

De partieel geconsolideerde omzet daalde met 7,4% naar € 119,7 miljoen. Ten opzichte van de geconsolideerde omzet was de daling geringer, voornamelijk door het op peil blijven van de omzet bij EMO en Ovet, welke bedrijven 30,8% respectievelijk 7,9% van deze omzet uitmaken. Uit de tweede tabel op pagina 30 blijkt dat de proportionele omzet in 2009 evenwichtiger was verdeeld dan in 2008.

In verhouding tot de aanvoerdaling viel de omzetsdaling mee. Dit was te danken aan een hoge bezetting van de ruime opslagfaciliteiten en langdurige opslag over de gehele linie. De afgelopen jaren is de opslagbehoefte bij klanten gestegen in verband met de toenemende behoefte aan

voorraadvorming in havens. Het afgelopen jaar was vooral de vraag naar opslag van kolen uitzonderlijk groot in verband met contango-effecten, waarbij de prijs over een bepaalde termijn hoger is dan de huidige marktprijs.

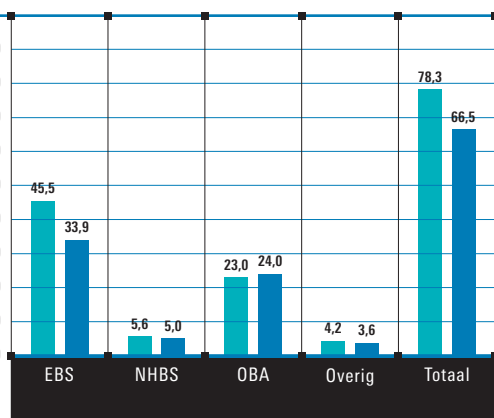
Opbouw
geconsolideerde omzet
[x € 1 miljoen]
en aanvoer
[x miljoen ton]

	2009	Omzet 2008	2009	Aanvoer 2008
EBS	33,9	45,5	6,0	12,6
NHBS	5,0	5,6	0,9	1,0
OBA (50%)	24,0	23,0	5,1	5,5
RBT (50%)	1,9	2,5	0,4	0,9
BTT (50%)	1,7	1,7	0	0,1
Totaal	66,5	78,3	12,4	20,1

Opbouw omzet ingeval
van proportionele
consolidatie
[x € 1 miljoen]
en aanvoer
[x miljoen ton]

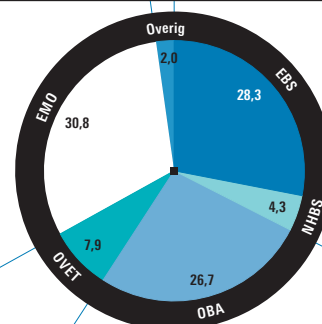
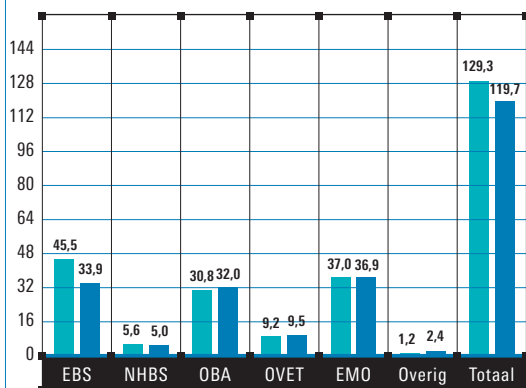
	2009	Omzet 2008	2009	Aanvoer 2008
EBS	33,9	45,5	6,0	12,6
NHBS	5,0	5,6	0,9	1,0
OBA (66,67%)	32,0	30,8	6,7	7,3
OVET Holding (33,3%)	9,5	9,2	1,8	2,0
EMO/EKOM (31%)	36,9	37,0	7,9	11,6
Overig	2,4	1,2	0,5	1,0
Totaal	119,7	129,3	23,8	35,5

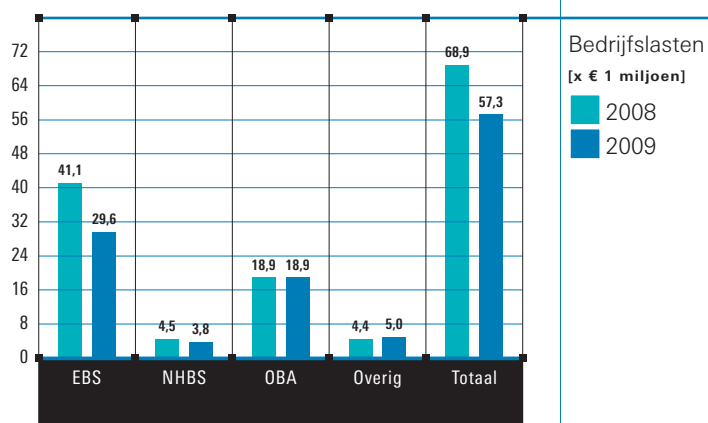
Geconsolideerde
netto-omzet
(x € 1 miljoen)
2008
2009

Aandeel per deelneming
in proportionele omzet
[in %]

Netto-omzet ingeval van
proportionele consolidatie
(x € 1 miljoen)
2008
2009

Bedrijfslasten

De bedrijfslasten namen met € 11,5 miljoen af naar € 57,3 miljoen (-/- 16,7%). Vooral de kosten voor uitbesteed werk, elektra, gasolie, personeelskosten, accountants- en advieskosten en overige bedrijfskosten waren beduidend lager.

Deelnemingsresultaten

	2009	2008	Opbouw deelnemingsresultaten [x € 1 miljoen]
EMO/EKOM	6,7	4,8	
OVET Holding	1,6	1,1	
+ 33,3% van 50% bijdrage OBA resultaat OVET Holding	1,2	1,2	
Overige	—	—	
Totaal	9,5	7,1	

Het aandeel in het resultaat van de deelnemingen steeg van € 7,1 miljoen in 2008 naar € 9,5 miljoen in 2009, door hogere bijdragen van EMO/EKOM en Ovet Holding.

Belastingen

	2009	2008	Verantwoorde belastinglast [x € 1 miljoen]
Geconsolideerde bedrijven	1,6	1,7	
Niet-geconsolideerde bedrijven (proportioneel)	2,8	2,1	
Totaal	4,4	3,8	

Sterk in kolen

2

HES Beheer was in 2009 voor 65,5% afhankelijk van de energiemarkt, met kolen als belangrijkste product. De overslag van metallurgische kolen bewoog mee met de fors afnemende staalproductie. De aanvoer van energie-kolen daalde eveneens, maar bleef nog redelijk goed op peil. Naast de natte bulk is de kolenaanvoer een van de groeipijlers van HES vanwege de verdergaande sluiting van kolenmijnen in Duitsland en de bouw van nieuwe energiecentrales in Nederland en Duitsland.

- 1 EMO is uitstekend gesitueerd voor de beleving van de nieuwe elektriciteitscentrales op de Rotterdamse Maasvlakte vanwege de aanwezigheid van koelwater en de snelle toevoer van kolen en biomassa.
- 2 Electrabel bouwt op een voormalig deel van het EMO-terrein een nieuwe 800 MWe kolen-/biomassacentrale.
- 3 E.ON bouwt direct naast EMO een nieuwe 1.070 MWe kolen-/biomassacentrale.

3

In 2009 was de directe belastingdruk € 1,6 miljoen (2008 € 1,7 miljoen).

Bij de niet-geconsolideerde deelnemingen (proportioneel) werd € 2,8 miljoen vennootschapsbelasting als last verantwoord (2008 € 2,1 miljoen), waardoor de totale afdracht € 4,4 miljoen bedroeg.

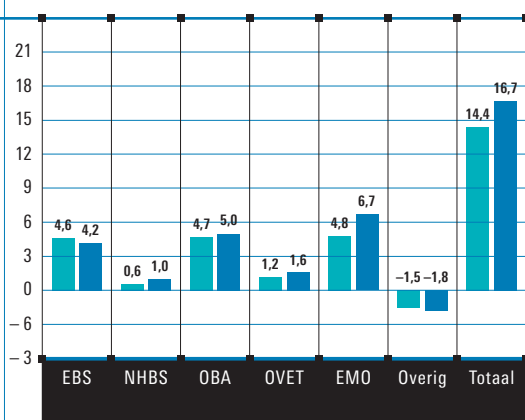
Nettoresultaat

Opbouw nettoresultaat
[x € 1 miljoen]

	2009	2008
Nettoresultaat	16,7	14,4
Bijzondere deelnemingsresultaten	–	– 0,8
Waardeveranderingen vaste activa	–	– 0,1
Genormaliseerd nettoresultaat	16,7	13,5

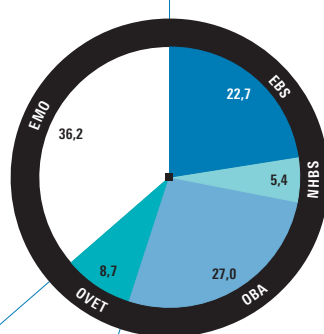
Bijdrage per deelneming aan
het nettoresultaat
[x € 1 miljoen]

2008
2009

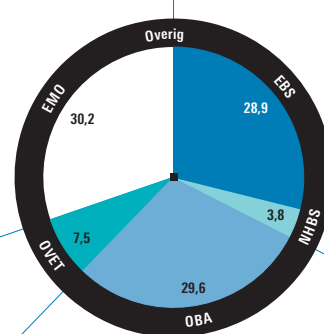

Bijdrage per deelneming
aan het nettoresultaat in
2008 en 2009
[in %]

2009

2008

Het nettoresultaat ad € 16,7 miljoen was 16,1% hoger dan het voorgaande jaar (2008 € 14,4 miljoen). De bijdrage van EMO was het grootst en nam ook in procentuele zin het meeste toe, en wel van 30,2% naar 36,2%. OBA en EBS namen 27,0% respectievelijk 22,7% van het groepsresultaat voor hun rekening (2008 29,6 respectievelijk 28,9%). Het gewicht van Oveto en NHBS nam toe.

Het genormaliseerde nettoresultaat, exclusief bijzondere resultaten, steeg van € 13,5 miljoen in 2008 naar € 16,7 miljoen in 2009, een toename van 23,7%. Deze stijging komt door de verbeterde prestaties van met name EMO, OBA, NHBS en OVET.

In het verslagjaar werden geen bijzondere resultaten geboekt (2008 + € 0,9 miljoen).

De ROFA van HES Beheer steeg van 8,3% naar 8,7%.

De winst per aandeel kwam uit op € 1,91 (2008 € 1,65), de genormaliseerde winst per aandeel steeg van € 1,54 in 2008 naar € 1,91 in 2009.

	2009	2008	Winst per aandeel [x € 1,-]
Genormaliseerd	1,91	1,54	
Netto	1,91	1,65	

Balans, solvabiliteit en liquiditeit

Het groepsvermogen steeg van € 70,2 miljoen naar € 80,8 miljoen. Het balanstotaal steeg met € 8,6 miljoen naar € 111,5 miljoen. Het eigen vermogen in procenten van het balanstotaal nam met 4,2 procentpunt toe tot 72,4%.

Aan de debetzijde zijn de materiële vaste activa toegenomen in verband met een nieuwe vlakloods bij het Engelse bedrijf, nieuwe laadfaciliteiten en de bestelde brugkraan bij OBA alsmede de overname van opslagfaciliteiten door RBT. Daarnaast werden kranen bij EBS en OBA gerenoveerd.

De kortlopende bankschulden namen met € 1,4 miljoen af tot € 2,3 miljoen. De totale bankschulden beliepen € 6,3 miljoen (ultimo 2008 € 7,4 miljoen).

Wij zien de huidige, stevige balans als een goede uitgangspositie om in een concurrerende omgeving investeringen te doen ten behoeve van de verdere ontwikkeling van de droge bulk en verbreding van de activiteiten via investeringen in de natte bulk.

Cash flow

De kasstroom uit operationele activiteiten ad € 22,7 miljoen bleef vrijwel gelijk aan het voorgaande jaar (€ 22,9 miljoen).

De kasstroom uit investeringsactiviteiten bedroeg -/- € 13,0 miljoen, ten opzichte van -/- € 6,1 miljoen in 2008. Deze stijging hield verband met investeringen in bedrijfsmiddelen (zie ook de toelichting op de balans).

De kasstroom uit financieringsactiviteiten beliep -/- € 7,7 miljoen (2008 -/- € 10,9 miljoen). Het belangrijkste verschil zit in de post betaald dividend. In 2008 werd het volledige dividend over 2007 en interim-dividend over 2008 betaald, in 2009 slotdividend over 2008 en interim-dividend over 2009.

Het totaal aan liquide middelen nam toe van € 18,0 miljoen ultimo 2008 naar € 18,4 miljoen per 31 december 2009.

Groot deel fiscaal compensabel verlies 'verjongd'

Ultimo 2009 beschikte de fiscale eenheid HES Beheer over een fiscaal compensabel verlies van € 113 miljoen. Als gevolg van gewijzigde wetgeving (Wet werken aan winst, Vpb 2007), waarbij verliesverrekening is beperkt, dreigde dit fiscaal compensabele verlies na 2011 volledig te verdampen. Met de Belastingdienst werd overeenstemming bereikt over een fiscale herstructurering bij dochterbedrijf EBS per 1 januari 2010, waardoor € 70,5 miljoen van deze compensabele verliezen werd 'verjongd'.

Door een opsplitsing en herwaardering van EBS is een hogere fiscale afschrijvingsbasis ontstaan, waardoor er in lengte van jaren geen of minder vennootschapsbelasting betaald hoeft te worden door de fiscale eenheid, afhankelijk van de hoogte van de winst. Aldus is de mogelijkheid tot verliesverrekening verlengd.

In overeenstemming met het niet waarderen van de fiscaal compensabele verliezen, zijn de latente belastingvorderingen niet opgenomen in de balans en resultatenrekening, omdat deze nog niet zijn gerealiseerd en afhankelijk zijn van mogelijk toekomstige fiscale winsten bij een van de dochterbedrijven.

FD 2009 Gazelle Award

In november 2009 ontving zowel HES Beheer als Ovet Holding een FD Gazelle Award.

Deze prijs wordt jaarlijks uitgereikt aan de snelst groeiende bedrijven van Nederland, met een omzetgroei van minimaal 20% in de drie voorafgaande jaren en een positief bedrijfsresultaat over het laatste jaar.

GANG VAN ZAKEN BIJ GROEPSMAATSCHAPPIJEN EN DEELNEMINGEN

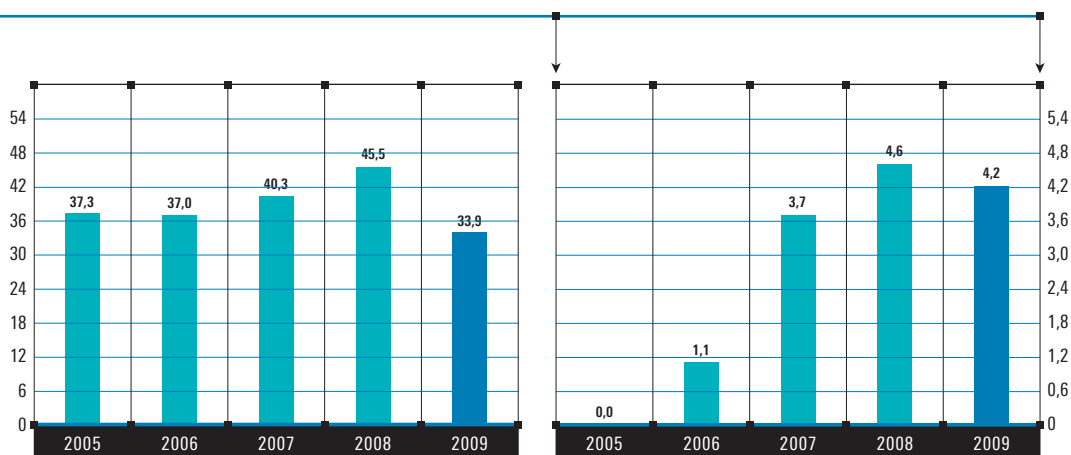
EBS en NHBS zijn groepsmaatschappijen die volledig worden geconsolideerd. OBA Group, Botlek Tank Terminal en Rotterdam Bulk Terminal worden elk voor 50% geconsolideerd. Het resultaat van de niet-geconsolideerde deelnemingen EMO, OVET Holding en Vulcaanhaven Storage wordt voor 31%, 33,3% respectievelijk 15% meegenomen en vermeld onder 'aandeel in resultaat deelnemingen'. De getallen genoemd in de verslaggeving over onderstaande joint ventures en deelnemingen zijn gebaseerd op 100%, niet op het proportionele aandeel van HES Beheer in deze bedrijven, tenzij anders vermeld.

European Bulk Services (E.B.S.) B.V. (100%)

	2009	2008
Aanvoer (x miljoen ton)	6,0	12,6
Omzet (x miljoen euro)	33,9	45,5
Genormaliseerd resultaat voor belasting (x miljoen euro)	4,2	4,6
Nettoresultaat (x miljoen euro)	4,2	4,6
Bijdrage aan genormaliseerd nettoresultaat HES (x miljoen euro)	4,2	4,6
Genormaliseerd resultaat voor belasting/omzet	12,4%	10,2%
ROFA	5,0%	5,7%

Genormaliseerd
resultaat EBS
[x € 1 miljoen]

Omzet EBS
[x € 1 miljoen]

EBS werd in het verslagjaar geconfronteerd met een ongekend snelle daling van het lading-aanbod. Door de economische crisis werd de aanvoer meer dan gehalveerd (– 52,4%). De assistentie aan omliggende havenbedrijven viel nagenoeg stil en er werden fors minder grondstoffen voor de staalindustrie en overige basisindustrieën overgeslagen. Ook de aanvoer van agribulk bleef aanzienlijk achter.

Dankzij snelle en doeltreffende maatregelen en een sterke bezetting van de ruime opslag-faciliteiten heeft het bedrijf desondanks geen grote averij opgelopen.

Zo werd drastisch gesneden in de kosten voor uitbesteed werk, inhuur derden, onderhoud en overige kosten.

Jaarcontracten werden niet verlengd, werkroosters werden aangepast en openstaande snipper-dagen versneld opgenomen. Piekperiodes, vakantietijd en weekenden werden opgevangen door overwerk en extra inzet van eigen medewerkers. Ook de productiegerelateerde kosten, zoals energiekosten en sleep- en vaarkosten, waren fors lager.

De omzetzijde was met 25,5% minder fors dan de aanvoerdaling. De pijn werd verzacht door een levendige vraag naar opslag, vooral van kolen.

EBS sloot het jaar af met een nettowinst van € 4,2 miljoen (2008 € 4,6 miljoen).

Onder invloed van het lagere resultaat en de investeringen daalde de ROFA van 5,7% naar 5,0%.

Ofschoon in het verslagjaar sterk werd gemanaged op kostenreducties, is veel geïnvesteerd in bedrijfszekerheid en is geld uitgegeven aan grote revisies van drijfkransen en een brugkraan. Deze hoofdproductiemiddelen kunnen nu weer vele jaren mee.

Een langstlepend dispuut over de opslag van vervuild zinkconcentraat in een van de silo's op de Laurens haven Terminal heeft in het verslagjaar veel aandacht van de media gekregen. Er wordt hard aan gewerkt om dit probleem in 2010 definitief op te lossen.

In november 2009 heeft EBS een keuring ondergaan voor de USDA-NOP-certificering. De NOP (National Organic Program) is een keurmerk van het Amerikaanse Ministerie van Landbouw. In december werd het certificaat toegekend. Hiermee mag EBS op de Europoort Terminal biologisch geteelde producten op- en overslaan.

Met een nieuwe klant werd een contract getekend voor de tijdelijke opslag van grondstoffen op de Europoortterminal en het transport van deze grondstoffen naar een nieuwe fabriek aan het Calandkanaal. Om de bevoorrading van deze fabriek soepel en snel te laten verlopen, is geïnvesteerd in twee nieuwe volautomatische vrachtautobeladers.

Diverse gesprekken zijn gaande in verband met het streven om op de Europoort Terminal additionele activiteiten te gaan ontwikkelen.

Ook in 2010 blijft de focus op het constant optimaliseren van de service en prestaties.

Als onderdeel hiervan zal het bandensysteem van de Laurens haven Terminal worden verbeterd. Hiertoe zal onder meer een nieuwe (afslag)transportband gebouwd worden.

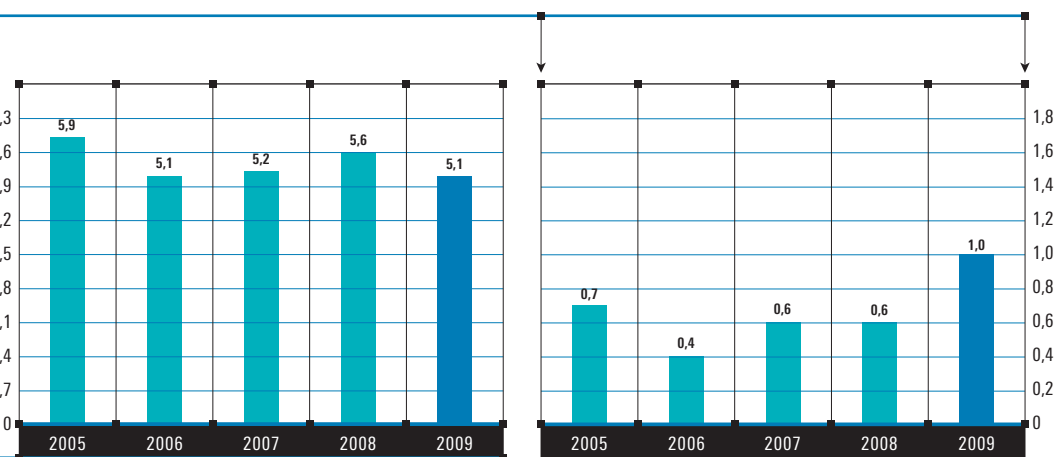
In zogenaamde dagbouwkolen blijven veel ijzerdeeltjes achter. Met een nieuwe magneetinstallatie, die in het eerste halfjaar van 2010 zal worden aangebracht, worden deze kolen ontijzerd. Op diverse kranen en transportbanden worden meetsystemen geïnstalleerd om de productie beter te kunnen volgen.

In totaal werd in het verslagjaar voor € 4,3 miljoen geïnvesteerd bij EBS.

	2009	2008
Aanvoer (x miljoen ton)	0,9	1,0
Omzet (x miljoen euro)	5,1	5,6
Genormaliseerd resultaat voor belasting (x miljoen euro)	1,4	1,1
Nettoresultaat (x miljoen euro)	1,0	0,6
Bijdrage aan genormaliseerd nettoresultaat HES (x miljoen euro)	1,0	0,6
Genormaliseerd resultaat voor belasting/omzet	27,5%	19,6%
ROFA	9,3%	9,6%

Genormaliseerd
resultaat NHBS
[x € 1 miljoen]

Omzet NHBS
[x € 1 miljoen]

Ofschoon het Verenigd Koninkrijk in 2009 de langste recessie ooit doormaakte, heeft NHBS uitstekend gepresteerd. De aanvoer was weliswaar 11,2% lager dan het voorgaande jaar, maar de omzet in Engelse ponden was 2,6% hoger door een sterke bezetting van de vlakloodsen. De aanvoer heeft verhoudingsgewijs redelijk stand gehouden dankzij een hoog aanbod van biomassa en veel export van granen in de eerste zeven maanden.

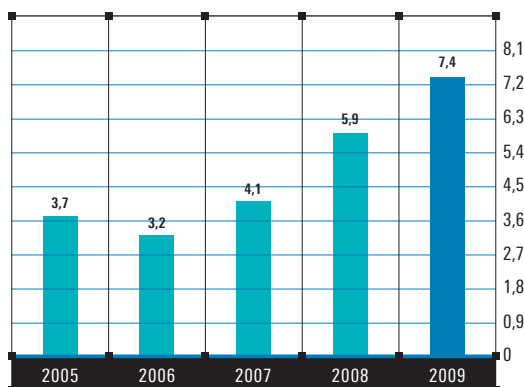
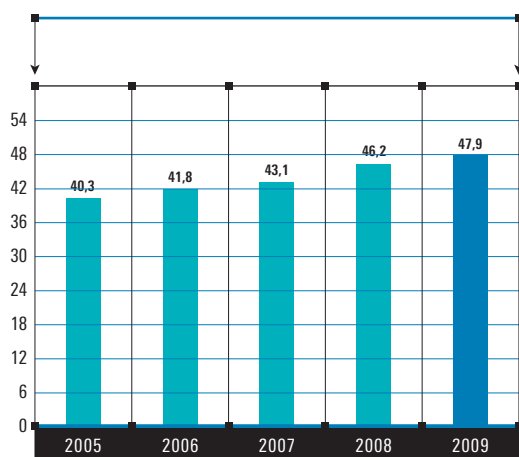
De bedrijfslasten werden met 18% teruggebracht. De nettowinst verdubbelde bijna tot € 1,0 miljoen. De ROFA daalde van 9,6% naar 9,3% door de aanschaf van een vlakloods (vermogensbeslag).

De investering in de vijfde vlakloods in North Lincolnshire, die in april 2008 in gebruik werd genomen, heeft nu over het gehele jaar zijn vruchten afgeworpen. Alle opslagloodsen kenden een zeer hoge bezettingsgraad. Bij NHBS is er nauwelijks sprake van boord-boordoverslag. Het overgrote deel van de lading gaat via tussenopslag. Om in te spelen op de toenemende vraag naar opslag, de kwaliteit van de opslag te verbeteren en verder te besparen op kosten voor opslag bij derden, werd in juni 2009 besloten tot de bouw van een zesde vlakloods in North Lincolnshire. Deze loods, van 127 bij 60 meter en een effectieve opslagcapaciteit van 15.000 ton, ligt parallel aan de vijfde loods en kon eind 2009 in gebruik worden genomen.

De kleinere locatie in Hull en de activiteiten op het gebied van scheepsagenturen genereerden een goede bijdrage.

De efficiency werd verder verbeterd. Dit vertaalde zich in een verbetering van de omzet per werknemer. Veiligheid, kwaliteit en milieu stonden wederom hoog op de agenda. Behalve in de zesde vlakloods werd onder meer geïnvesteerd in hulpapparatuur, milieu, apparatuur ter verdere vergroting van de bedrijfszekerheid en IT. In totaal werd voor € 2,6 miljoen geïnvesteerd.

	2009	2008
Aanvoer (x miljoen ton)	10,1	10,9
Omzet (x miljoen euro)	47,9	46,2
Genormaliseerd resultaat voor belasting (x miljoen euro)	10,0	7,9
Nettoresultaat (x miljoen euro)	7,4	7,1
Bijdrage aan genormaliseerd nettoresultaat HES (x miljoen euro) (economisch belang 66,7%)	5,0	3,9
Bijdrage aan bijzondere resultaten HES (x miljoen euro)	0,0	0,8
Genormaliseerd resultaat voor belasting/omzet	20,8%	17,1%
ROFA	9,6%	8,8%

Voor OBA was 2009 een prima jaar. Ondanks de economische crisis kon de recordwinst van vorig jaar (€ 5,9 miljoen genormaliseerd nettoresultaat) zelfs met € 1,5 miljoen worden overtroffen tot € 7,4 miljoen.

De 7,5% daling van de aanvoer werd meer dan gecompenseerd door een aanzienlijk hogere huuropbrengst wegens een goede bezetting van de opslagterreinen en vlakloodsen. De omzet steeg met 3,7%, terwijl de kosten konden worden gehandhaafd op het niveau van 2008.

De ROFA steeg van 8,8% naar 9,6%.

Begin augustus 2009 werd een nieuwe 60-tons brugkraan met bijbehorend transportbandensysteem besteld. Deze zal begin 2011 een 30-tons brugkraan van 56 jaar oud vervangen. Met deze nieuwe brugkraan worden de loscapaciteit en efficiency verder verbeterd. OBA zal dan in staat zijn om twee kolenschepen gelijktijdig en met een goede losprestatie aan haar zeekade te lossen. De 50-tons drijfkraan is in het verslagjaar volledig gereviseerd.

Op het noordelijke deel van het OBA-terrein heeft een loods plaatsgemaakt voor 11.000 m² extra opslagruimte voor kolen. Deze ruimte kan nu tevens effectiever worden gebruikt. De goederen die normaliter in de loods werden opgeslagen, hebben een plek gekregen in een loods op een deel van een terrein dat aan de zuidkant van het OBA-terrein grenst.

In september 2009 kwam een nieuwe 200 meter lange laadkade voor de binnenvaart gereed. Hierop is een nieuwe verplaatsbare laadinstallatie geplaatst. Deze lichterbelader is medio januari 2010 in gebruik genomen. Deze is geschikt voor het beladen van dubbele duwbakstellen en binnenvaartschepen en heeft een maximale capaciteit van 3.000 ton per uur. Hiermee wordt de totale doorzetcapaciteit van OBA verder verbeterd. De nieuwe faciliteiten leveren tevens milieuwinst op.

Verhoogde productiviteit en capaciteitsuitbreiding

2

3

De HES-bedrijven werken constant aan verbetering van hun efficiency en productiviteit om goede operationele prestaties neer te zetten. In 2009 werd in totaal 48,6 miljoen ton gelost. Om de klanten zo goed mogelijk te bedienen, wordt jaarlijks fors geïnvesteerd in uitbreiding, vernieuwing en revisie van hoofd- en hulpparaatuur.

- 1 In 2009 werden twee drijfkranen en een brugkraan van EBS volledig gereviseerd.
- 2 Een bestaande 30 tons brugkraan van OBA uit 1954 wordt begin 2011 vervangen door een 60 tons brugkraan (in aanbouw).
- 3 EMO vervoert jaarlijks 10 à 11 miljoen ton per spoor en is daarmee qua tonnage de belangrijkste dienstverlener op het gebied van goederenvervoer per spoor in Nederland.
- 4 De nieuwe laadkade van OBA. De opbouw van de nieuwe scheepsbelader was medio januari 2010 klaar.

4

De aanleg van een tweede zeesluis bij IJmuiden is een stap dichterbij gekomen. De Amsterdamse gemeenteraad heeft in februari 2010 een positief besluit genomen over deze zeesluis. De intentie is om de zeesluis voor eind december 2016 in gebruik te nemen. De nu soms lange wachttijden in de scheepvaart, omdat grotere schepen moeten wachten op een gunstig tij, zijn dan verleden tijd. Voor OBA betekent dit bovendien dat grote schepen minder vaak hoeven te worden gelichter.

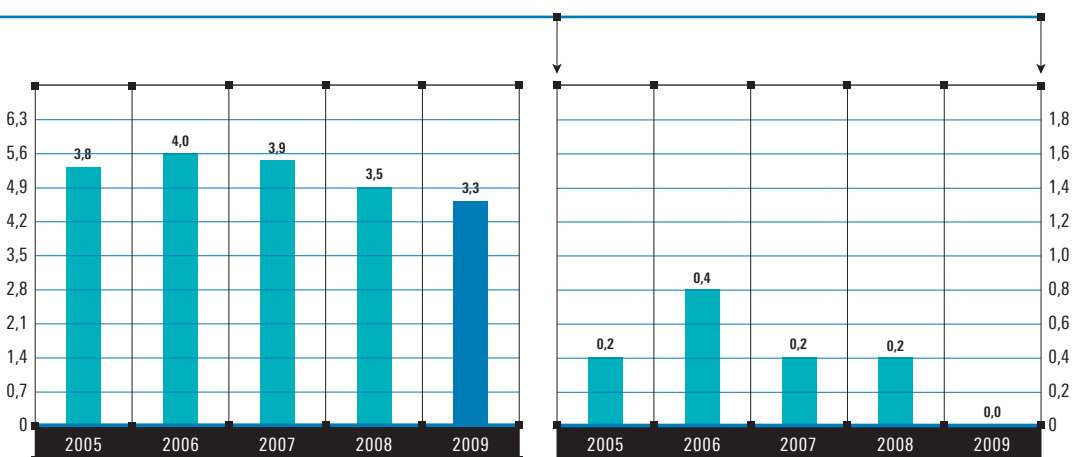
In totaal werd voor € 9,1 miljoen geïnvesteerd.

Botlek Tank Terminal B.V. (50%)

	2009	2008
Omzet (x miljoen euro)	3,3	3,5
Genormaliseerd resultaat voor belasting (x miljoen euro)	0,0	0,2
Nettoresultaat (x miljoen euro)	0,0	0,2
Bijdrage aan genormaliseerd nettoresultaat HES (x miljoen euro)	0,0	0,1
Bijdrage aan bijzondere resultaten HES (x miljoen euro)	0,0	- 1,1
Genormaliseerd resultaat voor belasting/omzet	0,0%	6,4%

Genormaliseerd
resultaat BTT
[x € 1 miljoen]

Omzet BTT
[x € 1 miljoen]

Het jaar 2009 werd met een breakeven resultaat afgesloten (2008 € 0,2 miljoen).

De omzet bleef licht achter bij vorig jaar, omdat de opslag van agribulk vanaf het vierde kwartaal 2009 stapsgewijs wordt gestaakt. Om ruimte te maken voor nieuwbouw werd in het laatste kwartaal begonnen met de sloop van de werkplaats en de vlakloods.

Het gehele jaar stond in het teken van de voorbereidingen van de bouwactiviteiten die naar verwachting in de eerste helft van 2010 van start zullen gaan. Zo werden sloopcontracten getekend. Het basisontwerp en gedetailleerd civiel ontwerp werden afgerond. Vergunningaanvragen werden ingediend. Van de bevoegde autoriteiten werd toestemming verkregen voor boordboordoverslag van klasse-1-producten, zodat nu ook licht ontvlambare producten rechtstreeks kunnen worden overgeslagen. Van potentiële bouwers zijn EPC-aanbiedingen ontvangen. Met meerdere klanten zijn contracten getekend voor de opslag van hun producten. Hiermee is ruim 50% van de opslagcapaciteit van de eerste fase via meerjarige contracten afgedekt. De overige tanks zullen op spotbasis worden verhuurd. Met de betrokken vakorganisatie werd een akkoord getekend omtrent het detacheren en opleiden van de huidige operators, zodat deze tijdig worden om- en bijgeschoold. Met banken is overleg gaande over de financiering van de eerste fase van het project.

Na een zorgvuldige evaluatie van de ontvangen aanbiedingen kan de bouw van de eerste fase worden aanbesteed. De bouw zal starten nadat de financiering is afgerond en de benodigde goedkeuringsprocedures met succes zijn doorlopen.

Deze fase behelst de bouw van 200.000 m³ opslagtanks, waarvan 130.000 m³ voor minerale oliën en 70.000 m³ voor plantaardige oliën of biodiesel. In 2010 zal de dienstverlening vooral bestaan uit de boord-boordoverslag van klasse 1-3-producten en eetbare oliën.

Volgens de huidige planning zal de bouw van de eerste fase in het vierde kwartaal van 2011 zijn afgerond.

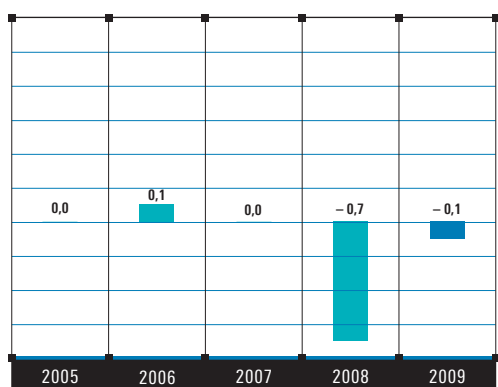
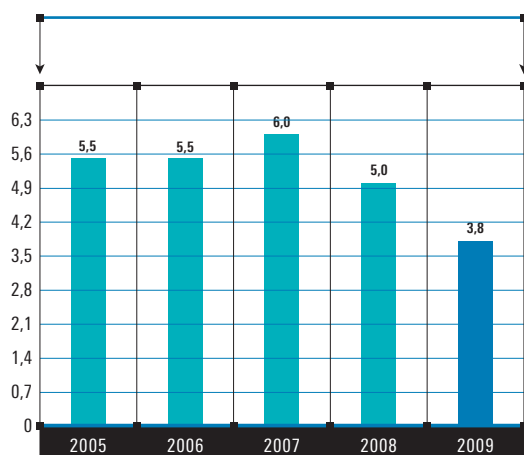
Met het Havenbedrijf Rotterdam zijn de gesprekken ver gevorderd over de demping van een stuk haven, waardoor het bestaande terrein in de tweede fase in omvang wordt verdubbeld. Na afronding van de vereiste goedkeuringsprocedures kan worden begonnen met het dempen van een deel van de haven, waarna met de bouw wordt gestart. Na voltooiing van deze fase beschikt BTT over enkele jaren over ruim 500.000 m³ opslagcapaciteit. Met de totale uitbreiding is een investeringsbedrag van maximaal € 150 miljoen gemoeid. Ongeveer € 70 miljoen hiervan komt voor rekening van de eerste fase.

De plannen voor de ombouw van deze drogebulkterminal naar nattebulkterminal passen in het streven van HES Beheer om het productenpakket te verbreden door, naast droge bulk, haar positie in de groeiende nattebulkmarkt te vergroten.

In 2009 werd voor € 2,2 miljoen geïnvesteerd.

Rotterdam Bulk Terminal (R.B.T.) B.V. (50,0%)

	2009	2008
Aanvoer (x miljoen ton)	0,8	1,8
Omzet (x miljoen euro)	3,8	5,0
Genormaliseerd resultaat voor belasting (x miljoen euro)	- 0,1	- 0,7
Nettoresultaat (x miljoen euro)	- 0,1	- 0,5
Bijdrage aan genormaliseerd nettoresultaat HES (x miljoen euro)	- 0,1	- 0,3
Bijdrage aan bijzondere resultaten HES (x miljoen euro)	0,0	0,0
Genormaliseerd resultaat voor belasting/omzet	- 2,5%	- 13,6%

Omzet RBT
[x € 1 miljoen]

Genormaliseerd
resultaat RBT
[x € 1 miljoen]

Ondanks dat de aanvoer maar liefst 55,6% achterbleef bij het voorgaande jaar, is RBT erin geslaagd om het operationele verlies terug te dringen van € 0,7 naar € 0,1 miljoen. Dankzij een goede bezetting van de opslagfaciliteiten bleef de omzetsdaling beperkt tot 23,8%. De kosten werden over de gehele linie fors gereduceerd. Het ziekteverzuim werd drastisch verlaagd, van 15% naar 4% gemiddeld.

RBT heeft medio 2009 een havenloods, silo's en een weegbrug overgenomen van een voormalige klant en het Havenbedrijf Rotterdam. Met deze overname werd de schaalgrootte van RBT belangrijk uitgebreid, waarmee de kans op een beter rendement op bestaande machines werd vergroot.

Eind april 2009 werd RBT ISO-9001-gecertificeerd, in oktober 2009 volgde GMP-certificering.

Door de in 2009 genomen acties zal het bedrijf naar verwachting vanaf 2010 structureel weer zwarte cijfers schrijven.

In het verslagjaar werd voor € 1,2 miljoen geïnvesteerd, voornamelijk in opslagfaciliteiten.

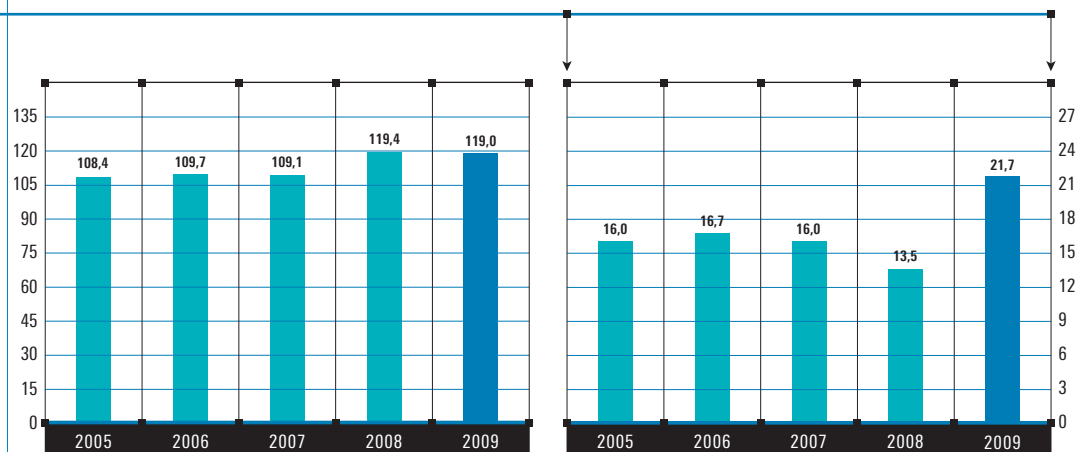
Europees Massagoed Overslagbedrijf (EMO) B.V. (31%)/

Erts- en Kolen Overslagbedrijf Maasvlakte (EKOM) B.V. (31%)

	2009	2008
Aanvoer (x miljoen ton)	25,5	37,5
Omzet (x miljoen euro)	119,0	119,4
Genormaliseerd resultaat voor belasting (x miljoen euro)	29,1	18,1
Nettoresultaat (x miljoen euro)	21,7	15,4
Bijdrage aan genormaliseerd nettoresultaat HES (x miljoen euro)	6,7	4,2
Bijdrage aan bijzondere resultaten HES (x miljoen euro)	0,0	0,6
Genormaliseerd resultaat voor belasting/omzet	24,5%	15,2%
ROFA	11,1%	8,7%

Genormaliseerd
resultaat EMO
[x € 1 miljoen]

Omzet EMO
[x € 1 miljoen]

Met een nettoresultaat van € 21,7 miljoen (2008 € 15,4 miljoen) heeft EMO uitstekend gescoord. Dankzij deze forse stijging verbeterde de ROFA van 8,7% naar 11,1%.

De aanvoer bleef 32,0% achter bij het voorgaande jaar. Vooral het tweede kwartaal kenmerkte zich door veelvuldig lege kades en weinig beladingen. De grootste klappen vielen in de aanvoer van ijzererts, die over het gehele jaar genomen met 60,7% onderuitging vanwege de problemen in de staalindustrie. De aanvoer van kolen kromp met 10,0%. Ondanks deze gevoelige terugval kon het omzetniveau worden gehandhaafd omdat de huuropbrengsten uit opslag fors zijn gestegen. Het opslagterrein was uitzonderlijk goed bezet. In het eerste kwartaal van 2009 lag er bijna 7 miljoen ton in opslag.

De kosten werden met 10,2% gereduceerd. Ook bij EMO heeft het flexibiliseringsbeleid van de afgelopen jaren duidelijk zijn vruchten afgeworpen. Er is veel minder werk uitbesteed en minder gebruikgemaakt van inhuur derden. In stille tijden is een beroep gedaan op de medewerkers om vakantiedagen op te nemen en is onderhoud aan machines uitgesmeerd in de tijd. Daarnaast zijn de productiegerelateerde kosten en de overige kosten sterk gereduceerd.

Eind november 2009 werd besloten om te investeren in een nieuwe kolenwagonbelader en bijbehorende locomotief, bandsysteem en overige infrastructuur.

Qua tonnage is EMO op dit moment al de belangrijkste dienstverlener op het gebied van goederenvervoer per spoor in Nederland. Onder normale economische omstandigheden gaat het om 10 tot 11 miljoen ton op jaarbasis. De afgelopen jaren is er al flink geïnvesteerd in verbetering en uitbreiding van de treinbeladingsfaciliteiten voor erts en kolen. De nieuwe investering is gebaseerd op de verwachte groei in het kolenvoer per spoor naar nieuwe elektriciteitscentrales in het Duitse achterland en naar eindbestemmingen die niet aan het water liggen en die thans nog worden beleverd vanuit de nog resterende Duitse kolenmijnen.

De nieuwe wagonbelader, waarmee de treinbeladingscapaciteit van kolen zal worden verdubbeld van 5 naar 10 miljoen ton per jaar, zal in 2011 in gebruik worden genomen.

De bouw van de nieuwe kolen-/biomassacentrale, met een capaciteit van 1.070 MWe, van buurbedrijf E.ON en de bouw van een kolen-/biomassacentrale, met een capaciteit van 800 MWe, door Electrabel op het oostelijk deel van het EMO-terrein zijn in volle gang.

Beide centrales zijn ultramodern, met gebruikmaking van de nieuwste technieken. Bovendien zijn zij veel efficiënter dan traditionele kolengestookte centrales, zodat een hoog energierendement wordt behaald. Dit betekent minder uitstoot per kilowatt geproduceerde energie. Op termijn, mocht de techniek althans zover komen, kan de CO₂ worden afgevangen. Bij het ontwerp van de centrales is hiermee in ieder geval rekening gehouden.

Grote voordelen van een locatie in de haven van Rotterdam zijn de eenvoudige aan- en afvoer van brandstof en de aanwezigheid van koelwater.

De nieuwe centrales zullen naar verwachting in 2012 respectievelijk 2013 in gebruik worden genomen en door EMO worden beleverd.

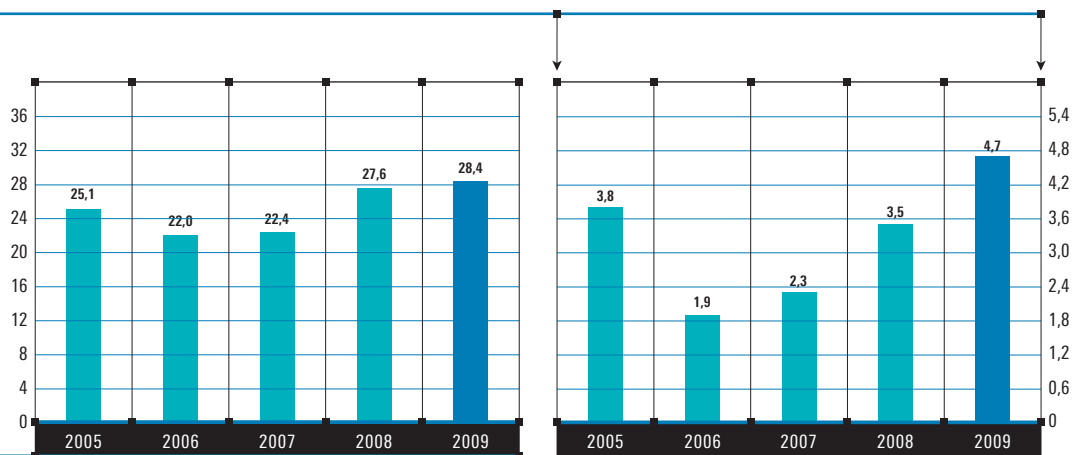
In het verslagjaar werd door EMO voor een totaalbedrag van € 6,0 miljoen geïnvesteerd.

De belangrijkste investeringen hadden betrekking op verplaatsing gebouwen en terreinverharding in verband met Electrabel, transportbanden, stacker/reclaimers, grijpers, de aanpassing van losbruggen en het milieu.

	2009	2008
Aanvoer (x miljoen ton)	5,3	5,9
Omzet (x miljoen euro)	28,4	27,6
Genormaliseerd resultaat voor belasting (x miljoen euro)	6,2	4,7
Nettoresultaat (x miljoen euro)	4,7	3,5
Bijdrage aan genormaliseerd nettoresultaat HES (x miljoen euro)	1,6	1,2
Bijdrage aan bijzondere resultaten HES (x miljoen euro)	0	0
Genormaliseerd resultaat voor belasting/omzet ROFA	21,8%	17,0%
	13,2%	12,6%

Genormaliseerd
resultaat OVET
[x € 1 miljoen]

Omzet OVET
[x € 1 miljoen]

Omzet en resultaat van OVET Holding worden overwegend bepaald door de resultaten van haar deelnemingen in Ovet B.V. (100%) en OBA Group (50%).

* OVET Holding houdt, evenals HES Beheer, een 50% belang in OBA Group. De bijdrage van OBA aan het resultaat van OVET Holding is in deze rapportage buiten beschouwing gelaten, omdat in bovenstaande verslaggeving over de OBA Group is gerekend met het economische belang van HES in dit bedrijf (50% direct en 33,3% van 50% indirect).

Het nettoresultaat van OVET Holding exclusief haar deelneming in OBA* bedroeg € 4,7 miljoen, tegenover € 3,5 miljoen in 2008. Deze hogere winst valt toe te schrijven aan een aanzienlijke winststijging bij Ovet. De aanvoer kromp met 10,2% naar 5,3 miljoen ton. De omzet steeg daarentegen met 2,8% vanwege hogere huuropbrengsten uit opslag. Dankzij een kostenbesparingsprogramma konden de kosten met 3,3% worden gereduceerd.

Vanwege margeverbetering steeg de ROFA van 12,6% naar 13,2%.

De operationele winst van Ovet is een van de beste sinds de oprichting van dit bedrijf in 1957.

Dit is op het eerste oog opmerkelijk omdat Ovet voor circa 50% afhankelijk is van de staalindustrie en de voor Ovet relevante staalbedrijven hun productie in 2009 met meer dan 50% hadden teruggeschoefd. Daarnaast werd ook de elektriciteitsproductie voor het eerst sinds vele decennia getemperd.

Aan de goede resultaten van Ovet ligt een aantal oorzaken ten grondslag. Om uitstroom van kasmiddelen te beperken, heeft een aantal staalklanten de aanvoer van grondstoffen gegroepeerd, waardoor lading voor meerdere staalbedrijven met dezelfde boot werd aangevoerd. De haven van Vlissingen bleek geografisch gunstig te liggen om deze goederenstromen te behandelen. Door een levendige vraag van kolenklanten, die vanwege de lage kolenprijzen strategische voorraden wilden aanleggen, waren de opslagterreinen uitstekend bezet. Op de terminal in Vlissingen werd 5 hectare extra terrein gehuurd en verhard voor extra open opslag. Dit terrein is binnen zes weken verhard en kon begin augustus volledig worden opgeleverd. Eind oktober 2009 werd een nieuwe multi-purpose vlakloods in gebruik genomen. Deze loods, van 45.000 m³, is verdeeld in zes com-

partimenten van elk 28 bij 36 meter (circa 1.000 m²) en heeft een lengte van 216 meter. Ten slotte is Ovet erin geslaagd om enkele nieuwe klanten en nieuwe trafieken aan te trekken.

In februari 2009 werd een nieuw verbetersteam in het leven geroepen ter verhoging van de efficiency. Diverse afdelingen werden doorgelicht om te inventariseren waar werkprocessen verbeterd konden worden. De inmiddels getroffen maatregelen hebben hun nut bewezen.

Eind september 2009 is de kantoororganisatie verhuisd naar een nieuw hoofdkantoor, dichterbij de terminal in Terneuzen.

In 2009 werd voor een totaalbedrag van € 5,3 miljoen geïnvesteerd.

Het resultaat van OVET Shipping, waarin Ovet Holding een belang van 75% houdt, bleef als gevolg van een kleiner ladingaanbod achter bij 2009, maar was desondanks goed. Vanwege de lage aanvoer van cokes werd er minder gezeefd en was de bijdrage van OVET Screening (67,5%) fors lager, maar positief.

Overslagbedrijf De Feijter (50%), dat zich richt op overslag met mobiele overslagkranen van Zuid-Nederland tot Noord-Frankrijk, draaide rond breakeven.

Vulcaanhaven Storage B.V. (15,0%)

Bij een gelijkblijvende omzet realiseerde Vulcaanhaven Storage een breakevenresultaat (2008 € 0,1 miljoen).

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN

De raad van commissarissen en de directie van HES Beheer houden zo veel mogelijk rekening met de belangen van de verschillende belanghebbenden van de onderneming, inclusief de voor de onderneming relevante maatschappelijke aspecten van het ondernemen.

Wegens de structuur van HES Beheer, een houdstermaatschappij met participaties variërend van 15% tot 100%, is het lastig om 'corporate' principes en waarden voor maatschappelijk en duurzaam ondernemen en/of sociaal beleid vast te stellen voor de gehele groep. Via commissariaten en als (mede)aandeelhouder oefent HES Beheer echter ook op deze gebieden invloed uit op het beleid van de individuele bedrijven.

In het algemeen kan worden betoogd dat de aan stuwadoorsbedrijven gestelde eisen op het gebied van kwaliteits-, arbo- en milieuzorg alsmaar strenger worden en dat investeringen in milieumaatregelen een belangrijk deel van het jaarlijkse investeringsbudget zullen blijven uitmaken.

De druk op bedrijven in de keten van productie, verwerking en distributie om te voldoen aan wet- en regelgeving op dit gebied wordt alsmaar verder vergroot.

Overslagbedrijven moeten zich conformeren aan de internationale wet- en regelgeving.

Na september 2001 zijn de regels flink aangescherpt om zeehavens te beschermen en daarmee terrorisme zo veel mogelijk te voorkomen (ISPS-wetgeving). Daarnaast hebben deze bedrijven te maken met de zogenaamde BLU-code, de wetgeving die het veilig laden en lossen van bulk-carriers moet bevorderen. Ook het arbobeleid is de afgelopen jaren strenger geworden. Leidinggevend zijn opgeleid om het veiligheidsbeleid te controleren en uit te dragen.

Om aan de steeds strengere milieueisen te voldoen, worden terreinen besproeid om stuiven van producten te voorkomen. Het ontwateren van terreinen gebeurt volgens speciale regels. Er mag geen verontreinigd water in het oppervlaktewater terechtkomen. Het water moet derhalve gezuiverd worden.

Zorg voor het milieu staat hoog in het vaandel. Onze deelnemingen hebben regelmatig contact met omwonenden en instanties om uitleg te geven over de maatregelen die getroffen worden om stof- en/of geluidsoverlast te beperken en om hen te informeren over de maatregelen die op milieugebied worden genomen.

Bij de dochters en deelnemingen wordt continu gezocht naar optimalisatie van de werkmethode. Ter illustratie een kleine greep uit de talloze maatregelen, onderzoeken en aandachtsgebieden in het verslagjaar: bij een van de bedrijven wordt overgegaan op het gebruik van zwavelarme dieselolie. Dit zorgt voor een schonere werkomgeving, omdat zwavelarme dieselolie minder roet uitstoot. Al het rijdende materieel dat binnenboord en in overdekte opslagruimten wordt gebruikt en de drijvende vloot gaan geleidelijk over op het gebruik van zwavelarme dieselolie. Om het productieproces beter te kunnen volgen, is een begin gemaakt met het invoeren van het OEE-principe. Dit staat voor Overall Equipment Effectiveness. Met dit systeem wordt een helder en actueel beeld gegeven van de verliezen in het productieproces, zodat heel gericht verbeteringen kunnen worden aangebracht. Daarnaast is er meer aandacht geschonken aan het voorkomen van schade door het beter inzichtelijk maken van waar de schade precies is ontstaan, op welke machine en in welke ploeg.

Bij een ander bedrijf is meegewerkt aan een onderzoek naar verbetering van de werkhouding op de brugkranen en toepassing van een speciale ergonomische stoel voor kraancabines waarin machinisten regelmatig naar beneden moeten kijken.

Bij een van de deelnemingen is een nieuwe hydraulische kolengrijper aangeschaft die voorzien is van een centraal smeersysteem. Met deze nieuwe grijper wordt mors tijdens de zwenkbeweging voorkomen. Op het dekhuis van een van de kranen is een proefopstelling geplaatst met een ventilator om rookgassen af te zuigen en verder weg te emitteren.

Bij een andere deelneming is een nevelkanon aangeschaft om stofverspreiding te voorkomen. Ook wordt geëxperimenteerd met de bouw van een nevelinstallatie waarmee op gedoseerde wijze een nevelgordijn wordt gecreëerd.

Een ander HES-bedrijf heeft een milieuvriendelijk vetsmeringsysteem aangeschaft en een volautomatische autobandenreinigingsinstallatie. Ook wordt gekeken naar een waarschuwingssysteem voor stofemissies; bij toenemende stofemissie wordt een signaal afgegeven naar de centrale bedieningsruimte, zodat tijdig maatregelen kunnen worden genomen.

Continue aandacht is er voor geluidsvermindering, bij voorbeeld door het aanbrengen van een snelheidregeling voor bandaandrijvingen en geluidreductierollen. Daarnaast is door een van de bedrijven meegewerkt aan een intensief onderzoek, samen met anderen, naar overdracht van industriegeluiden en de invloed hiervan op de bodem en het weer. Ook is samen met de Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond onderzoek gedaan naar de oorzaken en beleving van geluid. Met hulp van een akoestisch adviesbureau is gemeten welke geluiden als hinderlijk worden ervaren, qua frequentie en aantal decibellen. Naar aanleiding van de uitkomsten van dit onderzoek worden preventieve maatregelen genomen, zoals het tijdig vervangen van de rollen onder de transportbanden.

Onze deelnemingen streven niet uitsluitend commerciële doelstellingen na. De bedrijven zijn zich zeer bewust van de omgeving waarin zij opereren. Zij tonen dan ook hun maatschappelijke en sociale betrokkenheid. Dit uit zich in steun aan diverse niet-commerciële activiteiten, al dan niet in de directe omgeving van het bedrijf. Deze activiteiten hebben meestal een sociaal of maatschappelijk karakter of betreffen het milieu.

PERSONEEL

Het aantal medewerkers in actieve dienst is afgenomen. De totale personeelsbezetting bedroeg aan het eind van het jaar 283, ten opzichte van 300 ultimo 2008. Uitstel van aannemen van nieuw personeel vanwege de economische crisis vormt de belangrijkste verklaring voor de daling.

Bij onze deelnemingen wordt veel aandacht besteed aan ziekteverzuim, training en opleidingen. Bij deze bedrijven komen wisselende omstandigheden en uitdagende situaties voor. Het werken bij deze bedrijven betekent werken in een dynamische omgeving met imponerende apparatuur, water, het komen en gaan van schepen en teamgeest. Er wordt gestreefd naar het boeien en binden van kwalitatief goede medewerkers, met aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden en ontwikkelingsmogelijkheden in een uitdagende werkomgeving, zodat de kwaliteit van de medewerkers optimaal wordt benut.

In de diverse bedrijfs-cao's zijn afspraken gemaakt over onderwerpen als scholing, vorming, voorlichting, veiligheid en de hoofdlijnen van het sociaal statuut.

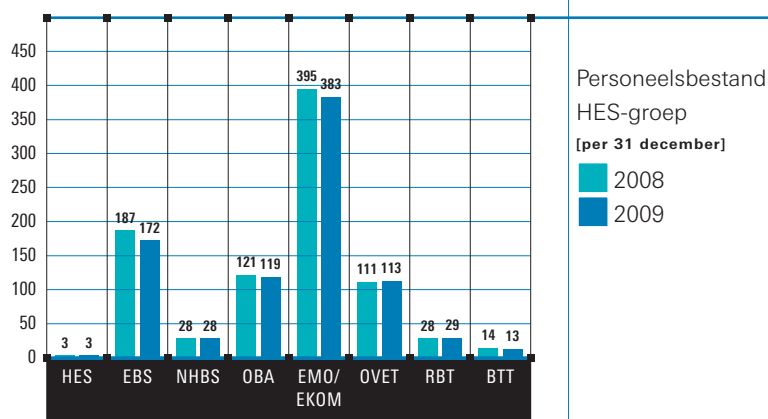
Op het gebied van arbeidsomstandigheden streven onze bedrijven een omgeving na waarin het veilig en prettig werken is. Hierbij wordt rekening gehouden met de aard en omvang van de arbo-risico's die de medewerkers lopen. Dit wordt bereikt door een open communicatie, het maken van betrouwbare afspraken en, individueel, heldere taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden. Duidelijke regels werken hieraan mee.

In het verslagjaar hebben vele medewerkers deelgenomen aan een preventief medisch onderzoek. Ook op het gebied van opleidingen hebben de bedrijven niet stilgezeten.

Zo zijn cursussen gevolgd voor toezichthouders, bedrijfsveiligheid, EHBO, AED, bedrijfshulpverlening, hydrauliek, lassen, transportbanden, elektrisch schakelen, grondverzetmachines, kraandrijvers, vorkheftruck, vaarbewijs, havenmanagement, middle management, accountmanagement, groepsdynamiek, automatisering, OR, talen enz.

Gemiddeld tweemaal per jaar wordt een vergadering gehouden van de KAM- (Kwaliteit, Arbo en Milieuzaken)coördinatoren van alle Nederlandse HES-deelnemingen. Vrijwel alle terminals hebben te maken hebben met vergelijkbare problemen op dit gebied. Met de uitwisseling van gegevens en oplossingen kunnen zaken vaak sneller en soms gemeenschappelijk worden aangepakt.

De medewerkers binnen onze groep staan aan de basis van de uitvoering en daarmee aan de basis van het beleid van HES Beheer. Zij vormen immers de kritische succesfactor van HES Beheer en haar deelnemingen. Door hun inzet, loyaliteit en flexibiliteit onder moeilijke marktomstandigheden hebben zij bijgedragen aan de verdere verbetering van de winstgevendheid.

Flexibiliteit medewerkers

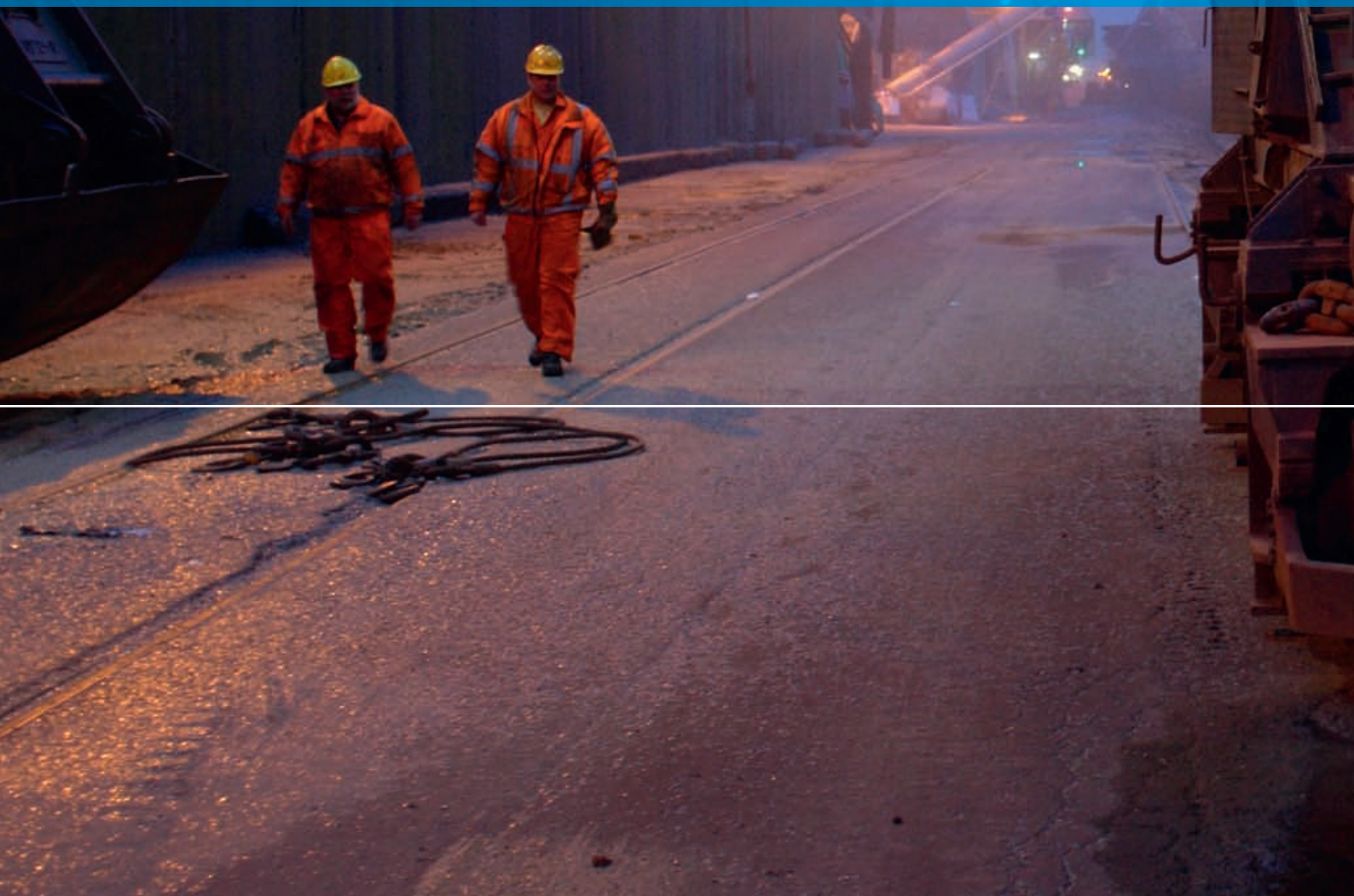

Bij die HES-bedrijven die met een lager ladingaanbod vanwege de economische crisis te maken kregen, werd sterk op kosten bespaard. Dit was mogelijk omdat er de afgelopen jaren constant is gewerkt aan een grotere kostenflexibiliteit. Bij een lagere aanvoer kunnen de deelnemingen nu veel beter dan voorheen inspelen op veranderende markt-omstandigheden.

Zo werd een beroep gedaan op het opnemen van vrije dagen en werd sterk gesneden in de kosten voor overwerk en inhuur derden.

De medewerkers hebben goed meegewerkt aan alle maatregelen om de kosten te beteugelen en de klanten goed te bedienen. Hierdoor konden de vaste medewerkers in dienst blijven. Kwalitatief goede mensen vormen de kritische succesfactor van de HES-bedrijven.

TOEKOMST

Ons belangrijkste achterland, Nederland en Duitsland, lijkt op te krabbelen uit de diepste recessie sinds de Tweede Wereldoorlog. Voor 2010 wordt uitgegaan van een licht aantrekkende economie. Op dit moment verwachten wij dat de aanvoer van bulkgoederen zich in 2010 enigszins zal herstellen, maar nog ver onder het niveau van 2008 zal blijven.

De winstontwikkeling van 2009 heeft bevestigd dat de opslagfunctie een belangrijke factor is. Wij signaleren al langere tijd een trendmatige stijging van de opslagbehoefte. Dit houdt verband met een toenemende behoefte aan voorraadvorming in havens. De vraag naar opslag in 2009 was echter uitzonderlijk groot door contango-effecten. Vooralsnog gaan wij ervan uit dat de vraag naar opslag sterk blijft, maar zich wat meer op het niveau van 2008 zal bewegen.

Gegeven de solide basis van HES Beheer, de goede tot uitstekende locaties, de stevige marktpositie en gelet op de kansen op groei en verdere efficiency verbetering binnen de huidige portfolio blijven de vooruitzichten voor de langere termijn onverminderd goed. Deze verwachting is vooral gestoeld op de verwachte groei van de kolenaanvoer en de geplande uitbreiding in de natte bulk.

De uitbreiding van onze activiteiten in de natte bulk zal in 2010 zichtbaar worden.

Eind 2009 is gestart met de sloop van de bestaande activa. Naar verwachting kan medio 2010 worden gestart met de bouw van de eerste fase. Daarvan uitgaande, mogen de eerste omzetten uit de eerste fase in het vierde kwartaal 2011 worden verwacht. Het is de bedoeling om in de jaren daarna de tweede fase te realiseren.

Uitvoering van deze uitbreidingsplannen betekent een belangrijke stap in de verdere positionering van HES Beheer als speler in de op- en overslag van bulkproducten in Nederland.

Voor zover op dit moment bekend, houden de verwachte investeringen van de vennootschap verband met de eerste fase van de ombouw van BTT naar nattebulkterminal, waartoe de aandeelhouders van BTT (HES en Noble) eigen vermogen zullen moeten fourneren. HES Beheer heeft voldoende financiële middelen in de vorm van liquiditeiten en bankfaciliteiten om deze eerste fase te realiseren.

Gegeven de sterke solvabiliteit (72,4%) en redelijke cash flow wordt verwacht dat het zo nodig aangaan van nieuwe of aanvullende kredietfaciliteiten door HES niet op problemen zal stuiten. Het laat zich aanzien dat de overige dochters en deelnemingen zelf in hun financieringsbehoefte kunnen voorzien.

Het aantal personeelsleden zal naar verwachting redelijk stabiel blijven.

In dit stadium vinden wij het te vroeg om een uitspraak te doen over de winstgevendheid van HES in 2010.

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2009

x € 1.000

	2009	2008
1 OMZET	66.478	78.292
Kosten uitbesteed werk	9.613	15.102
Onderhoudskosten	6.494	8.666
2 Personeelsbeloningen	21.089	22.469
Afschrijvingen en amortisaties	5.917	6.066
3 Overige bedrijfskosten	14.656	17.537
Waardeveranderingen financiële activa	0	- 251
Bijzondere waardeveranderingen	0	750
Boekwinst verkoop materiële activa	0	- 808
4 Overige rentebaten	- 439	- 678
Som der bedrijfslasten	57.330	68.853
Bedrijfsresultaat	9.148	9.439
Aandeel in resultaat deelnemingen	9.515	7.126
BEDRIJFSRESULTAAT PLUS RESULTAAT DEELNEMINGEN	18.663	16.565
5 Financieringskosten	- 313	- 471
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN	18.350	16.094
6 Belastingen	- 1.625	- 1.694
NETTORESULTAAT	16.725	14.400
7 Koersverschillen	341	- 1.154
Totaal inkomenscomponenten ¹	17.066	13.246
8 GENORMALISEERD NETTORESULTAAT²	16.725	13.519
9 Per aandeel van € 1,00		
Bedragen in € 1,00		
NETTORESULTAAT PER AANDEEL	1,91	1,65
Verwaterd nettoresultaat per aandeel	1,90	1,64

¹ Totaal inkomenscomponenten betreft het nettoresultaat inclusief winsten en verliezen direct verantwoord in het eigen vermogen.

² Betreft nettoresultaat waaruit materiële posten die een bijzonder karakter hebben zijn geëlimineerd.

Geconsolideerde balans per 31 december 2009

x € 1.000

	31-12-2009	31-12-2008
VASTE ACTIVA		
16 Immateriële activa		
Goodwill	1.555	1.555
Overige	110	136
	1.665	1.691
17 Materiële activa		
Bedrijfsgebouwen	12.038	9.820
Machines en installaties	25.052	25.975
Andere vaste bedrijfsmiddelen	2.435	2.648
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	7.526	1.152
	47.051	39.595
Financiële activa		
18 Geassocieerde deelnemingen	34.025	29.302
19 Vorderingen op deelnemingen	512	527
	34.537	29.829
24 Activa inzake personeelsbeloningen	332	350
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorraden	214	249
20 Vorderingen		
Handelsdebiteuren	6.878	9.824
Vorderingen op deelnemingen	4	164
Overige vorderingen	2.070	2.476
Overlopende activa	292	798
	9.244	13.262
Liquide middelen	18.445	17.951
Totaal activa	111.488	102.927

		31-12-2009	31-12-2008
EIGEN VERMOGEN			
	Gestort kapitaal	8.752	8.752
	Agio	26.547	26.547
	Share based payment	172	166
	Wettelijke reserves	27.374	20.081
	Overige reserves	1.186	281
	Onverdeeld resultaat	16.725	14.400
21	Aan aandeelhouders toewijsbaar vermogen	80.756	70.227
LANGLOPENDE VERPLICHTINGEN			
22	Leningen o/g	3.983	3.752
23	Latente belastingverplichtingen	639	319
24	Voorziening voor personeelsbeloningen	2.943	3.204
25	Overige voorzieningen	2.054	1.826
		9.619	9.101
KORTLOPENDE VERPLICHTINGEN			
26	Schulden aan kredietinstellingen	2.295	3.665
	Schulden aan leveranciers	8.279	9.208
	Schulden aan deelnemingen	310	23
	Vennootschapsbelasting	491	724
	Overige belastingen en premies sociale verzekering	760	717
	Pensioenverplichtingen	78	10
27	Overige kortlopende schulden	6.516	7.529
	Overlopende passiva	2.384	1.723
		21.113	23.599
Totaal eigen vermogen en verplichtingen		111.488	102.927

Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen

x € 1.000

	Toerekenbaar aan houders van aandelen van de vennootschap					Totaal eigen vermogen
	Aandelen-kapitaal	Agio-reserve	Share based payments	Overige reserves	Onverdeeld resultaat	
BALANS PER 1 JANUARI 2008	8.752	26.547	180	16.755	14.376	66.610
NETTORESULTAAT 2008					14.400	14.400
Omrekening koersverschillen deelnemingen				- 1.154		- 1.154
Totaal overige resultaten	-	-	-	- 1.154	-	- 1.154
Totaal inkomenscomponenten	-	-	-	- 1.154	14.400	13.246
Transacties met aandeelhouders						
Personeelsopties:						
> Waarde van de geleverde diensten			90			90
> Inkoop aandelen				- 780		- 780
> Uitoefening opties				250		250
> Reclassificatie share based payments			- 104	104		-
Dividend 2007					- 6.126	- 6.126
Bestemming onverdeeld resultaat 2007				8.250	- 8.250	-
Interimdividend 2008				- 3.063		- 3.063
Totaal transacties met aandeelhouders	-	-	- 14	4.761	- 14.376	- 9.629
Balans per 1 januari 2009	8.752	26.547	166	20.362	14.400	70.227

	Toerekenbaar aan houders van aandelen van de vennootschap					Totaal eigen vermogen
	Aandelen-kapitaal	Agio-reserve	Share based payments	Overige reserves	Onverdeeld resultaat	
BALANS PER 1 JANUARI 2009	8.752	26.547	166	20.362	14.400	70.227
NETTORESULTAAT 2009					16.725	16.725
Omrekening koersverschillen deelnemingen				341		341
Totaal overige resultaten	–	–	–	341	–	341
Totaal inkomenscomponenten	–	–	–	341	16.725	17.066
Transacties met aandeelhouders						
Personeelsopties:						
> Waarde van de geleverde diensten			83			83
> Inkoop aandelen				– 374		– 374
> Uitoefening opties				230		230
> Reclassificatie share based payments			– 77	77		–
Dividend 2008					– 3.501	– 3.501
Bestemming onverdeeld resultaat 2008				10.899	– 10.899	–
Interimdividend 2009				– 2.975		– 2.975
Totaal transacties met aandeelhouders	–	–	6	7.857	– 14.400	– 6.537
Balans per 31 december 2009	8.752	26.547	172	28.560	16.725	80.756

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

x € 1.000

		2009	2008
	RESULTAAT VOOR BELASTINGEN		
	Aanpassingen voor:		
16 17	> Afschrijvingen en amortisaties	18.350	16.094
17	> Bijzondere waardeverminderingen vaste activa	5.917	6.065
	> Boekwinst bij desinvesteringen	0	499
	> Renteontvangsten	0	- 808
	> Rentebetalingen	- 439	- 678
21	> Reserveringen optierechten	313	471
18 19	> Deelnemingen	83	90
18	Dividend uit geassocieerde deelnemingen	- 9.515	- 7.125
	Veranderingen in werkkapitaal:	4.792	5.530
	> Mutatie vorderingen	4.018	1.654
	> Mutatie voorraden	35	65
	> Mutatie schulden exclusief kredietinstellingen	- 883	1.031
	KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN		
	Betaalde winstbelasting	22.671	22.888
		- 1.538	- 1.367
	NETTOKASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN		
		21.133	21.521
18	(Des)investering deelnemingen	0	- 1.620
19	Investering overige vorderingen en effecten	0	- 187
	Desinvestering langlopende vorderingen	33	376
17	Investeringen in materiële vaste activa	- 13.167	- 5.789
17	Desinvesteringen in materiële vaste activa	169	1.176
16	Investeringen in immateriële vaste activa	- 44	- 24
	KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN		
		- 13.009	- 6.068
	Ontvangsten uit langlopende verplichtingen	1.939	142
	Aflossingen van langlopende verplichtingen	- 1.741	- 2.113
27	Toe-/afname kortlopende schulden kredietinstellingen	- 1.370	609
	Rentebaten	439	678
	Rentelasten	- 313	- 471
21	Uitoefening opties	230	250
21	Inkoop aandelen	- 374	- 780
21	Betaald dividend	- 6.476	- 9.189
	KASSTROOM UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN		
		- 7.666	- 10.874
	NETTOKASSTROOM		
	Liquide middelen per 1 januari	458	4.579
	Koers- en omrekeningsverschillen	17.951	14.101
		36	- 729
	Liquide middelen per 31 december	18.445	17.951

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

1 ALGEMEEN

H.E.S. Beheer N.V. (de Vennootschap) en haar dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde deelnemingen (tezamen de Groep) verlenen logistieke diensten in havens. Deze dienstverlening is primair gericht op de overslag, opslag en bewerking van een gevarieerd pakket droge (en natte) bulkproducten voor industriële gebruikers. Het leeuwendeel van de activiteiten ligt in Nederland. Daarnaast is de Groep actief in het Verenigd Koninkrijk.

De juridische vorm van de onderneming is een Naamloze (structuur) Vennootschap. De NV is opgericht en gevestigd in Nederland. Het adres van de statutaire vestigingsplaats is Elbeweg 115, Europoort-Rotterdam.

De aandelen van de Vennootschap zijn genoteerd aan de Officiële Markt van Euronext Amsterdam N.V.

Deze jaarrekening is opgemaakt door de directie op 17 maart 2010. Tot deze datum zijn gebeurtenissen na balansdatum verwerkt.

2 BELANGRIJKSTE WAARDERINGSGRONDSLAGEN

De belangrijkste waarderingsgrondslagen zijn hieronder weergegeven. De gehanteerde waarderingsgrondslagen zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van de vermelde voorgaande jaren.

2.1 Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening van H.E.S. Beheer N.V. is opgesteld in overeenstemming met International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals aanvaard binnen de Europese Unie. De waarderingsgrondslagen zijn gebaseerd op historische kosten en kostprijzen. Het opstellen van een jaarrekening conform IFRS brengt het gebruik van bepaalde belangrijke schattingen met zich mee. Ook wordt bij het toepassen van waarderingsgrondslagen in de jaarrekening van de Vennootschap de directie veelal gevraagd oordelen te geven. Indien dergelijke oordelen significant of complex zijn, of indien de invloed van schattingen of oordelen significant is voor de jaarrekening, worden deze toegelicht in onderdeel 5.

De enkelvoudige winst- en verliesrekening is opgesteld met inachtneming van Artikel 2:402 BW, zodat kan worden volstaan met een verkorte winst- en verliesrekening.

Bepaalde nieuwe standaarden, aanpassingen en interpretaties op de huidige standaarden zijn gepubliceerd en zijn van kracht voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2009 of later. Onderstaand is in overeenstemming met IAS 8:30 nadere informatie opgenomen over de nieuwe relevante standaarden en interpretaties.

Interpretaties en aanpassingen op de gepubliceerde standaarden effectief in 2009 met effect op de financiële verslaggeving van H.E.S. Beheer N.V.

IAS 23 (aanpassing) – Kosten leningen (effectief vanaf 1 januari 2009)

Deze aanpassing eist dat kosten van het verkrijgen van leningen worden geactiveerd. Deze kosten mogen niet meer rechtstreeks ten laste van het resultaat worden verwerkt. Dit heeft geen effect gehad op de resultaten van 2009.

IFRS 8 – Operating segments (effectief vanaf 1 januari 2009)

IFRS 8 geeft nieuwe toelichtingsvereisten over operationele segmenten en over producten. In paragraaf 10 is voldaan aan deze nieuwe vereisten.

IAS 1 (aanpassing) – Presentation of financial statements (effectief vanaf 1 januari 2009)

Volgens deze aanpassing moet er een vergelijkend overzicht worden opgesteld waarin alle inkomenscomponenten worden weergegeven, zowel de inkomens die in de geconsolideerde winst- en verliesrekening worden verantwoord als de inkomens die via het vermogen worden verantwoord. Op pagina 54 is dit overzicht opgesteld.

Interpretaties en aanpassingen op de gepubliceerde standaarden die nog niet effectief zijn en niet vervroegd zijn ingevoerd door H.E.S. Beheer N.V., maar in de toekomst mogelijk wel effect op de financiële verslaggeving van HES Beheer N.V. kunnen hebben

IAS 27 (herzien) – Geconsolideerde en enkelvoudige jaarrekeningen (effectief vanaf 1 januari 2010)

De herziening betreft de wijze van verwerking van transacties met minderheidsbelangen en de wijze van verwerking in geval niet langer sprake is van beslissende zeggenschap.

IFRS 3 (herzien) – Bedrijfscombinaties (effectief vanaf 1 januari 2010)

De herziening heeft onder meer betrekking op de wijze van verwerking van betalingen in verband met de verwerving van een (onderdeel van een) onderneming en de wijze van verwerking van de kosten die worden gemaakt in verband met de verwerving van een (onderdeel van een) onderneming.

2.2 Consolidatie

2.2.1 Dochterondernemingen

Dochterondernemingen zijn alle entiteiten waarover de Groep in staat is, direct of indirect, beslissende zeggenschap uit te oefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van stemrechten of op enig andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die per balansdatum direct kunnen worden uitgeoefend. Dochterondernemingen worden volledig geconsolideerd vanaf de datum waarop de beslissende zeggenschap kan worden uitgeoefend door de Groep. Deconsolidatie vindt plaats op het moment dat beslissende zeggenschap is overgedragen.

De Groep past de overnamemethode toe voor de verwerving van dochterondernemingen. De verkrijgingsprijs van de overgenomen onderneming bestaat uit de reële waarde van de overgedragen activa, de uitgegeven eigen-vermogen-instrumenten en de verplichtingen aangegaan of overgenomen op de transactiedatum, plus de kosten die direct toerekenbaar zijn aan de overname. Identificeerbare activa en (voorwaardelijke) verplichtingen overgenomen in een bedrijfscombinatie worden bij de eerste verwerking in de jaarrekening gewaardeerd tegen de reële waarde per overnamedatum, ongeacht het bestaan van minderheidsbelangen. Het positieve verschil tussen de verkrijgingsprijs van de overgenomen entiteit en de reële waarde van aan de Groep toerekenbare en identificeerbare activa en verplichtingen wordt verantwoord als goodwill. Indien de verkrijgingsprijs van de overgenomen entiteit lager is dan de reële waarde van de aan de Groep toerekenbare en identificeerbare activa en verplichtingen van de overgenomen entiteit, wordt het verschil direct verantwoord in de winst- en verliesrekening (zie onderdeel 2.7).

Intercompanytransacties, balansposten en ongerealiseerde resultaten op transacties tussen groepsmaatschappijen en/of joint ventures worden geëlimineerd. Ongerealiseerde verliezen worden niet geëlimineerd als de transactie aantoonbaar is van een bijzondere waardevermindering van een actief. Waar noodzakelijk worden waarderingsgrondslagen van dochterondernemingen in lijn gebracht met die van de Groep.

2.2.2 Joint ventures

Ingeval er sprake is van een deelneming in een joint venture wordt de desbetreffende deelneming proportioneel geconsolideerd. Van een joint venture is sprake indien, als gevolg van een overeenkomst tot samenwerking, de zeggenschap door de deelnemers gezamenlijk wordt uitgeoefend.

De verkrijgingsprijs van het aandeel in de joint venture bestaat uit de reële waarde van de overgedragen activa, de uitgegeven eigen-vermogeninstrumenten en de verplichtingen aangegaan of overgenomen op de transactiedatum, plus de kosten die direct toerekenbaar zijn aan de overname. Het positieve verschil tussen de verkrijgingsprijs van het aandeel in de overgenomen entiteit en de reële waarde van aan de Groep toerekenbare en identificeerbare activa en verplichtingen wordt verantwoord als goodwill. Indien de verkrijgingsprijs van de overgenomen entiteit lager is dan de reële waarde van de aan de Groep toerekenbare en identificeerbare activa en verplichtingen van de overgenomen entiteit, dan wordt het verschil direct verantwoord in de winst- en verliesrekening (zie onderdeel 2.7).

Consolidatie vindt plaats vanaf de datum waarop de samenwerking effectief is geworden. Deconsolidatie vindt plaats op het moment dat de samenwerking is beëindigd.

Intercompanytransacties, balansposten en ongerealiseerde resultaten op transacties tussen joint ventures en/of groepsmaatschappijen worden geëlimineerd. Ongerealiseerde verliezen worden niet geëlimineerd als de transactie aantoont dat sprake is van een bijzondere waardevermindering van een actief. Waar noodzakelijk worden waarderingsgrondslagen van joint ventures in lijn gebracht met die van de Groep.

2.2.3 Geassocieerde deelnemingen

Geassocieerde deelnemingen zijn alle entiteiten waarover de Groep invloed van betekenis, doch geen beslissende zeggenschap, kan uitoefenen, meestal door middel van het beschikken over 15% tot 50% van de stemrechten. Investerings in geassocieerde deelnemingen worden door middel van de equitymethode verantwoord; de eerste verwerking in de jaarrekening geschiedt tegen verkrijgingsprijs.

De waardering van geassocieerde deelnemingen is inclusief goodwill zoals bepaald op de overnamedatum (zie onderdeel 2.5).

Goodwill die ontstaan is bij de acquisitie van geassocieerde deelnemingen wordt opgenomen in de boekwaarde van de post geassocieerde deelnemingen. De boekwaarde van geassocieerde deelnemingen, inclusief goodwill, wordt getoetst voor bijzondere waardevermindering (zie onderdeel 2.5).

Resultaten van geassocieerde deelnemingen worden verwerkt in de winst- en verliesrekening. Het aandeel van de rechtstreekse mutaties in de reserves van een deelneming die na overnamedatum aan de Groep toerekenbaar is, wordt opgenomen in de reserves van de Groep. De cumulatieve mutaties na overname worden op de verkrijgingsprijs van de deelneming gecorrigeerd. Indien het aandeel van verliezen toerekenbaar aan de Groep de boekwaarde van de deelneming (inclusief separaat gepresenteerde goodwill en overige niet door zekerheden gedekte vorderingen) overschrijdt, worden verdere verliezen niet meer opgenomen tenzij er door de Groep zekerheden zijn gesteld ten behoeve van de deelneming dan wel dat er verplichtingen zijn aangegaan of betalingen namens de geassocieerde deelneming zijn verricht. Ongerealiseerde resultaten op transacties tussen de Groep en haar geassocieerde deelnemingen worden geëlimineerd naar rato van het belang van de Groep in de geassocieerde deelnemingen. Ongerealiseerde verliezen worden niet geëlimineerd als de transactie aantoont dat sprake is van een bijzondere waardevermindering van een actief. Waar noodzakelijk worden waarderingsgrondslagen van geassocieerde deelnemingen in lijn gebracht met die van de Groep.

2.3 Gesegmenteerde informatie

Gesegmenteerde informatie wordt verstrekt met als doel gebruikers van de jaarrekening in staat te stellen de financiële resultaten van de verschillende operationele activiteiten te evalueren.

Hierbij is een belangrijk uitgangspunt voor de informatieverstrekking de wijze waarop het management van de Groep operationele activiteiten mede stuurt. Binnen de Groep wordt in dit kader aansluiting gezocht bij de verschillende onderdelen van de Groep, welk inzicht wordt verstrekt in de gesegmenteerde informatie (paragraaf 10).

2.4 Vreemde valuta

2.4.1 Functionele en presentatievaluta

De posten in de jaarrekeningen van de groepsmaatschappijen worden gewaardeerd met inachtneming van de valuta van de primaire economische omgeving waarin de entiteit actief is (de 'functionele valuta'). Deze geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in euro's, zijnde de functionele en presentatievaluta van de Vennootschap.

2.4.2 Transacties vorderingen en schulden

Transacties in vreemde valuta worden omgerekend naar de functionele valuta tegen de koers op de transactiedatum. Koersverschillen die voortvloeien uit de afwikkeling van dergelijke transacties en van de omrekening per balansdatum van monetaire activa en verplichtingen die in vreemde valuta luiden, worden in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Omrekeningsverschillen van niet-monetaire posten, zoals vermogensinstrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, worden verantwoord als onderdeel van verandering in reële waarde. Omrekeningsverschillen uit niet-monetaire posten, zoals vermogensinstrumenten geclassificeerd als voor verkoop beschikbare financiële activa, worden verantwoord in de reële-waardereserve in het eigen vermogen.

2.4.3 Groepsmaatschappijen

De resultaten en financiële positie van alle groepsentiteiten waarvan de functionele valuta afwijkt van de presentatievaluta, worden als volgt omgerekend naar de presentatievaluta:

- > activa en verplichtingen worden omgerekend tegen de koers per balansdatum;
- > baten en lasten in de winst- en verliesrekening worden omgerekend tegen de gemiddelde wisselkoers, bepaald op basis van het gemiddelde van de koers per 1 januari en per 31 december van het boekjaar; en
- > alle hieruit voortvloeiende koersverschillen worden opgenomen in een aparte component van het eigen vermogen.

Bij de consolidatie worden alle valutakoersverschillen die voortvloeien uit de omrekening van de netto-investering in buitenlandse entiteiten, verantwoord in het eigen vermogen. Indien een buitenlandse activiteit wordt verkocht, worden deze valutakoersverschillen verantwoord in de winst- en verliesrekening als onderdeel van het uit de verkoop voortvloeiende resultaat.

Goodwill en reële waardeaanpassingen die ontstaan door de verwerving van een buitenlandse entiteit worden beschouwd als activa en verplichtingen van de buitenlandse entiteit en omgerekend tegen de koers per balansdatum.

2.5 Immateriële vaste activa

Goodwill

Goodwill is het verschil tussen de verkrijgingsprijs van nieuw verworven deelnemingen en de reële waarde van de identificeerbare activa en verplichtingen op overnamedatum. Goodwill ontstaan bij de acquisitie van dochterondernemingen of joint ventures wordt verantwoord als immaterieel actief. Goodwill inzake de acquisitie van geassocieerde deelnemingen maakt onderdeel uit van de waardering van de geassocieerde deelneming. Goodwill wordt jaarlijks getest voor bijzondere waardeverminderingen en wordt gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, onder vermindering van cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

Voor het onderkennen van een bijzondere waardevermindering wordt de goodwill toegekend aan kasstroomgenererende eenheden; een operationeel segment is een kasstroomgenererende eenheid. De allocatie is gebaseerd op de kasstroomgenererende eenheden waarvan verwacht wordt dat ze voordeel hebben van de businesscombinatie waarbij de goodwill tot stand gekomen is.

Bij verkoop van een entiteit wordt de boekwaarde van de aan de entiteit gerelateerde goodwill in het boekresultaat verwerkt.

Computersoftware

Gekochte licenties voor computersoftware worden geactiveerd op basis van verkrijgingsprijs, waaronder direct toerekenbare kosten om de software in gebruik te stellen. Op deze verkrijgingsprijs wordt afgeschreven over de economische gebruiksduur (3–5 jaar).

Kosten van onderhoud van computersoftware worden in de winst- en verliesrekening verantwoord zodra deze zich voordoen.

2.6 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van daarop gebaseerde afschrijvingen. De afschrijvingen worden bepaald door de aan de verschillende binnen de activa geïdentificeerde componenten toegekende geschatte gebruiksduur, rekening houdend met een eventuele restwaarde. De gebruiksduur is geschat op:

- > Bedrijfsgebouwen tot 30 jaar
- > Machines en installaties 5 tot 30 jaar
- > Andere vaste bedrijfsmiddelen 3 tot 10 jaar

De bedrijfsgebouwen staan op met erfpacht bezwaarde terreinen.

De restwaarden en gebruiksduur van activa worden jaarlijks op de balansdatum beoordeeld en, voor zover noodzakelijk, aangepast.

Kosten na eerste verwerking in de jaarrekening worden begrepen in de boekwaarde van het actief dan wel als afzonderlijk actief verwerkt indien het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen met betrekking tot het actief naar de Groep zullen vloeien, en de kosten van het actief op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

De boekwaarde van een actief wordt onmiddellijk afgewaardeerd tot realiseerbare waarde als de realiseerbare waarde onder de boekwaarde van het actief ligt (toelichting 2.7).

Winsten en verliezen op verkoop van activa worden berekend als het verschil tussen opbrengsten en boekwaarden en worden verantwoord in de winst- en verliesrekening.

2.7 Bijzondere waardeverminderingen van niet-financiële activa

Op activa met een onbepaalde gebruiksduur wordt niet afgeschreven, maar er vindt jaarlijks een toetsing op bijzondere waardeverminderingen plaats. Voor activa waar wel op wordt afgeschreven vindt jaarlijks een beoordeling plaats of er aanwijzingen zijn dat deze activa aan een bijzondere waardevermindering onderhevig zijn. Een bijzondere waardevermindering is het bedrag dat de boekwaarde van het actief de realiseerbare waarde te boven gaat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de reële waarde van een actief, onder verrekening van verkoopkosten, en de bedrijfswaarde. Om bijzondere waardeverminderingen te kunnen bepalen worden individuele activa ingedeeld op het laagste niveau waarop kasstromen te identificeren zijn (kasstroomgenererende eenheden). Niet-financiële activa anders dan goodwill die onderhevig zijn geweest aan een bijzondere waardevermindering worden beoordeeld op een mogelijke terugneming van de bijzondere waardevermindering.

2.8 Financiële activa

De Groep classificeert financiële activa in de volgende categorieën: tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, leningen en vorderingen en voor verkoop beschikbare financiële activa. De classificatie hangt samen met het doel van de investering. Management stelt de classificatie van investeringen vast bij eerste opname in de jaarrekening en beoordeelt deze classificatie op elk rapporteringmoment.

Leningen en vorderingen

Leningen en vorderingen zijn niet beursgenoteerde financiële activa (niet zijnde afgeleide financiële instrumenten) met vaste of bepaalde aflossingen. Presentatie geschiedt onder vlottende activa, behalve wanneer de vervaldatum meer dan 12 maanden na de balansdatum ligt, in welk geval classificatie als vaste activa plaatsvindt. Leningen en vorderingen worden onder handels- en overige vorderingen in de balans opgenomen (toelichting 2.10).

2.9 Voorraden

Vorraden worden gewaardeerd tegen gemiddelde kostprijs of lagere opbrengstwaarde. De kostprijs is de verkrijgingprijs. In de kostprijs is geen rente opgenomen. Opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs in de normale bedrijfsuitoefening, onder aftrek van variabele verkoopkosten.

2.10 Handelsvorderingen

Handelsvorderingen worden bij de eerste verwerking in de jaarrekening opgenomen tegen reële waarde en daarna tegen de geamortiseerde kostprijs met gebruik van de effectieve-rentemethode, onder aftrek van een eventuele voorziening voor oninbaarheid. Deze voorziening wordt gevormd als er indicaties zijn voor mogelijke oninbaarheid. De voorziening bedraagt het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve rente. De dotatie aan de voorziening wordt in de winst- en verliesrekening verwerkt.

2.11 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct op te nemen bankdeposito's, andere zeer liquide kortetermijnbeleggingen met een oorspronkelijke looptijd van ten hoogste drie maanden of minder, en bancaire rekening-courantschulden. Rekening-courantschulden worden opgenomen onder leningen, als onderdeel van de kortlopende verplichtingen op de balans.

2.12 Latente belastingenvorderingen en -verplichtingen

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de fiscale waarden van activa en verplichtingen en de boekwaarden daarvan in de jaarrekening. Indien een latentie zou ontstaan bij de eerste verwerking in de jaarrekening van een actief of verplichting voortvloeiend uit een transactie (anders dan een bedrijfscombinatie) die noch de commerciële noch de fiscale winst (verlies) beïnvloedt wordt deze latentie niet verwerkt. Latenties worden berekend op basis van vastgestelde belastingtarieven (en -wetten) of waartoe materieel reeds op balansdatum besloten is en die naar verwachting van toepassing zullen zijn op het moment dat de gerelateerde latente belastingvorderingen gerealiseerd worden of de latente belastingverplichtingen betaald worden.

Latente belastingvorderingen uit hoofde van verrekenbare tijdelijke verschillen en beschikbare voorwaartse verliescompensatie worden verwerkt voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee de tijdelijke verschillen benut kunnen worden en een reële inschatting daarvan mogelijk is. Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen die ontstaan op investeringen in dochterondernemingen en geassocieerde deelnemingen, tenzij de Groep in staat is het tijdstip van afloop van het tijdelijke verschil te bepalen en het niet waarschijnlijk is dat het tijdelijke verschil in de voorzienbare toekomst zal aflopen.

2.13 Leningen O/G

Leningen o/g worden bij eerste verwerking in de jaarrekening tegen reële waarde opgenomen, onder verrekening van transactiekosten en daarna tegen geamortiseerde kostprijs. Het verschil tussen de ontvangsten (onder verrekening van transactiekosten) en de aflossingswaarde wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening gedurende de looptijd van de lening onder toepassing van de effectieve rentemethode.

Leningen worden verantwoord als kortlopende verplichtingen tenzij de Groep een onvoorwaardelijk recht heeft om afwikkeling van de verplichting tot minstens 12 maanden na de balansdatum uit te stellen.

2.14 Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd wanneer de Groep een wettelijke of feitelijke verplichting heeft die voortvloeit uit gebeurtenissen in het verleden, het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen plaats zal vinden om aan de verplichting te voldoen en het bedrag van de verplichting op betrouwbare wijze kan worden geschat. Voorzieningen voor reorganisatiekosten omvatten ook kosten voor vroegtijdige beëindiging van leaseovereenkomsten en ontslagvergoedingen. Voorzieningen voor toekomstige exploitatieverliezen worden niet in aanmerking genomen.

Indien sprake is van meerdere gelijksoortige verplichtingen wordt de waarschijnlijkheid dat een uitstroom van middelen zal plaatsvinden voor het afwikkelen ervan vastgesteld door deze verplichtingen als geheel te beoordelen. Een voorziening wordt opgenomen, ook als de waarschijnlijkheid van een uitstroom van middelen voor het afwikkelen van een individuele verplichting binnen deze groep klein is.

2.15 Personeelsbeloningen

a Voorziening voor personeelsbeloningen

Groepsmaatschappijen hebben verschillende pensioen-, prepensioen- en VUT-regelingen. De regelingen worden in het algemeen gefinancierd door afdrachten aan verzekeringsmaatschappijen of pensioenfondsen, gebaseerd op periodieke actuariële berekeningen. De Groep heeft zowel toegezegd-pensioenregelingen als toegezegde-bijdrageregelingen. Onder een toegezegd-pensioenregeling wordt verstaan een regeling waarbij aan de werknemers een pensioen wordt toegezegd, waarvan de hoogte afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren. Bij een toegezegde-bijdrageregeling worden vastgestelde premies betaald aan een bedrijfstakpensioenfonds of verzekeringsmaatschappij.

Bij de toegezegde-bijdrageregeling heeft de Groep geen wettelijke of feitelijke verplichting om aanvullende premies te betalen indien het fonds of de maatschappij onvoldoende middelen heeft om huidige of toekomstige pensioenen te betalen.

De in de balans opgenomen verplichting voor toegezegd-pensioenregelingen is de contante waarde van de brutoverplichting van toegezegd-pensioenregelingen op de balansdatum, minus de reële waarde van fondsbeleggingen. Hiermee worden verrekend de niet-verwerkte actuariële winsten en verliezen en nog niet opgenomen pensioenkosten van verstreken diensttijd. Jaarlijks wordt de verplichting voor toegezegd-pensioenregelingen berekend door onafhankelijke actuarissen met gebruik van de 'projected unit credit' methode. De contante waarde van de verplichting voor toegezegd-pensioenregelingen wordt berekend door het contant maken van geschatte toekomstige uitstromen van kasgelden. Daarbij wordt uitgegaan van rentetarieven die gelden voor hoge kwaliteit ondernemingsobligaties, die zijn uitgegeven in dezelfde valuta als waarin de pensioenen betaald zullen worden, en die een looptijd hebben die ongeveer gelijk is aan de looptijd van de gerelateerde pensioenverplichting.

Actuariële winsten en verliezen worden verantwoord voor het deel dat groter is dan het hoogste bedrag van 10% van de brutoverplichting of 10% van de reële waarde van de fondsbeleggingen ('bandbreedte benadering'). Het saldo buiten de 10%-bandbreedte wordt verantwoord over de verwachte gemiddelde resterende diensttijd van de medewerkers.

Actuariële winsten en verliezen die het gevolg zijn van wijzigingen in actuariële veronderstellingen worden ten gunste of ten laste van het resultaat gebracht gedurende de verwachte, gemiddelde toekomstige dienstjaren van de betreffende personeelsleden.

De nog niet verwerkte pensioenkosten van de verstreken diensttijd worden direct verwerkt in de winst- en verliesrekening, tenzij de wijzigingen in de pensioenregeling afhankelijk zijn van het in dienst blijven voor een bepaalde periode (de wachtperiode). In dit geval worden de lasten over verstreken diensttijd lineair verwerkt gedurende de wachtperiode.

Voor toegezegde-bijdrageregelingen betaalt de Groep op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen. Behalve de betaling van premies heeft de Groep geen verdere verplichtingen. De premies worden verantwoord als personeelskosten op het moment dat deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als een actief indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

b *Andere langetermijnpersoneelsbeloningen*

Andere langetermijnpersoneelsbeloningen zijn onder meer jubileumuitkeringen. De verwachte kosten van deze beloningen worden toegerekend aan de periode van het dienstverband, waarbij dezelfde waarderingsmethode wordt gebruikt als voor de toegezegd-pensioenregelingen. Actuariële winsten en verliezen die voortvloeien uit ervaringsaanpassingen en veranderde actuariële veronderstellingen, worden ten gunste of ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

c *Beloning op basis van aandelen*

De Groep heeft een aandelenoptieplan voor enkele van haar personeelsleden. De reële waarde van de door personeelsleden geleverde diensten in ruil voor het toekennen van de opties wordt verwerkt als een last. Het totaal als last te nemen bedrag gedurende de wachtperiode wordt vastgesteld als de reële waarde van de toegekende opties. Jaarlijks, per de balansdatum, worden schattingen van het aantal opties dat uitgeoefend zal worden herzien. Eventuele gevolgen van wijzigingen in de oorspronkelijke schattingen worden in de winst- en verliesrekening verwerkt, met overeenkomstige aanpassingen in het eigen vermogen gedurende de resterende wachtperiode. Zodra opties worden uitgeoefend, worden óf eigen aandelen ingekocht en/óf wordt het geplaatste kapitaal uitgebreid door het met de uitoefening van de opties gemoeide aantal aandelen uit te geven.

2.16 *Dividenduitkeringen*

Dividenduitkeringen aan de aandeelhouders van de Vennootschap worden in de geconsolideerde jaarrekening als een verplichting verwerkt vanaf het moment dat de aandeelhouders hebben besloten tot een dividenduitkering.

2.17 *Opbrengstverantwoording*

Opbrengsten worden bepaald als de reële waarde van de te ontvangen tegenprestatie bij verkoop van goederen en levering van diensten, onder aftrek van over de omzet geheven belastingen, kortingen en dergelijke, en na eliminatie van onderlinge transacties tussen dochtermaatschappijen en joint ventures (proportioneel). Opbrengsten worden als volgt verantwoord:

a *Leveren van diensten*

Opbrengsten uit dienstverlening worden verantwoord in de periode waarin de diensten verricht worden, naar rato van de geleverde prestaties, rekening houdend met nog te verrichten diensten.

b *Rentebaten*

Rentebaten worden tijdsevenredig verantwoord onder toepassing van de effectieve rentemethode. Indien bij een vordering sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt de boekwaarde verlaagd tot de realiseerbare waarde. Deze wordt berekend op basis van de geschatte toekomstige kasstroom, contant gemaakt tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet van het instrument. De vrijval van disagio als rentebaten wordt in deze situatie voortgezet. Rentebaten op leningen met bijzondere waardeverminderingen worden verantwoord wanneer deze gerealiseerd zijn.

c Dividendopbrengsten

Dividendopbrengsten worden verantwoord op het moment dat het recht op dividend is verkregen.

2.18 Operationele leasing

Leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom niet bij de Groep ligt, worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst- en verliesrekening naar rato van de looptijd van het contract.

2.19 Financial leasing

De Groep leest een deel van het machinepark; hierbij heeft de Groep grotendeels de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom van deze activa. Deze activa worden geactiveerd in de balans op het tijdstip van het aangaan van het leasecontract tegen de reële waarde van het actief of de lagere contante waarde van de minimale leasetermijnen. De te betalen leasetermijnen worden op annuïtaire wijze verdeeld in een aflossings- en een rentecomponent, gebaseerd op een vast rentepercentage. De leaseverplichtingen worden exclusief de rentevergoeding opgenomen onder de langlopende schulden. De rentecomponent in de leasetermijnen wordt verantwoord in de winst- en verliesrekening. De relevante activa worden afgeschreven over de resterende economische levensduur of, indien korter, de leasetermijn.

2.20 Resultaat per aandeel

Het resultaat per aandeel is berekend door het nettoresultaat te delen door het gewogen gemiddeld aantal uitstaande aandelen gedurende het boekjaar.

Bij de berekening van het verwaterde nettoresultaat per aandeel wordt het gewogen gemiddeld aantal uitstaande aandelen aangepast voor het effect van de nog niet uitgeoefende opties onder de aandelenoptieplannen.

3 GRONDSLAGEN VAN HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Onder geldmiddelen worden verstaan de liquide middelen. In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit operationele, investerings- en financieringsactiviteiten. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een gemiddelde koers. Koersverschillen inzake geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstromen uit financieringsactiviteiten.

4 FINANCIEEL RISICOBEEHER

4.1 Financiële risicofactoren

Door haar activiteiten is de Groep onderhevig aan verschillende financiële risico's: marktrisico (waaronder prijsrisico, interestrisico en valutarisico), kredietrisico, liquiditeitsrisico, kasstroomrisico en risico ten aanzien van belastingen, waaronder kolenbelasting.

4.1.1. Marktrisico

Valutarisico

De activiteiten van de Groep worden in euro's gewaardeerd en betaald. Alleen voor de activiteit in Engeland wordt met Engelse Ponden gerekend. Aangezien dit onderdeel van H.E.S. Beheer N.V. slechts een klein onderdeel vormt van het geheel wordt dit risico als gering beschouwd. De vestiging in Engeland werkt zelfstandig en zowel de uitgaven als de opbrengsten worden in Engelse ponden afgerekend.

Bij een wijziging van de koersverhouding tussen de euro en het Engelse pond van € 0,10 heeft dit op het resultaat na belastingen van de Groep een effect van slechts 55 positief/negatief (2008: 50).

Prijrisico

De Groep heeft geen activa voor verkoop en commodity-handel en loopt derhalve geen prijsrisico hierover.

Interesterisico

De Groep spreidt haar risico's als gevolg van rentefluctuaties door zowel vastrentende leningen als leningen met variabele rente aan te houden. Er zijn beperkte activa die rentedragend zijn.

Een stijging van het rentepercentage van schulden aan kredietinstellingen met 0,1% resulteert in een daling van het brutogroepsresultaat met 6 (2008: 7).

4.1.2 Kredietrisico

De Groep heeft geen significante concentraties van kredietrisico. De Groep maakt gebruik van kredietfaciliteiten bij verschillende banken. Voor zover noodzakelijk worden nadere zekerheden verstrekt aan de banken voor beschikbare kredietfaciliteiten.

4.1.3 Liquiditeitsrisico

Adequate liquiditeitsrisicobeheersing houdt in het aanhouden van voldoende liquide middelen en de beschikbaarheid van financiering door middel van toegezegde kredietfaciliteiten. In verband met de dynamiek van de bedrijfsactiviteiten wordt gestreefd naar flexibiliteit in financiering door het beschikbaar houden van kredietfaciliteiten. Decentraal worden deze risico's beoordeeld en worden er beheersingsmaatregelen getroffen.

4.1.4 Kasstroomrisico

Omdat de Groep geen belangrijke rentedragende activa heeft, hebben fluctuaties in de marktrente geen belangrijke invloed op het resultaat en op de kasstromen uit operationele activiteiten.

De Groep loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (voornamelijk onder financiële vaste activa en liquide middelen) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden (waaronder schulden aan kredietinstellingen). Voor vorderingen en schulden met variabele renteafspraken loopt de Groep risico ten aanzien van toekomstige kasstromen, met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt de Groep risico's over de marktwaarde.

4.1.5 Kapitaalrisicobeheer

De doelen van de Groep op dit punt betreffen het veiligstellen van het vermogen van de Groep op basis van going concern de activiteiten te continueren en uit te breiden om opbrengsten voor aandeelhouders en andere belanghebbenden te verkrijgen en de optimale kapitaalstructuur te handhaven om kosten van kapitaal te verkleinen.

Een belangrijke ratio hiertoe is de solvabiliteitsratio. Per 31 december 2009 bedroeg deze 72,4%. Dit is 4,2 procentpunten hoger dan ultimo 2008.

5 BELANGRIJKSTE SCHATTINGEN EN BEOORDELINGEN IN DE JAARREKENING

Schattingen en beoordelingen zijn gebaseerd op in het verleden opgedane ervaringen en andere factoren, waaronder ook verwachtingen over toekomstige gebeurtenissen zoals deze zich, naar de huidige stand van zaken, redelijkerwijs kunnen voordoen. Schattingen en beoordelingen worden continu geëvalueerd.

De reële waarde van vorderingen is bepaald door individuele inschatting van de reële waarde gebaseerd op de ervaringen uit het verleden met betrokken klanten en de ouderdom van de openstaande vorderingen. Voor alle overige financiële instrumenten is dezelfde methode van individuele benadering gehanteerd.

5.1 Belangrijkste schattingen en aannames in de jaarrekening

De Groep maakt schattingen en doet veronderstellingen over toekomstige ontwikkelingen. Schattingen zullen, per definitie, zelden gelijk zijn aan de werkelijke uitkomsten.

De belangrijkste schattingen in deze jaarrekening hebben betrekking op de afschrijvingstermijn van vaste activa, de uitgangspunten bij het bepalen van de marktwaarde van de activa en voorziening voor personeelsbeloningen en de waardering van de latente belastingvorderingen. Voor een nadere toelichting omtrent deze schattingen wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening.

5.2 Kritische uitgangspunten bij het toepassen van waarderingsgrondslagen

De meest kritische uitgangspunten bij het toepassen van waarderingsgrondslagen zijn reeds genoemd in de belangrijkste schattingen en aannames in de jaarrekening (zie toelichting 5.1) en de genoemde actuariële uitgangspunten met betrekking tot de toepassing van IAS 19 zoals genoemd in toelichting 24.

6 GESEGMENTEERDE INFORMATIE

Zie toelichting bij de winst- en verliesrekening.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

Alle bedragen luiden in € 1.000 tenzij anders vermeld

1 OMZET

De omzet werd vrijwel geheel behaald met de op- en overslag en het bewerken van bulkgoederen.

2 PERSONEELSELONINGEN

	2009	2008
Lonen en salarissen	16.570	17.503
Sociale lasten	2.549	2.917
Pensioenlasten toegezegde-bijdrageregeling	1.100	1.121
Pensioenlasten toegezegd-pensioen regelingen (toelichting 24)	787	838
Aandelenopties toegekend aan bestuurders en overig personeel	83	90
Totaal	21.089	22.469

3 OVERIGE BEDRIJFSKOSTEN

	2009	2008
Elektra en gasolie	3.138	4.758
Huren en onderhoud	5.465	5.378
Kantoor- en administratiekosten	469	766
Assurantie	1.577	1.686
Accountants- en advieskosten	1.178	1.717
Overige	2.829	3.232
Totaal	14.656	17.537

Accountantskosten

In het boekjaar is een bedrag ad 108 (2008: 84) aan accountantsshonoraria ten laste van het resultaat gebracht in verband met accountantscontrolewerkzaamheden verricht door de Nederlandse accountantsorganisatie die de controle bij H.E.S. Beheer N.V. uitvoert (PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.). Voor overige werkzaamheden is door PricewaterhouseCoopers in Nederland 187 in rekening gebracht (2008: 46).

4 OVERIGE RENTEBATEN

	2009	2008
Banken	278	498
Uitgegeven leningen	51	90
Overige rentebaten	110	90
Totaal	439	678

5 FINANCIERINGSKOSTEN

	2009	2008
Overige rentelasten	313	471
Totaal	313	471

6 BELASTINGEN

	2009	2008
Nominaal belastingtarief in Nederland 25,5%	4.680	4.104
Afwijkende tarieven buitenland	4	209
Vrijgesteld resultaat deelnemingen	- 2.426	- 1.819
Compensatie van winsten met verliezen uit verleden	- 698	- 1.129
Verliezen boekjaar die niet geactiveerd worden	65	329
Totaal	1.625	1.694
Effectieve belastingdruk	8,8%	10,5%

[Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening]

Alle bedragen luiden in € 1.000 tenzij anders vermeld

Voor een toelichting op de compensabele verliezen van de Groep wordt verwezen naar pagina 93.

De direct verantwoorde vennootschapsbelastinglast en de vennootschapsbelastinglast via de niet-geconsolideerde deelnemingen vormen tezamen de volgende belastingdruk:

	2009	2008
Directe vennootschapsbelastinglast	1.625	1.694
Vennootschapsbelastinglast niet-geconsolideerde deelnemingen	2.777	2.090
Totaal	4.402	3.784

7 KOERSVERSCHILLEN

Door de omrekening van HES UK Ltd. van Engelse ponden naar euro's voor zowel de transacties (tegen gemiddelde koers) en het eigen vermogen, vorderingen en schulden (tegen koers op balansdatum) ontstaan koersverschillen, welke direct ten laste van de reserve koersverschillen werden gebracht tot 2009.

Door de nieuwe IFRS-regelgeving worden deze koersverschillen met ingang van 2009 via de winst- en verliesrekening verwerkt.

8 GENORMALISEERD RESULTAAT

Met het genormaliseerd resultaat na belastingen wordt hier bedoeld het nettoresultaat waaruit materiële posten die een bijzonder karakter hebben, zijn geëlimineerd.

De aanpassingen om tot een genormaliseerd resultaat te komen zijn als volgt samen te vatten:

	2009	2008
Nettoresultaat	16.725	14.400
Bijzondere deelnemingsresultaten	–	– 781
Waardeverandering vaste activa	–	– 100
	–	– 881
Genormaliseerd nettoresultaat	16.725	13.519

De aanpassingen om tot een genormaliseerd resultaat te komen zijn als volgt te specificeren:

	2009	2008
Eenmalige commerciële bate deelneming	–	– 577
Boekwinst verkoop activa via deelneming	–	– 204
Totaal bijzondere deelnemingsresultaten	–	– 781

	2009	2008
Waardeverandering financiële vaste activa	–	– 251
Bijzondere waardevermindering	–	1.050
Bijzondere waardetoeename	–	– 300
Boekwinst verkoop materiële vaste activa	–	– 808
Belasting	–	209
Totaal waardeverandering vaste activa	–	– 100

9 NETTORESULTAAT PER AANDEEL

	2009	2008
Nettoresultaat (in €)	16.725.000	14.400.000
Gewogen gemiddeld aantal aandelen	8.752.136	8.752.136
Nettoresultaat per aandeel (in €)	1,91	1,65
Gewogen gemiddeld aantal aandelen aangepast voor het effect van de nog niet uitgeoefende optierechten	8.800.886	8.800.886
Verwaterd resultaat per aandeel (in €)	1,90	1,64

[Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening]

Alle bedragen luiden in € 1.000 tenzij anders vermeld

10 GESEGMENTEERDE INFORMATIE

De Groep is een houdstermaatschappij van stuwadoorsbedrijven. Het management van de Groep gebruikt voor haar sturing en beoordeling van de onderdelen van de Groep mede de (genormaliseerde) resultaten van de verschillende onderdelen van de Groep.

De samengevatte resultaten van onderdelen van de Groep zijn als volgt weer te geven:

2009	European Bulk Services (E.B.S.) B.V. 100%	H.E.S. UK Limited 100%	OBA GROUP B.V. 66,67%	OVET Holding B.V. 33,30%	EMO/EKOM 31%	Overige	Eliminaties	Totaal resultaat-overzicht
Netto-omzet	33.861	5.132	31.961	9.467	36.878	3.685	– 1.091	119.893
Afschrijvingen	2.211	489	3.177	784	2.692	834		10.187
Som der bedrijfslasten	27.357	3.270	21.948	6.549	24.658	4.505	– 1.079	87.208
Bedrijfsresultaat	4.293	1.373	6.836	2.134	9.528	–1.654	– 12	22.498
Financieringskosten	– 85	– 9	– 177	– 74	– 515	– 98	12	– 946
Resultaat voor belastingen	4.208	1.364	6.659	2.060	9.013	– 1.752	–	21.552
Belastingen genormaliseerd resultaat	–	– 352	– 1.698	– 482	– 2.295	–	–	– 4.827
Genormaliseerd nettoresultaat	4.208	1.012	4.961	1.578	6.718	– 1.752	–	16.725
Bijzondere resultaten na belastingen	–	–	–	–	–	–	–	–
Nettoresultaat	4.208	1.012	4.961	1.578	6.718	– 1.752	–	16.725

2008	European Bulk Services (E.B.S.) B.V. 100%	H.E.S. UK Limited 100%	OBA GROUP B.V. 66,67%	OVET Holding B.V. 33,30%	EMO/EKOM 31%	Overige	Eliminaties	Totaal resultaat-overzicht
Netto-omzet	45.492	5.571	30.797	9.206	37.015	4.362	– 2.903	129.540
Afschrijvingen	2.529	561	3.133	690	3.085	856		10.854
Som der bedrijfslasten	38.235	3.910	22.010	6.871	27.557	4.456	– 2.903	100.136
Bedrijfsresultaat	4.728	1.100	5.654	1.645	6.373	– 950	–	18.550
Financieringskosten	– 109	– 1	– 403	– 54	– 759	– 59		– 1.385
Resultaat voor belastingen	4.619	1.099	5.251	1.591	5.614	– 1.009		17.165
Belastingen genormaliseerd resultaat	–	– 487	– 1.335	– 395	– 1.429	–		– 3.646
Genormaliseerd nettoresultaat	4.619	612	3.916	1.196	4.185	– 1.009		13.519
Bijzondere resultaten na belastingen	–	–	799	–	577	– 495		881
Nettoresultaat	4.619	612	4.715	1.196	4.762	– 1.504	–	14.400

In de bovenstaande overzichten zijn de resultaten van de deelnemingen weergegeven, rekening houdend met het economisch belang van de Groep in de verschillende deelnemingen. Hierdoor zijn de resultaten van OBA GROUP B.V. weergegeven voor 66,67%, aangezien OVET Holding B.V. 50% van de aandelen van OBA GROUP B.V. houdt en H.E.S. Beheer N.V. 33,33% van de aandelen van OVET Holding B.V. In het overzicht van OVET Holding B.V. is het aandeel in het resultaat van OBA GROUP B.V. daartoe geëlimineerd.

Aangezien ook de minderheidsdeelnemingen OVET Holding B.V. en EMO/EKOM onderdeel zijn van de economische belangen van de Groep zijn ook deze deelnemingen apart opgenomen in het overzicht.

In de bovenstaande overzichten zijn de deelnemingen die minder dan 5% van de totale omzet vormen samen-gevoegd.

Het genormaliseerde resultaat betreft nettoresultaat waaruit materiële posten die een bijzonder karakter hebben zijn geëlimineerd.

In de bijzondere resultaten na belasting zijn de belastingen direct verwerkt in het genoemde bedrag.

[Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening]

Alle bedragen luiden in € 1.000 tenzij anders vermeld

De aansluiting met pagina 78 en 79 kan als volgt worden weergegeven:

2009	Resultaat overzicht	Eliminaties	V&W geconsolideerd
Netto-omzet	119.893	– 53.415	66.478
Afschrijvingen	10.187	– 4.270	5.917
Som der bedrijfslasten	87.208	– 35.795	51.413
Bedrijfsresultaat	22.498	– 13.350	9.148
Financieringskosten	– 946	633	– 313
Aandeel in resultaat deelnemingen	–	9.515	9.515
Resultaat voor belastingen	21.552	– 3.202	18.350
Belastingen genormaliseerd resultaat	– 4.827	3.202	– 1.625
Genormaliseerd nettoresultaat	16.725	–	16.725
Bijzondere resultaten na belastingen	–	–	–
Belastingen bijzondere resultaten	–	–	–
Nettoresultaat	16.725	–	16.725

2008	Resultaat overzicht	Eliminaties	V&W geconsolideerd
Netto-omzet	129.541	– 51.826	77.715
Afschrijvingen	10.856	– 4.790	6.066
Som der bedrijfslasten	100.135	– 37.044	63.091
Bedrijfsresultaat	18.550	– 9.992	8.558
Financieringskosten	– 1.385	914	– 471
Aandeel in resultaat deelnemingen	–	7.126	7.126
Resultaat voor belastingen	17.165	– 1.952	15.213
Belastingen genormaliseerd resultaat	– 3.646	1.743	– 1.903
Genormaliseerd nettoresultaat	13.519	– 209	13.310
Bijzondere resultaten na belastingen	881	–	881
Belastingen bijzondere resultaten	–	209	209
Nettoresultaat	14.400	–	14.400

Per 31 december 2009 bedraagt de boekwaarde van in het buitenland geïnvesteerde vaste activa € 6,5 miljoen (2008: € 4,1 miljoen).

11 PARTICIPATIES IN JOINT VENTURES

De Vennootschap heeft 50% directe belangen in OBA GROUP B.V., Rotterdam Bulk Terminal (R.B.T.) B.V., en Botlek Tank Terminal B.V. De onderstaande bedragen vormen het belang van 50% van het groepsaandeel in de activa en verplichtingen, omzet en resultaten van deze vennootschappen. Deze bedragen zijn begrepen in de geconsolideerde balans en resultatenrekening:

	2009	2008
ACTIVA		
Vaste active	21.686	18.569
Vlottende activa	6.684	7.422
VERPLICHTINGEN		
Langlopende verplichtingen	3.720	3.163
Kortlopende verplichtingen	9.861	10.205
Netto-activa	14.789	12.623
Opbrengsten	27.545	27.328
Kosten	23.879	24.683
Nettoresultaat	3.666	2.645

Het proportionele aandeel in de niet uit de balans blijkende verplichtingen kan als volgt worden weergegeven:

De investeringsverplichtingen per 31 december 2009 bedragen € 6,4 miljoen (2008: € 3,4 miljoen).

De langlopende verplichtingen ter zake van huur en lease exclusief terreinen en havens bedragen per 31 december 2009 € 0,1 miljoen (2008: nihil).

[Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening]

Alle bedragen luiden in € 1.000 tenzij anders vermeld

Langlopende huurverplichtingen zijn aangegaan voor terreinen, havens en kades met diverse looptijden als volgt:

LOOPTIJD	Jaarlijkse verplichting	
	2009	2008
Tot 30 september 2009		25
Tot 31 december 2010	299	248
Tot 30 juni 2011	7	
Tot 30 september 2014	43	
Tot 31 december 2016	221	216
Tot 1 januari 2027	891	850
Tot 31 december 2029	242	236
Totaal	1.703	1.575

De huren zijn alle geïndexeerd.

In 2009 is in de winst- en verliesrekening een totaalbedrag voor huur en lease, inclusief terreinen en havens, verwerkt van 1.645.

Voor werknemers geboren tussen 1942 en 1949 geldt een vervroegde uittreedingsregeling. Daartoe betaalt OBA GROUP B.V. 108 per jaar, uiterlijk tot 2014.

12 TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN

Deze toelichting ziet op verbonden partijen anders dan geconsolideerde dochterondernemingen.

Verbonden partijen waarmee transacties plaatsvonden waren uitsluitend deelnemingen waarin invloed van betekenis wordt uitgeoefend op het zakelijke en financiële beleid.

Er is in beperkte mate sprake van werk voor deelnemingen en uitbesteed werk aan deelnemingen. Voor zover dit het geval is, geschiedt dit tegen marktconforme voorwaarden. Onder de netto-omzet is hiervoor begrepen 571 (2008: 2.256) en onder de kosten uitbesteed werk 524 (2008: 670).

In de rentebaten is een bedrag van 19 (2008: 10) begrepen inzake rente op leningen aan deelnemingen. In de rentelasten is een bedrag van nihil (2008: nihil) begrepen voor rente op leningen van deelnemingen.

13 AANTAL PERSONEELSLEDEN

Het gemiddeld aantal personeelsleden gedurende het verslagjaar gemeten in hele dienstjaren was 292 (2008: 312). Hierin is het aantal van de proportioneel geconsolideerde maatschappijen naar rato van het deelnemingspercentage meegenomen (2009: 83 - 2008: 83). Een nadere onderverdeling is als volgt:

	Geheel geconsolideerd	Proportioneel geconsolideerd	Totaal
Directie	3	2	5
Technische dienst	51	16	67
Stuwadoors	134	56	190
Staffunctionarissen	21	9	30
	<u>209</u>	<u>83</u>	<u>292</u>

14 BEZOLDIGING BESTUURDER

Aan bezoldiging van de bestuurder drs. H. Sliep (tevens aangemerkt als key-management) is in het boekjaar een bedrag van 353 (2008: 336) ten laste van het resultaat van de Vennootschap gekomen, bestaande uit brutosalaris 185 (2008: 169), pensioenlasten van 23 (2008: 24) en bonusbetalingen van 120 (2008: 120). Daarnaast is een bedrag ad 65 (2008: 69) ten laste van het resultaat gebracht zijnde de aan het boekjaar toegerekende waarde van de toegekende opties (2009: 12.500/ 2008: 12.500 opties). De opties zijn nader toegelicht in de toelichting op de geconsolideerde balans (paragraaf 21). De bonusbetalingen zijn gebaseerd op het bereiken van vooraf bepaalde kwantitatieve en kwalitatieve doelen alsmede van de totale geleverde prestatie. De evaluatie van het bereiken van de doelstellingen voor 2009 vindt plaats in het eerste kwartaal van 2010. De uitkomst hiervan is niet in de cijfers verwerkt.

15 BEZOLDIGING COMMISSARISSEN

Aan bezoldiging van commissarissen is in het boekjaar een bedrag van 65 (2008: 72) ten laste van het resultaat van de Vennootschap gekomen. De bezoldiging per commissaris is als volgt:

	2009	2008
Mr. J.P. Peterson	20	20
Drs. W. Cordia	15	15
Drs. C.J. van den Driest (tot juni 2008)	–	7
Mr. S.W.A. Lak	15	15
F. Tielrooij	15	15
	<u>65</u>	<u>72</u>

Toelichting op de geconsolideerde balans

Alle bedragen luiden in € 1.000 tenzij anders vermeld

16 IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

Stand 1 januari 2008

Aanschafwaarde

Cumulatieve waardevermindering en amortisaties

Mutatie in de boekwaarde:

- > Investerings
- > Koersverschillen
- > Amortisatie

Stand 1 januari 2009

Aanschafwaarde

Cumulatieve waardevermindering en amortisaties

Mutatie in de boekwaarde:

- > Investerings
- > Koersverschillen
- > Amortisatie

Stand 31 december 2009

Aanschafwaarde

Cumulatieve waardevermindering en amortisaties

Overige	Goodwill
1.545	0
- 1.358	0
187	0
24	1.555
- 5	0
- 70	0
- 51	1.555
1.534	1.555
- 1.398	0
136	1.555
44	0
2	0
- 72	0
- 26	0
1.585	1.555
- 1.475	0
110	1.555

In 2008 is, om te komen tot een joint venture in Botlek Tank Terminal B.V., het aandeel in deze onderneming uitgebreid tot 50%. Deze joint venture geeft de onderneming de kans om te investeren in een nattebulkterminal. De onderneming schat de netto reële waarde van de locatie, op basis van bij de vennootschap bekende transacties, als voldoende om de goodwill te blijven activeren.

17 MATERIEËLE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfsmiddelen	Vaste bedrijfs- middelen in uitvoering	Totaal
Stand 1 januari 2008					
Aanschafwaarde	53.214	166.141	6.639	3.025	229.019
Cumulatieve waarde- verminderingen en afschrijvingen	- 45.385	- 139.861	- 4.145	0	- 189.391
	<u>7.829</u>	<u>26.280</u>	<u>2.494</u>	<u>3.025</u>	<u>39.628</u>
Mutaties in de boekwaarde:					
> Investerings	3.339	3.336	987	- 1.873	5.789
> Desinvesterings	- 154	- 208	- 6		- 368
> Opname in consolidatie	256	1.439	16		1.711
Koersverschillen	- 237	- 96	- 87		- 420
Afschrijvingen	- 968	- 4.271	- 756		- 5.995
Bijzondere waarde- vermindering	- 245	- 805			- 1.050
Terugneming van waardeverminderingen		300			300
	<u>1.991</u>	<u>- 305</u>	<u>154</u>	<u>- 1.873</u>	<u>- 33</u>
Stand 1 januari 2009					
Aanschafwaarde	56.060	165.384	7.196	1.152	229.792
Cumulatieve waarde- verminderingen en afschrijvingen	- 46.240	- 139.409	- 4.548	0	- 190.197
	<u>9.820</u>	<u>25.975</u>	<u>2.648</u>	<u>1.152</u>	<u>39.595</u>
Mutaties in de boekwaarde:					
> Investerings	3.364	2.938	491	6.374	13.167
> Desinvesterings		- 167	- 2		- 169
Koersverschillen	253	24	26		303
Afschrijvingen	- 1.399	- 3.718	- 728		- 5.845
	<u>2.218</u>	<u>- 923</u>	<u>- 213</u>	<u>6.374</u>	<u>7.456</u>

[Toelichting op de geconsolideerde balans]

Alle bedragen luiden in € 1.000 tenzij anders vermeld

	Bedrijfs- gebouwen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfsmiddelen	Vaste bedrijfs- middelen in uitvoering	Totaal
Stand 31 december 2009					
Aanschafwaarde	59.759	164.813	6.979	7.526	239.077
Cumulatieve waarde- verminderingen en afschrijvingen	- 47.721	- 139.761	- 4.544		- 192.026
	<u>12.038</u>	<u>25.052</u>	<u>2.435</u>	<u>7.526</u>	<u>47.051</u>

Vanaf 2009 zal de terminal van Botlek Tank Terminal B.V. in de Botlek volledig worden aangepast van een drogebult-terminal naar een nattebultterminal. Hierdoor zullen gebouwen en machines worden gesloopt.

Rekening houdend met nog te genereren afschrijving in 2009 zijn in 2008 de te slopen gebouwen en machines afgewaardeerd tot verwachte directe opbrengstwaarde en verantwoord als bijzondere waardevermindering.

De terugneming van waardeverminderingen in 2008 heeft betrekking op een waardetoeename van een in het verleden uitgevoerde waardevermindering door wijziging in de omstandigheden, waardoor impairment niet meer noodzakelijk wordt geacht.

Diverse materiële vaste activa met een boekwaarde van in totaal 21.672 zijn als zekerheid gesteld voor schulden aan banken. Voor nadere gegevens op dit punt wordt verwezen naar de toelichting op de zekerheden voor de lang- en kortlopende schulden aan kredietinstellingen.

Bedrijfsgebouwen staan op terreinen in huur of erfpacht. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar punt 30 (niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen).

De boekwaarden van activa onder financiële leasing zijn als volgt:

	2009	2008
Bedrijfsgebouwen	–	70
Machines en installaties	1.702	2.386
Totaal	<u>1.702</u>	<u>2.456</u>

In de winst- en verliesrekening zijn operationele leasebetalingen verwerkt van 493 (2008: 508) en 4.381 (2008: 4.435) met betrekking tot machines respectievelijk terreinen.

18 GEASSOCIEERDE DEELNEMINGEN

Het verloop in de geassocieerde deelnemingen is als volgt:

	2009	2008
Stand op 1 januari	29.302	27.959
Investeringsen	0	65
Opname in consolidatie	0	- 317
Aandeel in resultaat	9.515	7.125
Ontvangen dividend	- 4.792	- 5.530
Stand op 31 december	34.025	29.302

Het aandeel van de Groep in de resultaten van haar geassocieerde deelnemingen en het aandeel in de activa is als volgt:

NAAM	Activa	Verplichtingen	Reserves	Omzet	Winst/ (verlies)	Aandeel
2008						
Ovet Holding B.V.	13.710	3.519	10.191	9.206	2.351	33,3%
Europees Massagoed Overslagbedrijf (EMO) B.V. en Erts- en Kolen Overslagbedrijf Maasvlakte (EKOM) B.V.	34.602	18.761	15.841	37.016	4.762	31,0%
Overige deelnemingen	167	125	42	70	13	
Totaal	48.479	22.405	26.074	46.292	7.126	
2009						
Ovet Holding B.V.	15.160	3.482	11.678	9.467	2.805	33,3%
Europees Massagoed Overslagbedrijf (EMO) B.V. en Erts- en Kolen Overslagbedrijf Maasvlakte (EKOM) B.V.	38.018	18.993	19.025	36.878	6.718	31,0%
Overige deelnemingen ¹⁾	145	100	45	71	- 8	
Totaal	53.323	22.575	30.748	46.416	9.515	

¹⁾ Op basis van voorlopige cijfers.

Geassocieerde ondernemingen per 31 december 2009 bevat een bedrag ad 3.957 aan goodwill (2008: 3.957).

[Toelichting op de geconsolideerde balans]

Alle bedragen luiden in € 1.000 tenzij anders vermeld

19 VORDERINGEN OP DEELNEMINGEN

	2009	2008
Stand op 1 januari	527	543
Opname in consolidatie	0	- 229
Verstekte leningen	0	187
Aflossingen	- 15	- 225
Waardeveranderingen	0	251
Stand op 31 december	512	527

De waardeverandering werd in 2008 veroorzaakt doordat de voorziening op een vordering van een deelneming niet meer noodzakelijk wordt geacht door de resultaatontwikkeling van deze deelneming. De bate is als bijzondere waardeverandering in de geconsolideerde winst- en verliesrekening verwerkt.

Van de vorderingen op geassocieerde deelnemingen is 285 (2008: 285) achtergesteld bij de schulden aan de kredietinstellingen van die deelnemingen.

Het effectieve rentepercentage van de vorderingen per 31 december 2009 bedraagt 4,8% (2008: 4,2%). Het is aan de aandeelhouders van de deelnemingen om te bepalen wanneer de aflossingen plaatsvinden.

Voor analyse van de ouderdom van de vorderingen wordt verwezen naar punt 20 van de toelichting.

20 VORDERINGEN

De reële waarden van de vorderingen wijken niet in materieel opzicht af van de gepresenteerde boekwaarden.

Vorderingen zijn als volgt naar ouderdom te specificeren:

	0 – 1 mnd	1 – 3 mnd	3 – 6 mnd	> 6 mnd	Totaal
2009					
Handelsdebiteuren	4.303	2.562	105	176	7.146
Langlopende vorderingen op deelnemingen				512	512
Kortlopende vorderingen op deelnemingen	2	2			4
Overige vorderingen	1.199	604	192	75	2.070
Voorziening oninbaarheid		- 31	- 61	- 176	- 268
Totaal	5.504	3.137	236	587	9.464

	0 – 1 mnd	1 – 3 mnd	3 – 6 mnd	> 6 mnd	Totaal
2008					
Handelsdebiteuren	8.022	1.695	199	36	9.952
Langlopende vorderingen op deelnemingen	–	–	86	441	527
Kortlopende vorderingen op deelnemingen	28	136	–	–	164
Overige vorderingen	2.144	266	43	23	2.476
Voorziening oninbaarheid			– 92	– 36	– 128
Totaal	10.194	2.097	236	464	12.991

De gemiddelde contractuele betalingstermijn bedraagt circa dertig dagen. Dit impliceert dat bij vorderingen tot dertig dagen de betalingstermijn niet wordt overschreden. Vorderingen die minder dan zes maanden de betalingstermijn hebben overschreden, worden in principe niet verondersteld onderhevig te zijn aan een impairment, omwille van het feit dat met deze afnemers reeds lang bestaande relaties bestaan, waar in het verleden niet is gebleken dat vorderingen niet geïnd konden worden.

Vorderingen worden individueel door het management beoordeeld en indien vorderingen beperkt inbaar worden geacht worden deze voorzien.

Het verloop van de afwaardering van vorderingen kan als volgt worden weergegeven:

	2009	2008
Stand 1 januari	128	108
Opname in consolidatie	0	1
Toevoeging	179	27
Onttrekking	– 39	– 8
Saldo 31 december	268	128

In de vorderingen is een bedrag van 758 begrepen dat in Britse ponden luidt. De overige vorderingen zijn alle gefactureerd in euro's.

Voor een toelichting op de als zekerheid aan banken verstrekte vorderingen wordt verwezen naar punt 29 van de toelichting.

[Toelichting op de geconsolideerde balans]

Alle bedragen luiden in € 1.000 tenzij anders vermeld

21 AAN AANDEELHOUDERS TOEWIJSBAAR VERMOGEN

	Geplaatst en gestort aandelen- kapitaal	Agio- reserve	Share based payment	Overige reserves	Onverdeeld resultaat	Totaal
PER 1 JANUARI 2008	8.752	26.547	180	16.755	14.376	66.610
Nettoresultaat					14.400	14.400
Omrekening koersverschillen				- 1.154		- 1.154
Personeelsaandelenopties:						
> Waarde van geleverde diensten			90			90
> Opbrengst uitgegeven aandelen			- 104	104		-
> Uitoefening opties				250		250
> Inkoop aandelen				- 780		- 780
Dividend 2007					- 6.126	- 6.126
Bestemming onverdeeld resultaat 2007				8.250	- 8.250	-
Interimdividend 2008				- 3.063		- 3.063
Per 1 januari 2009	8.752	26.547	166	20.362	14.400	70.227
Nettoresultaat					16.725	16.725
Omrekening koersverschillen				341		341
Personeelsaandelenopties:						
> Waarde van geleverde diensten			83			83
> Opbrengst uitgegeven aandelen			- 77	77		-
> Uitoefening opties				230		230
> Inkoop aandelen				- 374		- 374
Dividend 2008					- 3.501	- 3.501
Bestemming onverdeeld resultaat 2008				10.899	- 10.899	-
Interimdividend 2009				- 2.975		- 2.975
Per 31 december 2009	8.752	26.547	172	28.560	16.725	80.756

Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bedraagt 22 miljoen, bestaande uit 11 miljoen gewone aandelen en 11 miljoen preferente aandelen (2008: 11 miljoen gewone aandelen en 11 miljoen preferente aandelen) elk van € 1 (2008: € 1). Alle geplaatste aandelen zijn gewone aandelen en zijn volledig volgestort.

Aandelenopties

Op basis van de optieplannen 2007, 2008 en 2009 heeft de Groep de discretionaire bevoegdheid om werknemers opties aan te bieden tot een maximum van 2% van het geplaatste kapitaal in de vennootschap binnen vier weken na bekendmaking van de (half)jaarcijfers. Elke optieperiode duurt vijf jaar. Opties die door de optiehouder geaccepteerd zijn, kunnen in principe eerst na het verstrijken van een periode van drie jaar na de datum van uitgifte binnen het resterende gedeelte van de optieperiode worden uitgeoefend. De uitoefenprijs wordt bepaald door de Raad van Commissarissen en zal ten minste gelijk zijn aan het veertigdaags voortschrijdend gemiddelde van de koers van de aandelen ter beurse per de datum van het waarderingsmoment. Zodra opties worden uitgeoefend, worden óf eigen aandelen ingekocht óf wordt het geplaatste kapitaal uitgebreid door het met de uitoefening van de opties gemoeide aantal aandelen uit te geven.

Mutaties in het aantal openstaande aandelenopties en de uitoefenprijs zijn als volgt:

	Aantal uitstaande optierechten				Uitoefenprijs in euro's	Looptijd t/m	Uitoefenbaar vanaf
	01-01-2008	Toegekend	Uitgeoefend	31-12-2008			
2008							
BESTUURDER							
Optieplan 2005	25.000		– 25.000	0	7,69	19-04-10	18-04-08
Optieplan 2006	12.500			12.500	14,12	28-03-11	29-03-09
Optieplan 2007	12.500			12.500	15,90	27-03-12	28-03-10
Optieplan 2008		12.500		12.500	20,62	26-03-13	26-03-11
	<u>50.000</u>	<u>12.500</u>	<u>– 25.000</u>	<u>37.500</u>			
OVERIGE FUNCTIONARISSEN							
Optieplan 2005	7.500		– 7.500	0	7,69	19-04-10	18-04-08
Optieplan 2006	3.750			3.750	14,12	28-03-11	29-03-09
Optieplan 2007	3.750			3.750	15,90	27-03-12	28-03-10
Optieplan 2008		3.750		3.750	20,62	26-03-13	26-03-11
	<u>15.000</u>	<u>3.750</u>	<u>– 7.500</u>	<u>11.250</u>			
Totaal aantal	<u>65.000</u>	<u>16.250</u>	<u>– 32.500</u>	<u>48.750</u>			

[Toelichting op de geconsolideerde balans]

Alle bedragen luiden in € 1.000 tenzij anders vermeld

2009	Aantal uitstaande optierechten				Uitoefenprijs in euro's	Looptijd t/m	Uitoefenbaar vanaf
	01-01-2009	Toegekend	Uitgeoefend	31-12-2009			
BESTUURDER							
Optieplan 2006	12.500		– 12.500	0	14,12	28-03-11	29-03-09
Optieplan 2007	12.500			12.500	15,90	27-03-12	28-03-10
Optieplan 2008	12.500			12.500	20,62	26-03-13	26-03-11
Optieplan 2009		12.500		12.500	16,42	25-03-14	25-03-12
	37.500	12.500	– 12.500	37.500			
OVERIGE FUNCTIONARISSEN							
Optieplan 2006	3.750		– 3.750	0	14,12	28-03-11	29-03-09
Optieplan 2007	3.750			3.750	15,90	27-03-12	28-03-10
Optieplan 2008	3.750			3.750	20,62	26-03-13	26-03-11
Optieplan 2009		3.750		3.750	16,42	25-03-14	25-03-12
	11.250	3.750	– 3.750	11.250			
Totaal aantal	48.750	16.250	– 16.250	48.750			

Het totaal aantal opties bedraagt 0,56% (2008: 0,56%) van het totaal aantal uitstaande aandelen.

Van de 48.750 openstaande opties (2008: 48.750 opties), kunnen 16.250 opties worden uitgeoefend vanaf 28-3-2010 (2008: 16.250 opties). De in 2009 uitgeoefende opties zijn gesetteld door middel van inkoop van aandelen. De koers van het aandeel op het moment van uitoefening bedroeg € 23.

De reële waarde van opties toegekend in het verslagjaar wordt vastgesteld met gebruik van de Black-Scholes-waarderingsmethode en bedroeg 62 (2008: 117). De belangrijkste variabele elementen in het rekenmodel zijn de aandelenkoers van € 15 (2008: € 22,25) op de toekenningsdatum, de bovengenoemde uitoefenprijs, een standaardafwijking van het verwachte aandelenrendement van 47,2% (2008: 45,0%), de bovengenoemde looptijd van de opties, en een jaarlijkse risicovrije rentevoet van 2,1% (2008: 3,7%). De volatiliteit, gemeten als de standaardafwijking van verwachte aandelenrendementen, is gebaseerd op een statistische analyse van dagelijkse aandelenkoersen gedurende de laatste drie jaar.

Op 25 maart 2009 zijn 16.250 opties toegekend aan de bestuurder en overige personeelsleden tegen een uitoefenprijs die 9,5% boven de koers op die datum van € 15 ligt (vervaldatum 25 maart 2014).

Overige reserves

De mutatie in de benoemde en overige reserves kan als volgt worden weergegeven:

	Overige reserves				Totaal
	Wettelijke reserve koersverschillen	Wettelijke reserve deelnemingen	Overige reserves	Onverdeelde winst	
BALANS PER 1 JANUARI 2008	- 462	17.704	- 487	14.376	31.131
Reserve omrekening koersverschillen	- 1.154				- 1.154
Mutatie wettelijke reserve deelnemingen		3.993	- 3.993		-
Bestemming resultaat voorgaand boekjaar			8.250	- 8.250	-
Dividend				- 6.126	- 6.126
Nettoresultaat				14.400	14.400
Personeelsopties:					
> Inkoop aandelen			- 780		- 780
> Uitoefening opties			250		250
> Share based payments			104		104
Interimdividend 2008			- 3.063		- 3.063
BALANS PER 1 JANUARI 2009	- 1.616	21.697	281	14.400	34.762
Reserve omrekening koersverschillen	341				341
Mutatie wettelijke reserve deelnemingen		6.952	- 6.952		-
Bestemming resultaat voorgaand boekjaar			10.899	- 10.899	-
Dividend				- 3.501	- 3.501
Nettoresultaat				16.725	16.725
Personeelsopties:					
> Inkoop aandelen			- 374		- 374
> Uitoefening opties			230		230
> Share based payments			77		77
Interimdividend 2009			- 2.975		- 2.975
BALANS PER 31 DECEMBER 2009	- 1.275	28.649	1.186	16.725	45.285

[Toelichting op de geconsolideerde balans]

Alle bedragen luiden in € 1.000 tenzij anders vermeld

22 LENINGEN O/G

	2009	2008
Schulden aan kredietinstellingen (inclusief financiële leaseverplichtingen)	3.983	3.752
Overige schulden	0	0
	3.983	3.752

Van de totale langlopende schulden heeft 1.015 (2008: 61) een looptijd van meer dan vijf jaar. De aflossingsverplichting binnen één jaar ad 1.143 (2008: 2.309) is opgenomen onder de kortlopende schulden.

Schulden aan kredietinstellingen bevatten overeenkomsten met vaste en overeenkomsten met variabele rente. Het gewogen gemiddelde rentepercentage per 31 december 2009 bedraagt 4,05% (2008: 5,23%).

De rentewijzigingsdata van de leningen kunnen als volgt worden samengevat:

	2009	2008
Binnen 6 maanden	2.425	3.074
6-12 maanden	680	1.289
1-5 jaar	1.449	1.698
Meer dan 5 jaar	572	–

De reële waarde van de leningen wijkt niet materieel af van de huidige boekwaarde. Alle leningen zijn opgenomen in euro's.

De financiële leaseverplichtingen hebben betrekking op een drijfkraan en rijdend materieel en zijn als volgt nader te specificeren:

	Aflossingscomponent		Leasetermijnen	
	2009	2008	2009	2008
Verplichtingen ≤ 1 jaar	455	1.653	541	1.794
Verplichtingen > 1 jaar en < 5 jaar	1.233	1.320	1.301	1.431
Verplichtingen ≥ 5 jaar	0	0	0	0
	1.688	2.973	1.842	3.225
Af: toekomstige rente			– 154	– 252
	1.688	2.973	1.688	2.973

In de waardering van de financiële leaseverplichtingen zijn de koopopties meegenomen voor zover het management verwacht hiervan gebruik te maken. Aan het einde van de looptijd van het contract heeft de vennootschap de keuze om het actief tegen een vooraf overeengekomen bedrag te kopen. Er zijn geen mogelijkheden tot verlenging van de overeenkomst opgenomen.

23 LATENTE BELASTINGVERPLICHTINGEN

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd als daartoe een wettelijk afdwingbaar recht bestaat en indien de belastingen door dezelfde autoriteit worden geheven.

Latente belastingverplichtingen

- > Latente belastingverplichting te voldoen na meer dan 12 maanden
- > Latente belastingverplichting te voldoen binnen 12 maanden

2009	2008
639	319
–	–
<u>639</u>	<u>319</u>

De brutomutatie in latente belastingen is als volgt:

	2009	2008
Stand op 1 januari	319	133
Koersverschillen	15	– 25
Naar de winst- en verliesrekening	305	211
Stand op 31 december	639	319

Latente belastingvorderingen uit compensabele verliezen worden opgenomen indien en voor zover het waarschijnlijk is dat toekomstige fiscale winst zal worden behaald.

De vennootschap vormt tezamen met haar 100% Nederlandse deelnemingen een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. Deze groep heeft latente belastingvorderingen als gevolg van verliezen uit het verleden ter grootte van € 113,0 miljoen, welke gebruikt kunnen worden ter compensatie van toekomstige fiscale winsten. Als gevolg van de nieuwe vennootschapsbelastingwetgeving in 2007 waren deze verliezen tot een bedrag van € 111,3 miljoen slechts verrekenbaar tot en met 2011. De overige verliezen waren nog verrekenbaar tot en met 2012.

Met de belastingdienst is in 2009 overeenstemming bereikt om door een fiscale herstructurering een aanzienlijk deel van deze verliezen te 'verjongen', € 70,5 miljoen.

Hierdoor zullen de oorspronkelijke verliezen ook in de verdere toekomst kunnen worden gebruikt om eventuele fiscale winsten te verrekenen.

Het management van de onderneming volgt de consistente lijn die zij sedert de afgelopen jaren heeft gevolgd om deze latentie niet op de balans te waarderen, maar toe te lichten. Zij acht de waarschijnlijkheid van het realiseren van deze toekomstige fiscale winsten onvoldoende zeker en vindt het niet verantwoord om dit soort langlopende, onze-

[Toelichting op de geconsolideerde balans]

Alle bedragen luiden in € 1.000 tenzij anders vermeld

kere actieve latenties op te nemen in het vermogen en resultaat, daar deze nog niet zijn gerealiseerd en afhankelijk zijn van eventuele, toekomstige fiscale winsten bij één van de dochterbedrijven.

Hierdoor wordt tevens geen latente belastingvordering opgenomen voor tijdelijke verschillen welke ontstaan zijn doordat fiscaal geen voorziening voor personeelsbeloningen is toegestaan (31 december 2009 € 2,8 miljoen).

Bij de joint ventures in Botlek Tank Terminal B.V. en Rotterdam Bulk Terminal (R.B.T.) B.V. geldt dat de compensabele verliezen (o.b.v. 100% resp. 3.337 en 883) niet zijn gewaardeerd door de onzekerheid of verrekening in de toekomst mogelijk zal zijn.

De tijdelijke verschillen bij OBA GROUP B.V. (in 2008 gewijzigd van een latente vordering in een latente verplichting) zijn wel gewaardeerd, aangezien daar verrekening in de toekomst waarschijnlijk is.

24 VOORZIENING VOOR PERSONEELSBELONINGEN

Onderstaand overzicht bevat meerdere zelfstandige pensioenregelingen.

	2009	2008
Balans		
Verplichting inzake pensioenrechten (opgenomen onder langlopende verplichtingen)	2.268	2.530
Verplichtingen inzake overige personeelsbeloningen (opgenomen onder langlopende verplichtingen)	675	674
Voorziening voor personeelsbeloningen (opgenomen onder langlopende verplichtingen)	2.943	3.204
Overschot inzake pensioenrechten (opgenomen onder financiële activa)	- 332	- 350
Nettobalansverplichting	2.611	2.854

Pensioenrechten

	2009	2008
Balansverplichting		
Pensioenrechten	2.268	2.530
Overschot inzake pensioenrechten	- 332	- 350
Nettobalansverplichting voor pensioenrechten	1.936	2.180

In de winst- en verliesrekening verwerkte lasten voor (toelichting 2):

Pensioenrechten

2009 2008

787 838

De bedragen opgenomen in de balans zijn als volgt gespecificeerd:

Contante waarde van afgefinancierde verplichtingen

Reële waarde van fondsbeleggingen

2009 2008

– 46.035 – 47.668

42.630 42.071

– 3.405 – 5.597

– 501 – 1.136

1.970 4.553

Contante waarde van niet-afgefinancierde verplichtingen

Niet-opgenomen actuariële verliezen

– 1.936 – 2.180

Balansverplichting

De in de winst- en verliesrekening verwerkte bedragen zijn als volgt:

Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten

Rentekosten

Verwachte rendement op fondsbeleggingen

Netto actuariële verliezen opgenomen gedurende het jaar

Toegerekende lasten verstreken diensttijd

2009 2008

286 241

2.744 2.687

– 2.421 – 2.409

83 225

95 94

Totaal, opgenomen onder personeelskosten (toelichting 2)

787 838

[Toelichting op de geconsolideerde balans]

Alle bedragen luiden in € 1.000 tenzij anders vermeld

De mutatie in de contante waarde van afgefinancierde verplichtingen is als volgt:

	2009	2008
Verplichting aan het begin van het jaar	47.668	48.132
Aan het dienstjaar toegerekende kosten	196	202
Rentekosten	2.695	2.636
Betaalde bijdragen	171	199
Actuariële winsten en verliezen	- 1.497	- 397
Betaalde uitkeringen	- 3.198	- 3.104
Toegerekende lasten verstreken diensttijd	-	-
Verplichting aan het einde van het jaar	46.035	47.668

De mutatie in de reële waarde van fondsbeleggingen is als volgt:

	2009	2008
Reële waarde van fondsbeleggingen aan het begin van het jaar	42.071	44.898
Verwachte rendement op fondsbeleggingen	2.321	2.432
Actuariële winsten en verliezen	567	- 2.847
Betaalde bijdragen door werkgever	698	519
Betaalde bijdragen door werknemer	171	199
Betaalde uitkeringen	- 3.198	- 3.130
Reële waarde van fondsbeleggingen aan het einde van het jaar	42.630	42.071

Het werkelijk rendement op fondsbeleggingen was 3.518 (2008: - 298).

Samenstelling van de fondsbeleggingen

	2009		2008	
Aandelen	0	0%	0	0%
Vastrentende waarden	26.160	61%	21.093	50%
Overig	16.470	39%	20.978	50%
Totaal	42.630	100%	42.071	100%

Het verwachte rendement op fondsbeleggingen is voor een deel gebaseerd op de aanname dat er bij het verwachte rendement van vastrentende waarden een risicopremie van 3% ingesteld kan worden. Voor het restant is als verwacht rendement op fondsbeleggingen het rendement op jaarbasis per fictieve belegging vastgesteld en het totale jaarrendement uitgedrukt in de marktwaarde.

De belangrijkste actuariële veronderstellingen zijn als volgt:

	2009	2008
Disconteringsvoet	5,2%	5,7%
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	5,4%	6,0%
Toekomstige salaristoename	1,9-2,0%	1,9%-2,4%
Toekomstige pensioentoeiname	1,5-1,9%	2,1%

Sterftekans

De uitgangspunten met betrekking tot toekomstige kansen op sterfte zijn gebaseerd op adviezen en gepubliceerde statistieken in Nederland (2009: AG prognosetafel 2005-2050 leeftijdscorrectie mannen – 1 jaar, vrouwen – 2 jaar/ 2008: pensioentafel 2006 zonder leeftijdscorrectie).

De gemiddelde levensverwachting in jaren van een pensioengerechtigde deelnemer die pensioneeert op de leeftijd van 65 jaar per balansdatum is als volgt:

	2009	2008
Man	17,4	18,8
Vrouw	21,3	21,1

De gemiddelde levensverwachting in jaren van een pensioengerechtigde deelnemer die pensioneeert op de leeftijd van 65 jaar, is twintig jaar na balansdatum als volgt:

	2009	2008
Man	1,0	2,4
Vrouw	4,0	3,8

Verwachte te betalen premies over 2010

De verwachte te betalen premies over 2010 voor de toegezegd-pensioenregelingen voor het jaar eindigend op 31 december 2010 bedragen 737.

[Toelichting op de geconsolideerde balans]

Alle bedragen luiden in € 1.000 tenzij anders vermeld

Saldo tekort/overschot afgefinancierde pensioenrechten

	2009	2008
Per 31 december		
Contante waarde van afgefinancierde verplichtingen	- 46.035	- 46.035
Reële waarde van fondsbeleggingen	42.630	43.133
Tekort/(overschot)	- 3.405	- 2.902
Ervaringscorrecties op verplichtingen	- 1.497	- 397
Ervaringscorrecties op fondsbeleggingen	567	- 2.847

De Groep heeft één pensioenregeling die kwalificeert als een multi-employer toegezegd-pensioenregeling. Deze regeling voorziet in het vervroegd uittreden van een bepaalde groep personeelsleden. De regeling wordt uitgevoerd door de STIVU (Stichting Vervroegd Uittreden Zeehavens 46-49). De premie voor deze regeling is gebaseerd op een doorsnee premie voor alle aangesloten bedrijven, waardoor de activa en de verplichtingen niet afzonderlijk aan de aangesloten bedrijven zijn toe te wijzen. De Groep heeft het fonds verzocht om informatie te verschaffen zodat zij het aandeel van de Groep in de pensioenvoorziening, de beleggingen en de servicekosten kan berekenen en in onderliggende jaarrekening kan verwerken. Het fonds heeft het verzoek tot informatie niet gehonoreerd. Derhalve vindt de verantwoording van deze regeling, in overeenstemming met de bepalingen daartoe in IAS 19, plaats als ware het een toegezegde-bijdrageregeling.

Overige personeelsbeloningen

	2009	2008
Balansverplichting		
Overige personeelsbeloningen	675	674
In de winst-en verliesrekening verwerkte lasten voor:		
Overige personeelsbeloningen	103	104

De in de winst- en verliesrekening verwerkte bedragen zijn als volgt:

	2009	2008
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	35	32
Rentekosten	36	35
Netto actuariële verliezen opgenomen gedurende het jaar	32	37
Totaal, opgenomen onder personeelskosten	103	104

De mutatie in de contante waarde van afgefinancierde verplichtingen is als volgt:

	2009	2008
Verplichting aan het begin van het jaar	674	644
Aan het dienstjaar toegerekende kosten	35	32
Rentekosten	36	35
Betaalde bijdragen	- 102	- 72
Actuariële winsten en verliezen	32	37
Betaalde uitkeringen	-	- 2
Toegerekende lasten verstreken diensttijd	-	-
Verplichting aan het einde van het jaar	675	674

De belangrijkste actuariële veronderstellingen en sterftekans zijn voor zover hier van toepassing gelijk aan het vermelde bij de pensioenrechten, rekening houdend met verschil in looptijd.

Verwachte te betalen premies over 2010

De verwachte te betalen premies over 2010 voor de toegezegde overige personeelsbeloningen voor het jaar eindigend op 31 december 2010 bedragen 76.

25 OVERIGE VOORZIENINGEN

	2009	2008
Stand op 1 januari	1.826	1.611
Onttrekkingen	-	-
Ten gunste/ ten laste van het resultaat	228	215
Stand op 31 december	2.054	1.826

Deze voorziening is ter zake van kosten samenhangend met de afvoer van gemengd materiaal ad 2.054 (2008: 1.826). Op dit moment is er nog geen indicatie wanneer de afvoer gaat plaatsvinden. Naar verwachting van het management zal de afvoer niet binnen één jaar plaatsvinden.

26 SCHULDEN AAN KREDIETINSTELLINGEN

Betreft het binnen een jaar vervallend deel van de langlopende schulden en bankschulden in rekening-courant.

Voor een toelichting op de kredietfaciliteiten van de Groep wordt verwezen naar punt 29.

[Toelichting op de geconsolideerde balans]

Alle bedragen luiden in € 1.000 tenzij anders vermeld

27 OVERIGE KORTLOPENDE SCHULDEN

	2009	2008
Vakantiedagen	1.695	1.918
Te betalen kortingen	101	790
Salarissen	630	748
Rente	–	15
Overige	4.090	4.058
	6.516	7.529

28 VERWACHTE BETALING VAN VERPLICHTINGEN

	Binnen 1 maand	Tussen 1 en 3 maanden	Tussen 4 en 6 maanden	Niet binnen halfjaar	Totaal
Leningen o/g	105	180	286	4.554	5.125
Schulden aan kredietinstellingen	–	–	–	1.153	1.153
Schulden aan leveranciers	4.235	3.918	126	–	8.279
Schulden aan deelnemingen	310	–	–	–	310
Overige kortlopende schulden	1.072	1.297	554	3.593	6.516
Overlopende passiva	374	781	465	764	2.384
Rentelasten leningen	16	33	48	94	191
Totaal	6.112	6.209	1.479	10.158	23.958

29 ZEKERHEDEN VOOR LANG- EN KORTLOPENDE SCHULDEN AAN KREDIETINSTELLINGEN

Voor de schulden aan banken zijn, of zullen op eerste aanvraag van banken, door de Groep als zekerheid worden gesteld materiële vaste activa met een gezamenlijke boekwaarde van € 1,6 miljoen en de terminal in Engeland. Voorts zijn voorraden en vorderingen van European Bulk Services (E.B.S.) B.V. als zekerheid gesteld en is een negative pledge afgegeven voor de aandelen van Erts- en Kolenoverslagbedrijf Maasvlakte (EKOM) B.V., Europees Massagoed Overslagbedrijf (EMO) B.V., OBA Group B.V. en OVET Holding B.V. Onderdeel van de kredietvoorwaarden is dat er aan een solvabiliteitseis van 30% moeten worden voldaan. Aan deze voorwaarde wordt door de Groep ruimschoots voldaan.

Voor het proportioneel geconsolideerde belang in OBA Group B.V. (50%) geldt dat door deze vennootschap de volgende zekerheden zijn gesteld:

- > hypothecaire zekerheid op bedrijfsgebouwen;
- > pandrecht op handelsvorderingen, machines en installaties.

Voor het proportioneel geconsolideerde belang in Rotterdam Bulk Terminal (R.B.T.) B.V. (50%) geldt dat door deze vennootschap de volgende zekerheden zijn gesteld:

- > hypothecaire zekerheid op bedrijfsgebouwen;
- > pandrecht op boekvorderingen;
- > pandrecht op inventaris.

Voor het proportioneel geconsolideerde belang in Botlek Tank Terminal B.V. (50%) geldt dat door deze vennootschap de volgende zekerheden zijn gesteld:

- > hypothecaire zekerheid op het recht van erfpacht en opstal;
- > pandrecht op boekvorderingen;
- > pandrecht op inventaris en bedrijfsuitrusting.

De Groep heeft totale kredietfaciliteiten van € 28,2 miljoen. Per 31 december 2009 wordt hiervan € 5,8 miljoen gebruikt (per 31 december 2008: faciliteiten € 23,0 miljoen, gebruikt € 4,5 miljoen).

30 NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Voor een toelichting op het beschikbare compensabele verlies van de Groep wordt verwezen naar pagina 93.

Door OBA GROUP B.V. zijn per 31 december 2009 investeringsverplichtingen aangegaan voor in totaal 6.406. Dit betreft 50% van de door deze onderneming aangegane verplichtingen.

[Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening]

Alle bedragen luiden in € 1.000 tenzij anders vermeld

Door geconsolideerde maatschappijen zijn langlopende verplichtingen aangegaan ter zake van huur en lease exclusief terreinen en kades voor een totaalbedrag van 612. Van dit totale bedrag vervalt 343 binnen een jaar en 269 tussen een en vijf jaar na balansdatum. Hierin zijn de verplichtingen van de proportioneel geconsolideerde maatschappijen naar rato van het deelnemingspercentage meegenomen. Daarnaast zijn langlopende huurverplichtingen aangegaan voor terreinen en kades met diverse looptijden als volgt:

LOOPTIJD	Jaarlijkse verplichting	
	2009	2008
Tot 30 september 2009		25
Tot 31 december 2010	299	248
Tot 30 juni 2011	7	
Tot 30 december 2011		2.200
Tot 30 september 2014	43	
Tot 31 december 2016	221	216
Tot 20 september 2018	485	530
Tot 1 januari 2027	891	850
Tot 31 december 2029	242	236
Tot 30 juni 2036	2.339	
Tot 31 december 2084	47	49
Totaal	4.574	4.354

De huren worden in vrijwel alle gevallen jaarlijks geïndexeerd.

In 2009 is in de winst- en verliesrekening een totaalbedrag voor huur en lease, inclusief terreinen en havens, verwerkt van 5.009 (2008: 4.988).

Voor werknemers geboren tussen 1942 en 1949 geldt een vervroegde uittredingsregeling. Daartoe betalen European Bulk Services (E.B.S.) B.V. en OBA GROUP B.V. (50%) jaarlijks 509, uiterlijk tot en met 2014.

De vennootschap vormt tezamen met haar Nederlandse 100%-groepsmaatschappijen een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. Elke vennootschap in de fiscale eenheid is mede hoofdelijk aansprakelijk voor de vennootschapsbelastingsschulden van de eenheid.

De Groep heeft voortvloeiend vanuit een reorganisatie in het verleden een voorwaardelijk recht op premiekorting van de STIVU verkregen (Stichting Vervroegd Uittreden Zeehavens 42-49), van per 31 december 2009 in totaal 0,7 miljoen (2008: 1,1 miljoen). Deze premiekortingen kunnen tot en met 2014 worden gerealiseerd.

Contractueel heeft de Groep de verplichting om na beëindiging van de erfpachtcontracten de terreinen in de oorspronkelijke staat te herstellen. Het management is van mening dat voornoemde verplichting naar verwachting niet per saldo tot een uitstroom van middelen zal leiden en diensgevolge is er geen verplichting in de balans opgenomen.

Enkelvoudige balans per 31 december 2009

Voor verwerking van het resultaat, x € 1.000

	31-12-2009	31-12-2008
VASTE ACTIVA		
Materiële activa		
Bedrijfsgebouwen	–	201
Andere vaste bedrijfsmiddelen	30	43
	30	244
Financiële activa		
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	41.273	34.966
Andere deelnemingen	34.008	29.294
Vorderingen op deelnemingen	1.428	968
	76.709	65.228
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorderingen		
Groepsmaatschappijen	55	333
Deelnemingen	–	136
Overige vorderingen	56	97
	111	566
Liquide middelen	5.633	5.265
Totaal activa	82.483	71.303

32

EIGEN VERMOGEN

Geplaatst kapitaal
 Agio
 Share based payment
 Wettelijke reserve deelnemingen
 Reserve koersverschillen
 Overige reserves
 Onverdeelde winst

33

Voor pensioenen en vervroegde uitkering

31

Voor groepsmaatschappijen

KORTLOPENDE SCHULDEN

Schulden aan leveranciers
 Groepsmaatschappijen
 Belastingen en premies sociale verzekering
 Schulden ter zake van pensioenen
 Overige schulden
 Overlopende passiva

Totaal passiva**31-12-2009****31-12-2008**

8.752
 26.547
 172
 28.649
 - 1.275
 1.186
 16.725

80.756

181
 713

894

135
 119
 96
 -
 483
 -

833

82.483

8.752
 26.547
 166
 21.697
 - 1.616
 281
 14.400

70.227

185
 -

185

33
 287
 17
 -
 554
 -

891

71.303

Enkelvoudige winst- en verliesrekening

x € 1.000

	2009	2008
37 Resultaat deelnemingen na belastingen	18.189	15.173
38 Overige baten en lasten na belastingen	– 1.464	– 773
Nettoresultaat	16.725	14.400

Toelichting op de enkelvoudige balans en winst- en verliesrekening

ALGEMEEN

Grondslagen voor het opstellen van de enkelvoudige jaarrekening

De enkelvoudige jaarrekening van H.E.S. Beheer N.V. wordt opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW. Hierbij wordt gebruikgemaakt van de door artikel 2:362 lid 8 BW geboden mogelijkheid om in de enkelvoudige jaarrekening de grondslagen van waardering en resultaatbepaling toe te passen die in de geconsolideerde jaarrekening worden gehanteerd.

Grondslagen van waardering en van resultaatbepaling

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde jaarrekening. Indien geen nadere grondslagen zijn vermeld wordt verwezen naar de vermelde grondslagen in de geconsolideerde jaarrekening.

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen (inclusief joint ventures) en andere deelnemingen met invloed van betekenis

Deelnemingen in groepsmaatschappijen, joint ventures en andere deelnemingen met invloed van betekenis worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode ('equity method').

De eerste verwerking in de jaarrekening geschiedt tegen verkrijgingsprijs. Vervolgens wordt de waarde van deze deelneming aangepast met het aandeel van H.E.S. Beheer N.V. in de resultaten van de deelneming, gebaseerd op de grondslagen van bepaling van het resultaat zoals toegepast in de geconsolideerde jaarrekening, en met het aandeel in de overige mutaties in het eigen vermogen van de deelneming die na overnamedatum aan H.E.S. Beheer N.V. toerekenbaar zijn.

Deelnemingen; verwerking van verliezen

Indien het aandeel van verliezen toerekenbaar aan H.E.S. Beheer N.V. de boekwaarde van de deelneming (inclusief separaat gepresenteerde goodwill en overige niet door zekerheden gedekte vorderingen) overschrijdt, worden de verdere verliezen niet meer verwerkt tenzij door H.E.S. Beheer N.V. zekerheden zijn gesteld ten behoeve van de deelneming dan wel verplichtingen zijn aangegaan of betalingen namens de deelneming zijn verricht. In dat geval wordt door H.E.S. Beheer N.V. een voorziening opgenomen voor dergelijke verplichtingen.

Deelnemingen; verwerking van ongerealiseerde resultaten

Resultaten op transacties tussen H.E.S. Beheer N.V. en de deelnemingen worden indien van toepassing in enig boekjaar geëlimineerd naar rato van het belang van H.E.S. Beheer N.V. in deze deelnemingen voor zover deze resultaten niet door transacties met derden zijn gerealiseerd. Verliezen worden niet geëlimineerd als de transactie met een deelneming aantoont dat sprake is van een bijzondere waardevermindering van een actief.

[Toelichting op de enkelvoudige balans en winst- en verliesrekening]

Alle bedragen luiden in € 1.000 tenzij anders vermeld

31 FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	Groepsmaat- schappijen	Andere deelnemingen	Vorderingen op deelnemingen	Totaal
Stand op 1 januari 2008	28.497	27.959	793	57.249
Opname in consolidatiekring	260	– 260		–
Investeringsen	2.070	–	374	2.444
Aflossingen	–	–	– 450	– 450
Aandeel in resultaat	8.048	7.125		15.173
Waardeveranderingen	–	–	251	251
Ontvangen dividend	– 2.755	– 5.530		– 8.285
Koersverschillen	– 1.154			– 1.154
Stand op 1 januari 2009	34.966	29.294	968	65.228
Investeringsen			465	465
Aflossingen			– 15	– 15
Aandeel in resultaat	8.683	9.506		18.189
Ontvangen dividend	– 3.430	– 4.792		– 8.222
Koersverschillen	341		10	351
Herrubricering	713			713
Stand op 31 december 2009	41.273	34.008	1.428	76.709

Van de waardering van groepsmaatschappijen is 713 opgenomen als voorziening deelneming door de negatieve waardering van twee groepsmaatschappijen per balansdatum.

Op pagina 119 van dit jaarverslag is een overzicht van de belangrijkste groepsmaatschappijen en deelnemingen opgenomen.

32 EIGEN VERMOGEN

Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bedraagt 22 miljoen, bestaande uit 11 miljoen gewone aandelen en 11 miljoen preferente aandelen (2008: 11 miljoen gewone aandelen en 11 miljoen preferente aandelen) elk van € 1 (2008: € 1). Alle geplaatste aandelen zijn gewone aandelen en zijn volledig volgestort.

Met betrekking tot de toegekende opties aan werknemers wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening (pagina 89).

	Geplaatst aandelen- kapitaal	Agio- reserve	Share based payment	Wettelijke reserve deel- nemingen	Wettelijke reserve koers- verschillen	Overige reserves	Onver- deelde winst	Totaal
Stand op 1 januari 2008	8.752	26.547	180	17.704	– 462	– 487	14.376	66.610
Winstbestemming						8.250	– 8.250	0
Uitbetaald dividend							– 6.126	– 6.126
Geplaatste aandelen								
Koersverschillen deelnemingen					– 1.154			– 1.154
Toevoeging wettelijke reserve deelnemingen				3.993		– 3.993		0
Waarde van geleverde diensten			90					90
Uitoefening opties			– 104			– 426		– 530
Resultaat boekjaar							14.400	14.400
Interimdividend 2008						– 3.063		– 3.063
Stand op 1 januari 2009	8.752	26.547	166	21.697	– 1.616	281	14.400	70.227
Winstbestemming						10.899	– 10.899	0
Uitbetaald dividend							– 3.501	– 3.501
Koersverschillen deelnemingen					341			341
Toevoeging wettelijke reserve deelnemingen				6.952		– 6.952		0
Waarde van geleverde diensten			83					83
Uitoefening opties			– 77			– 67		– 144
Resultaat boekjaar							16.725	16.725
Interimdividend 2009						– 2.975		– 2.975
Stand op 31 december 2009	8.752	26.547	172	28.649	– 1.275	1.186	16.725	80.756

[Toelichting op de enkelvoudige balans en winst- en verliesrekening]

Alle bedragen luiden in € 1.000 tenzij anders vermeld

Wettelijke reserve koersverschillen

Dit betreft de wettelijke reserve omrekeningsverschillen deelnemingen in vreemde valuta.

Wettelijke reserve deelnemingen

Deze post betreft de reserve voor positieve resultaten uit deelnemingen en rechtstreekse vermogensmutaties bij deelnemingen waarvan uitkering niet zonder beperking kan worden bewerkstelligd.

Overige reserves

Resultaatbestemming 2008

In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 20 mei 2009 is het resultaat over 2008 als volgt vastgesteld:

	€ 1.000
Uitgekeerd aan gewone aandeelhouders	3.501
Toegevoegd aan de overige reserves	10.899
Nettoresultaat	14.400

Dividend 2009

In 2009 is een interimdividend uitbetaald van 2.975 (2008: 3.063) dat in de jaarrekening ten laste is gebracht van de overige reserves. Het voorstel tot dividenduitkering (slotdividend) aan de houders van gewone aandelen, zoals opgenomen in de 'Overige gegevens', is niet verwerkt in de jaarrekening.

33 VOORZIENING VOOR PENSIOENEN EN VERVROEGDE UITTREDDING

	2009	2008
Balansverplichtingen		
Pensioenrechten	158	165
Overige personeelsbeloningen	23	20
	181	185
In de winst-en verliesrekening verwerkte lasten		
Pensioenrechten	17	18

De bedragen opgenomen in de balans zijn als volgt gespecificeerd:

	2009	2008
Contante waarde van afgefinancierde verplichtingen	- 628	- 533
Reële waarde van fondsbeleggingen	415	331
	- 213	- 202
Contante waarde van niet-afgefinancierde verplichtingen	32	17
Niet-opgenomen actuariële verliezen		
Balansverplichting	- 181	- 185

De in de winst- en verliesrekening verwerkte bedragen zijn als volgt:

	2009	2008
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	2	4
Rentekosten	31	29
Verwachte rendement op fondsbeleggingen	- 21	- 19
Netto actuariële verliezen opgenomen gedurende het jaar	5	4
Totaal, opgenomen onder personeelskosten	17	18

Het werkelijk rendement op fondsbeleggingen was 59 (2008: 9).

De mutatie in de verplichting opgenomen in de balans is als volgt:

	2009	2008
Begin van het jaar	202	183
Totale kosten ten laste van de winst- en verliesrekening	12	48
Betaalde bijdragen	- 24	- 29
Einde van het jaar	190	202

[Toelichting op de enkelvoudige balans en winst- en verliesrekening]

Alle bedragen luiden in € 1.000 tenzij anders vermeld

De belangrijkste actuariële veronderstellingen zijn als volgt:

	2009	2008
Disconteringsvoet	5,2%	5,7%
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	5,4%	6,0%
Toekomstige salaristoename	1,9%	1,9%
Toekomstige pensioentoename	1,5%	2,1%

34 BEZOLDIGING BESTUURDER EN COMMISSARISSEN

Voor een toelichting op de bezoldiging van de bestuurder en commissarissen wordt verwezen naar paragraaf 14 en 15 in de geconsolideerde jaarrekening.

35 VERBONDEN PARTIJEN

Alle deelnemingen in groepsmaatschappijen en andere deelnemingen toegelicht op pagina 119 worden aangemerkt als verbonden partij.

36 NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Voor de schulden aan banken van H.E.S. Beheer N.V. en haar Nederlandse groepsmaatschappijen is een negative pledge afgegeven voor de aandelen van Erts- en Kolenoverslagbedrijf Maasvlakte (EKOM) B.V., Europees Massagoed Overslagbedrijf (EMO) B.V., OBA Group B.V. en OVET Holding B.V.

De vennootschap vormt tezamen met haar 100% Nederlandse deelnemingen een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. Deze groep heeft latente belastingvorderingen als gevolg van verliezen uit het verleden ter grootte van € 113,0 miljoen, welke gebruikt kunnen worden ter compensatie van toekomstige fiscale winsten. Als gevolg van de nieuwe vennootschapsbelastingwetgeving in 2007 waren deze verliezen tot een bedrag van € 111,3 miljoen slechts verrekenbaar tot en met 2011. De overige verliezen waren nog verrekenbaar tot en met 2012.

Met de belastingdienst is in 2009 overeenstemming bereikt om door een fiscale herstructurering een aanzienlijk deel van deze verliezen te 'verjongen', € 70,5 miljoen.

Hierdoor zullen de oorspronkelijke verliezen ook in de verdere toekomst kunnen worden gebruikt om eventuele fiscale winsten te verrekenen.

Het management van de onderneming volgt de consistente lijn die zij sedert de afgelopen jaren heeft gevolgd om deze latentie niet op de balans te waarderen, maar toe te lichten. Zij acht de waarschijnlijkheid van het realiseren van deze toekomstige fiscale winsten onvoldoende zeker en vindt het niet verantwoord om dit soort langlopende, onzekere actieve latenties op te nemen in het vermogen en resultaat, daar deze nog niet zijn gerealiseerd en afhankelijk zijn van eventuele, toekomstige fiscale winsten bij één van de dochterbedrijven.

Hierdoor wordt tevens geen latente belastingvordering opgenomen voor tijdelijke verschillen welke ontstaan zijn doordat fiscaal geen voorziening voor personeelsbeloningen is toegestaan (31 december 2009 € 2,8 miljoen).

H.E.S. Beheer N.V. is hoofd van de fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting met haar Nederlandse 100%-groepsmaatschappijen. Op grond daarvan is H.E.S. Beheer N.V. hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden inzake vennootschapsbelasting van de fiscale eenheid als geheel. De omvang van deze verplichting bedraagt ultimo 2009 nihil (2008: nihil).

37 NETTORESULTAAT UIT DEELNEMINGEN

Het nettoresultaat uit deelnemingen betreft het aandeel van H.E.S. Beheer N.V. in de resultaten van haar deelnemingen.

38 OVERIGE NETTORESULTAAT

Het overige nettoresultaat omvat de kosten inclusief het saldo van de financiële baten en lasten van H.E.S. Beheer N.V. voor zover deze niet zijn doorbelast aan haar deelnemingen.

[Europoort/Rotterdam, 17 maart 2010](#)

Raad van Commissarissen:
Mr. J.P. Peterson
Drs. W. Cordia
Mr. S.W.A. Lak
F. Tielrooij

Directie:
Drs. H. Sliep

Overige gegevens

UITTREKSEL UIT DE STATUTEN INZAKE WINSTBESTEMMING

De statutaire regeling omtrent de bestemming van winst kan – voor zover van belang in de context van dit verslag – als volgt worden weergegeven:

Op grond van artikel 26 van de statuten bepaalt de Directie, onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen, welk gedeelte van de winst wordt gereserveerd. De resterende winst staat ter beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

Voorgesteld wordt uit de winst een dividend te declareren ten bedrage van 8.315 (€ 0,95 per aandeel) en het overblijvende deel van de winst ad 8.410 ten gunste van de overige reserves te brengen. Dit voorstel is niet in de jaarrekening verwerkt. In 2009 is reeds een interim-dividend uitbetaald van 2.975 dat in de jaarrekening ten laste is gebracht van de overige reserves.

Aan: de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van H.E.S. Beheer N.V.

ACCOUNTANTSVERKLARING

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit jaarrapport op pagina 53 tot en met 113 opgenomen jaarrekening 2009 van H.E.S. Beheer N.V. te Rotterdam gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde en de enkelvoudige jaarrekening.

De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde winst-en verliesrekening, de geconsolideerde balans per 31 december 2009, het geconsolideerde mutatieoverzicht eigen vermogen en het geconsolideerde kasstroomoverzicht voor het jaar eindigend op 31 december 2009 en de toelichting, bestaande uit een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen. De enkelvoudige jaarrekening bestaat uit de enkelvoudige balans per 31 december 2009, de enkelvoudige winst-en verliesrekening over 2009 met de toelichting.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de entiteit. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de entiteit heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel betreffende de geconsolideerde jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van H.E.S. Beheer N.V. per 31 december 2009 en van het resultaat en de kasstromen over 2009 in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW.

Oordeel betreffende de enkelvoudige jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de enkelvoudige jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van H.E.S. Beheer N.V. per 31 december 2009 en van het resultaat over 2009 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

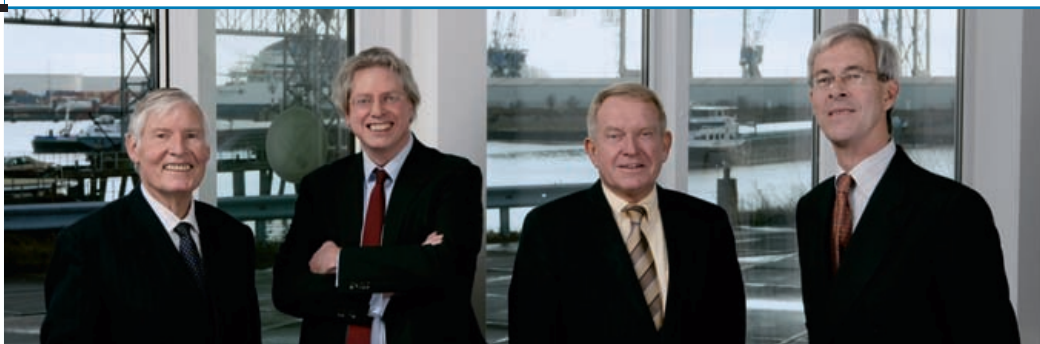
Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder f BW melden wij dat het Jaarrapport, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Rotterdam, 17 maart 2010

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Drs. M.R.G. Adriaansens RA

Organisatie

Van links naar rechts:
Drs. W. Cordia,
Mr. S.W.A. Lak,
F. Tielrooij
en Mr. J.P. Peterson.

RAAD VAN COMMISSARISSEN

Mr. J.P. Peterson (1943),
voorzitter

Directeur PPF Participatie Fonds B.V.
Benoemd in 1997, aftredend in 2013.
Andere commissariaten: diverse commissariaten binnen de Peterson groep en aan de Peterson groep en HES Beheer gelieerde bedrijven en bij NV NIBA te Arnhem.
Belangrijke nevenfunctie: voorzitter stichting Care to Move.

Drs. W. Cordia (1940)

Chairman of the Board of Incomare Resources, Inc.
Benoemd in 1997, aftredend in 2010.
Andere commissariaten: Van Heek-Ten Cate Holding B.V., Huisman Special Lifting Equipment B.V., Kerrco Inc., Nausch, Hogan & Murray, Rodinia Fund Ltd., Cambrian Asia en een aan HES Beheer gelieerd bedrijf.
Belangrijke nevenfuncties: member Lloyd's Committee London en member of Committee Det Norske Veritas.

Mr. S.W.A. Lak (1954)

Voorzitter Productschap Vee en Vlees.
Benoemd in 2007, aftredend in 2011.
Andere commissariaten: commissaris bij een aan HES gelieerd bedrijf.
Belangrijke nevenfuncties: lid Raad van Advies Seabrex B.V., vicevoorzitter Economic Development Board Rotterdam, voorzitter Raad van Toezicht Stichting Pension Maaszicht & Stichting Maasjeugd en Toekomst en voorzitter bestuur Stichting Vrienden van Maaszicht.

F. Tielrooij (1942)

Adviseur van diverse bedrijven en gemeenten, met name op het terrein van waterbeheer en vastgoed, adviseur dan wel voorzitter (staats)commissies op het terrein van waterbeheer, vastgoed en ruimtelijke ordening, associé bij Boer & Croon Procesmanagement, voorzitter Platform Agrologistiek, voorzitter stuurgroep Drijvende Kassen, voorzitter Kustcommissie Zuid-Holland en lid Adviescommissie Water.
Benoemd in 2000, aftredend in 2012.
Andere commissariaten: Schiphol Area Development Company, Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Noordzeekanaalgebied N.V. en een aan HES Beheer gelieerd bedrijf.
Belangrijke nevenfuncties: voorzitter Steunstichting Goois Natuurreservaat en ambassadeur Nationaal Kennisprogramma Leven met Water.

Alle commissarissen zijn van het mannelijk geslacht en hebben de Nederlandse nationaliteit. De volledige gegevens van commissarissen als bedoeld in artikel 2:142, lid 3 BW liggen ter inzage bij de vennootschap en kunnen kosteloos worden opgevraagd. Ditzelfde geldt voor het profiel en het reglement van de raad van commissarissen. Voornoemde documenten staan bovendien op de website van de vennootschap. Het totale effectenbezit van commissarissen bedraagt 14,4% van het geplaatste kapitaal. Het hieraan verbonden stemrecht bedraagt 14,4%.

DIRECTIE

[Drs. Harmen Sliep \(1961\)](#)

In dienst sinds 1997, benoemd tot directeur in 2000.

Tevens directeur OVET Holding en Botlek Tank Terminal.

[Commissariaten bij HES-deelnemingen](#) EBS, NHBS, OBA, RBT, EMO/EKOM, Ovet en VSBV.

[Andere HES-gerelateerde functies](#): Lid financiële commissie EMO/EKOM en lid bestuur Stichting Pensioenfonds EBS. [Andere commissariaten](#): Interjute B.V./Internationale Jute Maatschappij B.V.

MANAGEMENTTEAM

Algemeen directeur

[Drs. Harmen Sliep](#)

Directeur Speciale Projecten & Secretaris van de Vennootschap

[Mevr. Elly L. Groenendijk \(1954\)](#)

In dienst sinds 1976, benoemd tot directeur speciale projecten in 1997.

Tevens commissaris NHBS.

DIRECTEUREN BELANGRIJKSTE DEELNEMINGEN

T. de Vries, EBS

J.H.M. Lyne, New Holland Bulk Services

H.J. Fijlstra, OBA Group

C.L. Broers-Keuning, RBT

C.M. Smissaert, BTT

J.A.C. Martin, Ovet

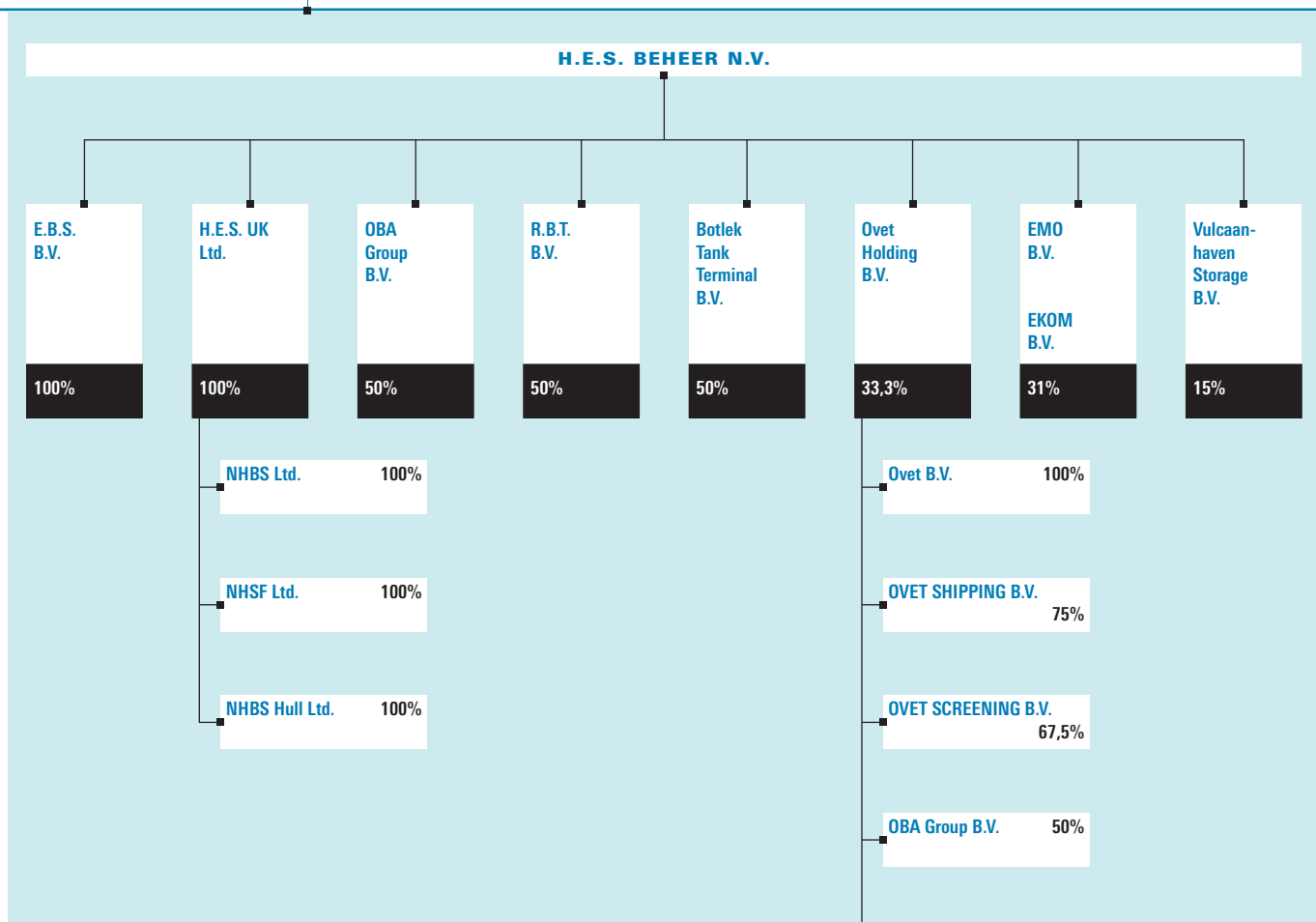
Ir. M.H. Pelsma, EMO + EKOM

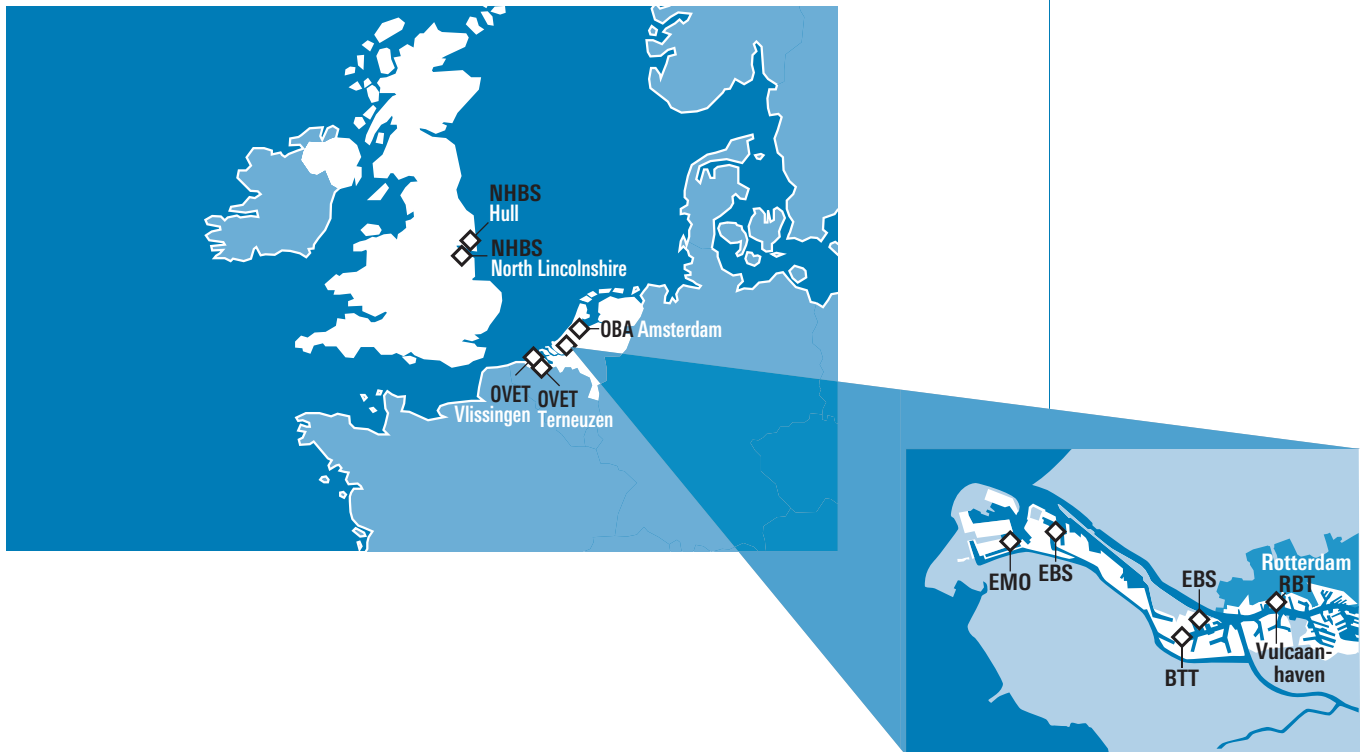
Tot 1 april 2010, Drs. D.A. van Doorn, EKOM (vormt samen met M.H. Pelsma de directie)

ORGANISATIESCHEMA PER 17 MAART 2010 (ACTIEVE VENNOOTSCHAPPEN)

BELANGRIJKSTE GROEPSMAATSCHAPPIJEN EN DEELNEMINGEN

Vennootschap	Vestigingsplaats	Aandeel in geplaatste kapitaal
<i>Geconsolideerde maatschappijen</i>		
European Bulk Services (E.B.S.) B.V.	Europoort/Rotterdam	100%
H.E.S. UK Limited	North Lincolnshire	100%
<i>Proportioneel geconsolideerde maatschappijen</i>		
OBA Group B.V. ¹⁾	Amsterdam	50%
Rotterdam Bulk Terminal (R.B.T.) B.V.	Vlaardingen	50%
Botlek Tank Terminal B.V.	Rotterdam	50%
<i>Andere deelnemingen (gewaardeerd volgens de equitymethode)</i>		
OVET Holding B.V.	Terneuzen	33,3%
Europees Massagoed Overslagbedrijf (EMO) B.V. en Erts- en Kolen Overslagbedrijf		
Maasvlakte (EKOM) B.V.	Rotterdam	31,0%
Vulcaanhaven Storage B.V.	Vlaardingen	15,0%

Voorts nog enkele vennootschappen welke op grond van artikel 363 lid 3 boek 2 BW niet zijn vermeld.

¹⁾ OVET Holding B.V. houdt 50% van de aandelen in OBA Group B.V.

Vennootschappelijke informatie

AANDEELHOUDERSINFORMATIE

Kapitaal, aandelen en relevante informatie ingevolge Besluit artikel 10 overnamerichtlijn

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 22 miljoen, verdeeld in 11 miljoen gewone aandelen van elk nominaal € 1,- en 11 miljoen preferente aandelen, elk eveneens nominaal groot € 1,-. Het geplaatste en volgestorte kapitaal bedraagt € 8.752.136,-, verdeeld in 8.752.136 gewone aandelen. Elk aandeel geeft recht op het uitbrengen van één stem. Alle gewone aandelen luiden op naam. Indien aandelen behoren tot een Verzameldepot of een Girodepot kunnen deze op naam worden gesteld van een aangesloten instelling respectievelijk het Girodepot van effecten van de desbetreffende soort bij Necigef. Voor de levering van een aandeel op naam is vereist een daartoe bestemde akte alsmede, behoudens in het geval de vennootschap zelf bij een rechtshandeling partij is, schriftelijke erkenning van de levering door de vennootschap. Indien een aandeel wordt geleverd ter opname in een Verzameldepot, wordt de levering aanvaard door de desbetreffende Aangesloten Instelling. Indien een aandeel wordt geleverd ter opname in het Girodepot wordt de levering aanvaard door Necigef.

De gewone aandelen HES Beheer worden sinds 24 juli 2008 doorlopend verhandeld via Euronext Amsterdam.

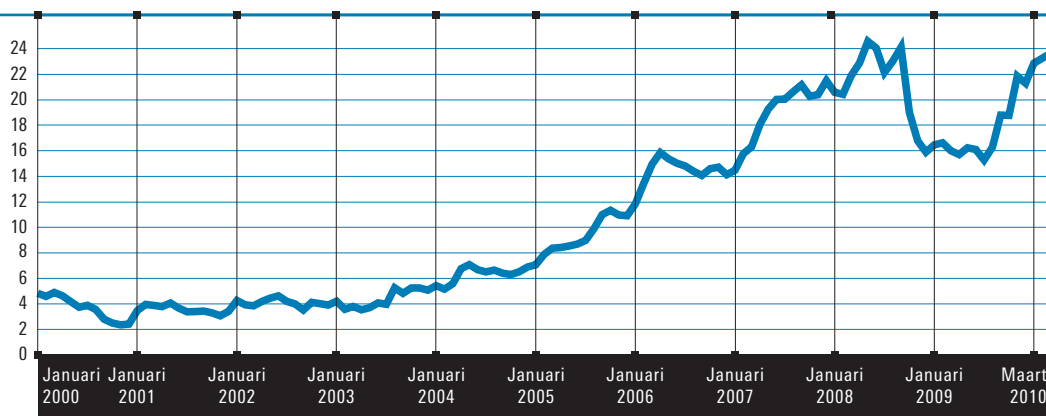
Voor bijzonderheden omtrent de preferente aandelen wordt verwezen naar het rapport van de Stichting Preferente Aandelen H.E.S. Beheer N.V. op pagina 127.

Tijdens de algemene vergadering van aandeelhouders van 20 mei 2009 werd de directie gemachtigd voor een periode van 18 maanden vanaf 20 mei 2009 tot inkoop van eigen aandelen, zulks tot maximaal 10% van het geplaatste kapitaal, ter beurse, of onderhands, waarbij de te betalen prijs niet hoger mag zijn dan 10% boven de dan geldende beurskoers van de aandelen.

Tevens werd de directie aangewezen als bevoegd, voor de duur van 18 maanden, tot:

- het uitgeven – en het verlenen van rechten tot het nemen – van gewone aandelen tot een maximum van 10% van het aantal uitstaande aandelen en
- tot het beperken of uitsluiten van de voorkeursrechten, die krachtens de wet aan aandeelhouders toekomen bij uitgifte, respectievelijk verlening van rechten, overeenkomstig a, voor zover het betreft de aandelen die krachtens besluit van de directie worden uitgegeven.

Koersverloop 2000 tot en met 17 maart 2010
[in euro's]

Met betrekking tot een minder belangrijke deelneming is HES Beheer partij bij een aandeelhoudersovereenkomst op grond waarvan HES Beheer verplicht is haar aandelen in deze deelneming aan te bieden aan de andere aandeelhouder van die deelneming in geval van, onder meer, een overdracht van de meerderheid van de aandelen in en/of het stemrecht van HES Beheer en in geval van een juridische fusie of een juridische splitsing. Dergelijke voorwaarden zijn tevens in de desbetreffende statuten opgenomen.

De arbeidsovereenkomsten met vier werknemers binnen de groep, onder wie de bestuurder, bevatten clausules die voorzien in een uitkering bij beëindiging van het dienstverband naar aanleiding van een openbaar bod.

Laagste koers			Hoogste koers		Slotkoers	
2008	op 22 december	14,99	op 2 mei	26,40	2008	16,20
2009	op 25 maart	14,90	op 13 november	23,30	2009	22,85
					17 maart 2010	23,95

Koersverloop 2008, 2009
en 17 maart 2010
[in euro's]

Aandeelhouders met een belang van meer dan 5%

De volgende aandeelhouders van HES Beheer hebben een substantiële deelneming (kapitaalbelang + stemrecht) in de vennootschap:

	Totale deelneming	Rechtstreeks reëel	Middellijk reëel	Datum meldingsplicht
Exploitatiemaatschappij Westerduin B.V.	21,27%	21,27%	0,00%	01-11-2006
T.M.S. Transport Management Services B.V.	9,68%	9,68%	0,00%	01-11-2006
Plimsoll N.V.	9,54%	0,00%	9,54%	01-11-2006
A. Strating	6,06%	0,00%	6,06%	01-11-2006
Gestion Deelnemingen V B.V.	5,87%	5,87%	0,00%	01-11-2006
Menor Investments B.V.	6,51%	6,51%	0,00%	09-01-2009
Roosland Beheer B.V.	5,20%	5,20%	0,00%	01-11-2006
I. Onderdijk	5,01%	0,00%	5,01%	17-12-2007

Voorts heeft de Stichting Preferente Aandelen H.E.S. Beheer N.V. een rechtstreeks potentieel kapitaalbelang en stemrecht van 100%.

Publicaties in 2009 ingevolge artikel 5:25f lid 1 Wft

De jaarcijfers over 2008 werden op 25 maart 2009 gepubliceerd. Het jaarverslag over 2008 werd d.d. 24 april 2009 aan belanghebbenden verzonden, het halfjaarbericht op 12 augustus 2009. Op 1 mei en 2 november werden tussentijdse verklaringen uitgegeven over het eerste respectievelijk derde kwartaal. Deze documenten zijn, samen met de overige persberichten die in 2009 werden uitgegeven, tevens algemeen verkrijgbaar gesteld via de website van de vennootschap www.hesbeheer.com

Belangrijke data in 2010

3 mei, 14.30 uur	jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders in de Cruise Terminal, Wilhelminakade 699 te Rotterdam
3 mei, 14.45 uur	publicatie cijfers 1e kwartaal
30 juli, nabeurs	publicatie halfjaarcijfers
1 november, nabeurs	publicatie cijfers 3e kwartaal

CORPORATE GOVERNANCE

De raad van commissarissen en de directie van HES Beheer hechten veel waarde aan een goede corporate governance. Zij onderschrijven dat goed ondernemerschap, waaronder inbegrepen integer en transparant handelen door de directie, alsmede goed toezicht hierop door de raad van commissarissen essentiële voorwaarden zijn voor het stellen van vertrouwen in directie en het toezicht hierop door belanghebbenden.

De waarborgen voor goed ondernemingsbestuur worden bij HES Beheer vooral gevonden in een cultuur, waarbij vaktechnisch professionalisme en normaal burgerlijk fatsoen kenmerkend zijn.

Aandeelhouders ontvingen ruim voor de jaarlijkse algemene vergadering van 20 mei 2009 een geactualiseerd document met de integrale tekst van de Code, waarbij per best-practicebepaling was aangegeven of HES Beheer deze bepaling wel of niet toepast dan wel zal toepassen.

Dit document stond tevens op de website van de vennootschap.

De algemene vergadering is in de gelegenheid gesteld om zich over het gekozen corporate-governancebeleid van de vennootschap uit te spreken. Dit beleid bleek de instemming van aandeelhouders te hebben (5.063.131 stemmen voor, 3 tegen).

D.d. 10 december 2008 heeft de Monitoring Commissie Corporate Governance Code (de commissie-Frijns) de geactualiseerde Code gepresenteerd. Deze commissie heeft de Code aangepast naar aanleiding van een aantal nationale en internationale ontwikkelingen sinds de invoering van de oorspronkelijke Code van december 2003. De belangrijkste wijzigingen hebben betrekking op de bezoldiging van bestuurders, de risicobeheersing en de risicoparagraaf, de interne auditfunctie, maatschappelijk verantwoord ondernemen, de (algemene vergadering van) aandeelhouders en diversiteit in de samenstelling van de raad van commissarissen.

Op 21 december 2009 is de Algemene Maatregel van Bestuur ex art. 2:391 lid 5 BW gepubliceerd waarin de geactualiseerde Code wordt aangewezen als de na te leven Code.

Het besluit ziet op jaarverslagen over boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2009.

Het besluit is 1 januari 2010 in werking getreden.

De nieuwe Code is meerdere malen onderwerp van discussie geweest tijdens vergaderingen met onze raad van commissarissen. Dit heeft geleid tot een nieuw document met de integrale tekst van de nieuwe Code, waarbij per best-practicebepaling is aangegeven of HES Beheer deze bepaling toepast dan wel zal toepassen. Dit document zal aan de algemene vergadering van 3 mei 2010 worden voorgelegd en kan worden geraadpleegd via de website van de vennootschap (www.hesbeheer.com). Voor HES Beheer sluiten de meeste principes en veel van de best-practicebepalingen uit de Code aan op de bij de vennootschap reeds gehanteerde uitgangspunten en gedragslijnen. Een enkele best-practicebepaling is voor HES Beheer minder geschikt. Met uitzondering van de mogelijke afwijking van best-practicebepaling III.3.5 zoals reeds omschreven in het verslag van de raad van commissarissen, zijn er geen substantiële wijzigingen gekomen in ons corporate-governancebeleid wanneer het gaat om de punten uit de oude Code die in de nieuwe Code gehandhaafd zijn.

De belangrijkste afwijkingen met betrekking tot de nieuwe principes en bepalingen zijn:

- Bepaling II.1.2.d Wegens de structuur van HES Beheer is het lastig is om 'corporate' principes en waarden voor maatschappelijk verantwoord ondernemen vast te stellen voor de gehele groep. Via commissariaten en als (mede)aandeelhouder oefent zij echter ook op deze gebieden invloed uit op het beleid van de individuele bedrijven.
- Bepaling II.1.5. Wat betreft de verklaring omtrent de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen ten aanzien van financiële verslaggevingsrisico's wordt verwezen naar de uitleg bij bepaling II.1.3., zoals tevens omschreven in de paragraaf 'Risicomanagement' op pagina 28, waarin wordt ingegaan op de bijzondere structuur van HES Beheer en het gehanteerde risicobeheersings- en controlesysteem, dat is toegesneden op een praktische werkomgeving en waarbij een evenwicht is gevonden tussen risicobeheersing, -controle en kosten.
- Bepaling II.2.2 De hoogte en structuur van de bezoldiging bestuurder worden niet mede vastgesteld aan de hand van scenarioanalyses en met inachtneming van de beloningsverhoudingen binnen de onderneming vanwege de geringe omvang van HES Beheer.
- Bepaling II.2.4 Voor toekenning van aandelenopties geldt als enig criterium dat deze worden toegekend aan medewerkers die volgens de raad van commissarissen aan de vennootschap verbonden zouden moeten blijven.
- Bepaling II.2.11 De 'claw back'-clausule wordt toegepast indien onjuiste (financiële) gegevens te wijten zijn aan ernstige misdraging, misleiding, moedwillig onfatsoenlijk handelen, grovelijke veronachtzaming van de plichten en dergelijke.
- Bepaling II.2.12 De raad van commissarissen stelt geen separaat remuneratierapport op, maar rapporteert via het jaarverslag over het bezoldigingsbeleid.
- Bepaling II.2.13 Er wordt geen beschrijving gegeven van de prestatiecriteria, de methoden die zullen worden gehanteerd om vast te stellen of aan deze criteria is voldaan en de relatie tussen deze criteria en de strategiedoelstellingen etc. omdat deze gevoelige informatie kunnen bevatten.
- Bepaling III.2.1 Er wordt voldaan aan het maximum aantal afhankelijke commissarissen. Bij HES geldt echter de regel dat maximaal twee leden van de raad niet onafhankelijk mogen zijn omdat zij zich onder specifieke omstandigheden, indien zulks in het belang van de vennootschap wordt geacht, het recht wil voorbehouden om een voordracht te doen waardoor meer dan maximaal een persoon die onder de Code als niet onafhankelijk kwalificeert, zou worden gekandideerd.
- Bepaling III.4.2 De voorzitter van de raad van commissarissen is geen voormalig bestuurder van de vennootschap. HES Beheer vindt wel dat er een uitzondering mag worden gemaakt indien deze commissaris drie jaar of langer geen bestuurder meer is van de vennootschap.
- Bepaling III.4.4 De raad van commissarissen heeft niet formeel een vicevoorzitter benoemd. Wel is afgesproken welke commissaris het voorzitterschap overneemt bij incidentele afwezigheid van de voorzitter.

Bepaling IV.3.8	Met betrekking tot de volledigheid van de toelichting op de agenda voor de algemene vergadering wordt een voorbehoud gemaakt wat betreft mogelijk (commercieel) gevoelige aspecten.
Principe V.2	Ten aanzien van niet-controlewerkzaamheden door de externe accountant kan incidenteel, uit praktische overwegingen, ook achteraf goedkeuring worden verleend door de raad van commissarissen.

Voor een gedetailleerde verantwoording van de naleving van de Code wordt verwezen naar bovenvermeld document.

Conform de statuten wordt de vennootschap bestuurd door een directie die uit één of meer directeuren bestaat. Het aantal directeuren wordt vastgesteld door de raad van commissarissen. De vennootschap heeft een raad van commissarissen die uit ten minste drie natuurlijke personen bestaat. Het aantal commissarissen wordt vastgesteld door de algemene vergadering. De regels omtrent het functioneren van de directie en de raad van commissarissen zijn vastgelegd in de wet en de statuten van de vennootschap (zie www.hesbeheer.com). De aangepaste corporate-governancecode bevat breed gedragen opvattingen over corporate governance. De in de Code opgenomen principes en concrete best practices bevatten gedragsnormen voor het bestuur, de commissarissen en aandeelhouders van Nederlandse beursvennootschappen. Op de website van de vennootschap is een document opgenomen waarin een volledig overzicht wordt gegeven van het standpunt van HES Beheer ten aanzien van de gedragsregels voor directie en commissarissen.

Voor de samenstelling van de directie en de raad van commissarissen wordt verwezen naar pagina's 117 respectievelijk 116 van dit jaarverslag.

De belangrijkste kenmerken van het interne risicobeheersings- en controlesysteem van de vennootschap in verband met het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap en van de groep waarvan de financiële gegevens in de jaarrekening zijn opgenomen, zijn vermeld in de paragraaf 'Risicomanagement' op pagina 28.

Aandeelhouders van HES Beheer oefenen hun rechten uit tijdens de jaarlijkse en buitengewone algemene vergaderingen van aandeelhouders.

Op de agenda van de jaarlijkse algemene vergadering dienen bepaalde onderwerpen te staan zoals omschreven in de statuten van HES of opgenomen in de wet, waaronder de vaststelling van de jaarrekening.

Buitengewone algemene vergaderingen van aandeelhouders worden gehouden op verzoek van de directie, de raad van commissarissen of een of meer aandeelhouders die alleen of gezamenlijk ten minste een tiende gedeelte van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigen.

Een onderwerp, waarvan de behandeling schriftelijk is verzocht door een of meer aandeelhouders die alleen of gezamenlijk ten minste een honderdste gedeelte van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigen of waarvan de aandelen ten minste een waarde vertegenwoordigen van € 50 miljoen, wordt opgenomen in de oproeping of op dezelfde wijze aangekondigd indien HES het verzoek niet later dan op de dertigste dag voor die van de vergadering heeft ontvangen en mits geen zwaarwichtig belang van HES zich daartegen verzet.

Op algemene vergaderingen van aandeelhouders kunnen besluiten worden genomen met een volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen, tenzij de statuten van HES of de wet een grotere meerderheid voorschrijven.

De belangrijkste bevoegdheden van de algemene vergadering van aandeelhouders zijn:

- > vaststelling jaarrekening
- > goedkeuring voorstel bestemming van het resultaat
- > verlening van decharge aan de directie
- > verlening van decharge aan leden van de raad van commissarissen
- > vaststelling bezoldigingsbeleid directie

- > vaststelling van de bezoldiging van de leden van de raad van commissarissen
- > benoeming, schorsing en ontslag van de leden van de directie
- > benoeming, schorsing en ontslag van de leden van de raad van commissarissen
- > benoeming registeraccountant
- > machtiging van de directie tot inkoop eigen aandelen
- > uitgifte van aandelen en verlening van rechten tot het nemen van aandelen respectievelijk tot aanwijzing van de directie om gedurende een periode daartoe te mogen besluiten
- > uitsluiting of beperking van het voorkeursrecht van aandeelhouders bij uitgifte van aandelen en verlening van rechten tot het nemen van aandelen respectievelijk tot aanwijzing van de directie om gedurende een periode daartoe te mogen besluiten
- > goedkeuring van besluiten van de directie betreffende een belangrijke wijziging in de identiteit of het karakter van HES of haar onderneming
- > besluiten tot wijziging van de statuten, ontbinding, juridische fusie of splitsing van HES (tweederde meerderheid vereist).

Ook hier wordt voor de integrale tekst verwezen naar de statuten van de vennootschap.

De kapitaalstructuur en de mededelingen die conform de relevante leden van artikel 1 van het Besluit artikel 10 Overnamerichtlijn moeten worden gedaan, zijn opgenomen in het hoofdstuk 'Aandeelhoudersinformatie'. Hierin staat tevens een overzicht van aandeelhouders met een substantieel belang.

BESTUURSVERKLARING

De directie van de vennootschap verklaart hierbij dat, voor zover haar bekend,

- > de jaarrekening, opgesteld in overeenstemming met International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals aanvaard binnen de EU, een getrouw beeld geeft van de activa, de passiva, de financiële positie en de winst van HES Beheer en de gezamenlijk in de consolidatie opgenomen ondernemingen;
- > het jaarverslag een getrouw beeld geeft omtrent de toestand op de balansdatum, de gang van zaken gedurende het boekjaar van HES Beheer en de met haar verbonden ondernemingen waarvan de gegevens in haar jaarrekening zijn opgenomen; en
- > in het jaarverslag de wezenlijke risico's waarmee de vennootschap wordt geconfronteerd, zijn beschreven.

De jaarrekening is ondertekend door de directie om te voldoen aan haar wettelijke verplichting op grond van artikel 2:101 lid 2 BW en artikel 5:25c lid 2 sub c Wft.

Europoort/Rotterdam, 17 maart 2010

Directie H.E.S. Beheer N.V.

Drs. H. Sliep

RAPPORT VAN DE STICHTING PREFERENTE AANDELEN H.E.S. BEHEER N.V.

Bij besluit van de algemene vergadering van aandeelhouders H.E.S. Beheer N.V. d.d. 25 mei 2005 werd aan de directie van de vennootschap voor een periode van vijf jaar de bevoegdheid gedelegeerd tot uitgifte van of het verlenen van rechten tot het nemen van 11 miljoen preferente aandelen, elk nominaal groot € 1,- in het kapitaal van de vennootschap.

Op 8 juni 2005 is de Stichting Preferente aandelen H.E.S. Beheer N.V. opgericht.

Het doel van de Stichting is het behartigen van de belangen van de vennootschap en de bij haar betrokkenen en de waarborging van de zelfstandigheid en/of continuïteit en/of identiteit van de vennootschap en al hetgeen daartoe bevorderlijk is. De Stichting tracht dit doel te bereiken door het verwerven en beheren van preferente aandelen in het kapitaal van de vennootschap en het uitoefenen van stemrecht daarop.

Tussen de vennootschap en de Stichting is een optieovereenkomst gesloten. Er kunnen maximaal 11 miljoen preferente aandelen aan de Stichting worden uitgegeven. Ingeval van uitgifte van preferente aandelen zal een algemene vergadering worden bijeengeroepen welke zal worden gehouden uiterlijk zes maanden na de dag waarop voor het eerst preferente aandelen zijn uitgegeven, onverminderd het bepaalde in bijlage X bij het Algemeen Reglement Euronext Amsterdam Stock Market.

De Stichting heeft een standby-krediet in rekening-courant bij ABN-AMRO Bank.

Het bestuur van de Stichting bestaat uit drie natuurlijke, onafhankelijke personen, die worden benoemd door het bestuur. Het bestuur wordt gevormd door de heren mr. P.W. van Baal, dr. J.J.H. Jacobs en F.H. Schreve (voorzitter).

In ieder geval zal een bestuursvergadering worden gehouden voor een algemene vergadering van aandeelhouders van de vennootschap of een vergadering van houders van preferente aandelen van de vennootschap.

Het bestuur is in het verslagjaar eenmaal bijeengewees en heeft de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders bezocht.

Europoort/Rotterdam, 11 januari 2010

Stichting Preferente Aandelen H.E.S. Beheer N.V.
Het Bestuur

ONAFHANKELIJKHEIDSVERKLARING

De directie van H.E.S. Beheer N.V. en het Bestuur van de Stichting Preferente Aandelen H.E.S. Beheer N.V. verklaren hiermede dat naar hun gezamenlijk oordeel voldaan is aan de ten aanzien van de onafhankelijkheid van bestuurders van de Stichting gestelde eisen als bedoeld in Bijlage X van het Algemeen Reglement Euronext Amsterdam Stock Market d.d. 1 juli 2005.

H.E.S. Beheer N.V.

Stichting Preferente Aandelen H.E.S. Beheer N.V.

De Directie

Het Bestuur

Profielschets

H.E.S. Beheer N.V. , opgericht in 1908, is houdstermaatschappij van bedrijven die logistieke diensten in havens verlenen. Stuwadoren is de kernactiviteit.

Het gaat om het lossen en laden van droge en natte bulkproducten in en uit zeeschepen, coasters, lichters, treinen en vrachtauto's. Deze bulkproducten zijn voornamelijk bestemd voor industriële eindgebruikers.

Voorbeelden van bulkproducten zijn grondstoffen voor de energiemarkt, de staal- en aluminiumindustrie en de voedingsmiddelenindustrie. Op jaarbasis wordt door de bedrijven binnen de HES groep 50 à 70 miljoen ton aangevoerde tonnen gelost.

Het leeuwendeel van de activiteiten ligt in Nederland. Daarnaast is de vennootschap actief in het Verenigd Koninkrijk.

De HES-bedrijven beschikken over imponerende apparatuur voor snelle lossing, belading en bewerking. Daarnaast hebben zij ruime opslagfaciliteiten.

Alle Nederlandse bedrijven liggen aan diep vaarwater en hebben directe toegang tot de belangrijkste Europese waterwegen en het Europese railnetwerk.

HES Beheer is een onafhankelijke, volledige structuurvennootschap.

Aandelen HES Beheer zijn sinds 28 januari 1982 verhandelbaar via de Amsterdamse effectenbeurs, in eerste instantie via de Parallelmarkt.

D.d. 19 juni 1992 werd HES Beheer toegelaten tot de notering op de Officiële Markt van Euronext Amsterdam.

De voornaamste taken en werkzaamheden van HES Beheer als houdstermaatschappij zijn het participeren in overslagbedrijven met verwante kenmerken, het oprichten van nieuwe bedrijven, het overnemen van bedrijven, het vaststellen van de groepsstrategie en het ontplooiën en ondersteunen van nieuwe activiteiten. Hierbij staan rendement, groei van de onderneming en spreiding en beheersing van risico's centraal.

Zoveel als in haar vermogen ligt, stimuleert HES Beheer de binnen de groep aanwezige synergie. Vanuit de holding wordt waar nodig interne ondersteuning geboden, inclusief tijdelijk management, en worden overnames en/of (des) investeringen begeleid.

Ook het aantrekken van eigen en vreemd vermogen behoort tot de taken, evenals het onderhouden van contacten met kapitaalverschaffers en het verschaffen van informatie aan aandeelhouders, beurs en pers.

Dit alles met het uiteindelijke doel om de continuïteit van het concern te waarborgen, meerwaarde te creëren en te bevorderen dat de onderliggende bedrijven optimaal functioneren.

H.E.S. Beheer N.V.

Elbeweg 115

3198 LC EUROPOORT ROTTERDAM

Postbus 1192

3180 AD ROZENBURG Zh

Telefoon 0181 – 258100

Telefax 0181 – 258152

E-mail hes@hesbeheer.nl

Internet www.hesbeheer.com

Havenummer 5820

Ingeschreven bij het Handelsregister te Rotterdam onder nr. 24056286

